

1. PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA

K ZAKÁZCE

ZPRACOVÁNÍ PŘÍPADOVÝCH STUDIÍ PROJEKTŮ FINANCOVANÝCH Z OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST VE VÝZVÁCH MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN

Realizované v rámci projektu Zpracování evaluací, analýz a odborných studií OPZ, Reg. č. projektu
CZ.03.5.125/0.0/0.0/15_012/0002750

Zpracovatel:

IREAS Centrum, s.r.o.

Mařákova 292/9

160 00 Praha 6

Kontaktní osoba:

Ing. Petr Fanta, Ph.D.

fanta@ireas.cz

V Praze dne 14. 3. 2019

Tato 1. Průběžná zpráva představuje druhý výstup v rámci zakázky na zpracování případových studií dobré praxe projektů financovaných z Operačního programu Zaměstnanost ve výzvách Místních akčních skupin.

Vstupní zpráva obsahuje následující části:

1. Případová studie projektu „O krok napřed“ realizovaného Místní akční skupinou Hradecký venkov
2. Případová studie projektu „Prázdniny s Fantazií“ realizovaného Světem Fantazie, z.ú. v rámci výzvy MAS Česká Kanada
3. Případová studie projektu „Podpora pečujících osob v Pobeskydí“ realizovaného Slezskou diakonií v rámci výzvy MAS Pobeskydí
4. Přílohy k případovým studiím – přepisy rozhovorů s realizátory a představiteli MAS

Případové studie byly zpracovány na základě:

- veřejně dostupných informací o projektech
- textu projektových žádostí
- rozhovorů se zástupci realizátorů projektů
- rozhovorů se zástupci místních akčních skupin

1. O krok napřed – dobrá praxe z Hradeckého venkova

Tato případová studie popisuje dobrou praxi při přípravě a realizaci projektu **O krok napřed**, který realizuje **Hradecký venkov, o.p.s.** s podporou Operačního programu Zaměstnanost v rámci IP 2.3 **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje**, výzvy **Místní akční skupiny Hradecký venkov**.

1. Popis projektu a jeho příprava

Projekt je zaměřen na **komplexní, systematickou a dlouhodobou přípravu mladých lidí na odchod z ústavní péče** s cílem jejich integrace do běžného života a společnosti prostřednictvím **vytváření vazeb v území, školení na rozvoj osobnosti jedinců, poradenství a podpory** a zprostředkování kontaktu při hledání budoucího zaměstnavatele. Klíčové pro přípravu a realizaci projektu je vytvořené **partnerství a spolupráce mezi členy MAS Hradecký venkov**, kdy v rámci tohoto projektu dochází k intenzivní spolupráci zástupců místních samospráv, podnikatelského sektoru a neziskových organizací. Podpora cílové skupině je díky tomu pevně postavena na třech základních vazbách: Práce, Bydlení, Komunita a volný čas.

Cílovou skupinou projektu jsou **mladí lidé z Dětského domova v Nechanicích**. Jedná se o osoby umístěné do institucionální výchovy, často se speciálními vzdělávacími potřebami, pocházející z rodin ohrožených chudobou nebo nefunkčních rodin. Tito mladí lidé jsou znevýhodnění oproti dětem vyrůstajícím ve funkčních rodinách, protože jim chybí vzory pro zapojení se do běžného rodinného a pracovního života. Projekt pracuje se **všemi dětmi a mladými lidmi z dětského domova (41 osob)**, hlavní pozornost je pak věnována **mladým lidem ve věku od 16-26 let (6 osob)**, kteří budou během realizace projektu z dětského domova odcházet.

Projekt se zaměřuje na problematický přechod cílové skupiny do samostatného života po opuštění ústavní péče. Mladí lidé, kteří byli vychováni v ústavní péči, často dosahují nižšího vzdělání, mají snížené sociální schopnosti a hůře navazují mezilidské vztahy. Po nuceném opuštění dětského domova po dosažení plnoletosti jsou tito mladí lidé **více ohroženi sociálně patologickými vlivy** či se častěji potýkají s poruchami duševního zdraví (dopouští se trestné činnosti, stávají se pasivními příjemci dávek, bezdomovci či osobami se závislostmi na omamných látkách a alkoholu). Mladí lidé si z dětského domova neodnášejí vhodné pracovní návyky, dostatečnou sebekázeň a často neumějí hospodařit s finančními prostředky. Jsou náchylnější k nadměrnému zadlužování a mnohdy se i zaručují za dluhy třetích osob (i z řad svých biologických rodičů) a dostávají se tak do dluhové pasti. Zatímco v dětském domově jsou plně materiálně zabezpečeni, dostává se jim nadstandartní pozornosti, jsou pod neustálým dohledem a mají se tak na koho obrátit při řešení svých problémů, odchodem z dětského domova tyto jistoty a komfort ztrácejí. Tento přechod je pro mnohé z nich velice obtížné zvládnout.

Mladí lidé při opuštění Dětského domova v Nechanicích mívají našetřeno minimum vlastních prostředků a často odcházejí do domů s byty zvláštního určení Harmonie v Hradci Králové, který přímo sousedí s územím MAS Hradecký venkov. I když většina dětí prožila většinu svého života v Nechanicích, tak po dosažení své plnoletosti hledají převážně uplatnění mimo území MAS. Přechod z dětského domova do nového anonymního prostředí vyžaduje mnoho praktických dovedností pro samostatný život, které tito mladí lidé nemají. Jedná se především o nedostatek informací při hledání práce, brigád, bydlení nebo vyřizování záležitostí na úřadech.

„A nabízejí jim [dětem opouštějícím dětský domov] ubytování v Hradci v Harmonii. To ubytování je panelákový mini byt a tam ty děti jsou najednou z ničeho nic samy, bez zkušeností, bez peněz, bez

zázemí a bez těch všech sponzorských darů, na co byly zvyklé. A najednou začne být problém v tom, že začnou zaspávat, nechodí do práce.“ ... (zástupce kanceláře MAS)

Zaměření intervence na mladé lidi opouštějící Dětský domov v Nechanicích vyplynulo přirozeně, protože **představitelé MAS Hradecký venkov s domovem spolupracují dlouhodobě**. Právě na základě diskusí s představiteli dětského domova (zejména „tet“, které se o děti starají) byl jako největší problém u této cílové skupiny identifikován právě problematický přechod mezi ústavní péčí a samostatným životem ve společnosti. Tento problém je také identifikován a popsán přímo ve **Strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny Hradecký venkov na období 2014 až 2020**.

Problém byl zástupci kanceláře MAS představen na programovém výboru a na plénu MAS, kde se setkávají představitelé místní samosprávy, podnikatelé a zástupci neziskového sektoru. Původně byla představena myšlenka zajištění sociálního bydlení na území MAS pro plnoleté mladé lidi opouštějící dětský domov. Při prodiskutování problematiky na plénu se ukázalo, že mnoho členů doposud o tomto problému nevědělo či si jej neuvědomovalo. Konstruktivně a aktivně se do diskuse zapojili zejména místní podnikatelé (např.: Zemědělská akciová společnost Mžany, a.s. a Statek Kydlinov s.r.o.) či někteří starostové. Na plénu panovala shoda, že pouhé poskytnutí **ubytování** mladým lidem nepomůže a musí se jim nabídnout i **možnost zaměstnání a zapojení do místní komunitní a spolkové činnosti**. Řešení identifikovaného problému tak vyžadovalo propojení různých členů napříč celou MAS a jejich koordinaci. I když problém byl identifikován zástupci kanceláře MAS, tak samotné vytvoření projektu proběhlo na základě diskusí členů MAS a **projekt vznikl zespodu**. Zaměření projektu bylo také intenzivně konzultováno s představiteli řídicího orgánu Operačního programu Zaměstnanost. Celková příprava projektové žádosti včetně několika diskusí na plénu zabrala přibližně rok. Projekt do výzvy Operačního programu Zaměstnanost podával Hradecký venkov, o.p.s. jako **„klíčový“ projekt MAS**.

Cílová skupina sice nebyla přímo zapojena do přípravy projektové žádosti, ale bylo s ní konzultováno, zda by měla o navrhované aktivity zájem. Užší spolupráce byla navázána až ve fázi samotné realizace projektu, kdy je možné ze strany cílové skupiny spoluvytvářet obsah jednotlivých školení podle jejich aktuálních potřeb.

Hlavním cílem je **usnadnit integraci do společnosti pro mladé lidi, kteří opouštějí Dětský domov v Nechanicích** po dosažení plnoletosti a zajistit jejich **hladký přechod na trh práce a do společnosti**. Cílem projektu je také to, aby mladí lidé po opuštění dětského domova **neodcházeli mimo území MAS**, ale aby v předstihu věděli o možnostech **zaměstnání, bydlení a trávení volného času v regionu**, kde vyrůstali. Realizátoři projektu věří, že jsou aktéři z komunity schopni cílové skupině pomoci lépe a lépe pokrýt jejich potřeby, než by tomu bylo v „anonymním“ Hradci Králové.

„Takže cílem projektu je těm dětem vlastně ukázat venkov. Nabídnout jim možnost, že tady můžou zůstat, že můžou ty obce navštívit, zeptat se. A že můžou i navštívit i ty podnikatelské subjekty.“
(zástupce kanceláře MAS)

Pro naplnění cíle projektu je důležité, že se jedná o **komplexní a individuální pomoc jednotlivým osobám**, na které se podílejí aktéři z celé MAS, zejména podnikatelé (např. sociální podnik Pěstitecké centrum Dubenec, zemědělské podniky), místní samosprávy (zejména obce Mžany, Mokrovousy a Dubenec) a neziskové organizace (např.: sdružení dobrovolných hasičů, včelaři).

„Protože podnikatel se starostou komunikuje, může říct, já už jsem mu výplatu poslal, ale když nedošlo na nájem, tak kde je problém. Může se to vyřešit hned první měsíc, než se děti dostanou do

dluhových pastí.“ (zástupce kanceláře MAS)

Samotná realizace projektu začala kulatým stolem v dětském domově, kde byl projekt představen a byly sladěny představy a potřeby cílové skupiny, tak aby bylo docíleno co nejlepšího efektu intervence.

Klíčovou aktivitou projektu je **podpora získávání pracovních návyků a zkušeností v oblasti bydlení, trhu práce, sebezkušeností a seberozvoje** pro cílovou skupinu. Tato aktivita je zaměřena na poskytování potřebných praktických vědomostí a dovedností pro děti a mladé lidi z dětského domova. Semináře tvoří teoretickou část tohoto projektu, kdy jsou předávány informace s ohledem na potřeby cílové skupiny. Celkem je v rámci projektu naplánováno **11 seminářů**, které by měly pomoci účastníkům osvojit si dovednosti nezbytné pro získání a udržení si zaměstnání a vlastního bydlení nebo pro navazování mezilidských vztahů a setkávání se s novými lidmi, včetně právního povědomí a posilování vnitřní i vnější komunikace. Diskutována bude také otázka potřeby dostudování školy, případně přípravy na další vzdělávání. Informace jsou předávány **formou zážitkové pedagogiky**, aby byl jasně ukázán přesah do budoucího života mimo dětský domov. V současné době byly zatím realizovány tři semináře v oblasti finanční gramotnosti, kde si mohly děti vyzkoušet sestavení vlastního rozpočtu, rizika spojená se zadlužováním či ručením za půjčky, možnosti pojištění, nácvik reklamace zboží nebo sestavení vlastního finančního plánu. Do této aktivity je zapojeno všech 41 dětí umístěných do Dětského domova Nechanice, nicméně účast na seminářích je na dobrovolné bázi.

Další klíčovou aktivitou jsou **mentoringové programy**, které jsou určeny zejména pro mladé lidi ve věku od 16 do 26 let, kteří studují na středních školách a odborných učilištích v oborech kuchař, číšník, obráběč zemědělských strojů, zahradník a v ekonomické oblasti. V rámci mentoringových programů dochází k propojení mezi cílovou skupinou **s možnými budoucími zaměstnavateli v rámci MAS Hradecký venkov**. Mentoring je založen na pravidelných setkáních přímo na pracovištích u relevantních zaměstnavatelů, jako např.: Zemědělská Akciová Společnost Mžany, a.s., Statek Kydlinov s.r.o., moštárna a sušárna v Dubenci (sociální podnik), Pivovar ve Mžanech, Penzion na Faře Dubenec, obecní úřad Mokrovousy. Každému zástupci cílové skupiny je připraven mentoring na míru a skládá se z exkurze na pracovišti, možností stáže a poradenství.

„My jsme si zjistili, že mezi dětmi jsou tři chlapci, kteří se učí zemědělským opravářem, takže jsme jim domluvili stáž v zemědělském podniku. Jedna holčina má ekonomickou školu, takže chodí zase na úřady, kde si bude zkoušet praxi právě na úřadě. Pak tam máme asi 3 číšnice a servírky, takže s těmi zase je domluveno, že jim seženeme zase pracovní stáž v oblasti jejich působení.“ (zástupce kanceláře MAS)

Mentoring v oblasti možného budoucího zaměstnávání je navíc doplněn o **exkurze se zainteresovanými starosty ve vybraných obcích**. Zástupcům cílové skupiny je ukázáno fungování obce a nabízena možná pomoc, například ve formě nabídky sociálního bydlení a různých volnočasových aktivit (aktivity dobrovolných hasičů, Sokola, myslivců, apod.), aby se mohli lépe integrovat do tamní komunity. Celkem je do mentoringových programů zahrnuto 12 osob s tím, že během realizace projektu bude své studium končit 6 osob.

Foto: Návštěva zástupců cílové skupiny v ZAS Mžany a.s.

Další z klíčových aktivit v rámci projektu jsou **vzdělávací a prožitkové pobyty zaměřené na rozvoj finanční gramotnosti a samostatnosti dětí**. Za dobu realizace projektu jsou naplánovány dva vzdělávací čtrnáctidenní pobyty zaměřené na praktické finanční, vztahové, mezilidské a komunikační dovednosti. Součástí pobytů je i předání zkušeností v oblasti trhu práce, bydlení a sebepoznání. Plánovaná kapacita pobytů je 35 dětí a mladých lidí z dětského domova.

Nedílnou součástí projektu je i provedení **evaluace externí firmou**, která vypracuje nejen evaluační zprávu, ale také **metodickou příručku pro děti z dětského domova**.

Už samotná diskuse nad problémem a pak i vlastní realizace projektu přinesly prospěch pro cílovou skupinu tím, že se o řešení problému začalo mluvit mezi širším okruhem aktérů. Na realizaci projektu se tak již nabalují další aktivity, které nebyly v původní žádosti obsaženy. Příkladem může být možnost **vycestování do zahraničí v rámci programu ERASMUS+**, kdy MAS Hradecký venkov je vysílající organizací. Samotná účast v programu představuje pro mladé lidi z dětského domova výzvu, neboť si jej musejí předfinancovat ze svých zdrojů a musí ovládat cizí jazyk. To je motivuje k větší aktivitě, různým brigádám a stážím, kde získávají potřebné pracovní a finanční návyky. Nově probíhá s cílovou skupinou také řada aktivit podporujících v dětech **dobrovolnické zapojování do komunity**.

Při přípravě projektu realizátorem nebylo využíváno žádné ze specifických technik projektového řízení. Pro jeho finální podobu bylo velmi důležité zapojení různých členů MAS do hledání komplexního řešení problému, kdy každý přemýšlel, jak by k řešení mohl přispět. Na základě diskusí na plénu MAS byla vytvořena následující logika projektu:

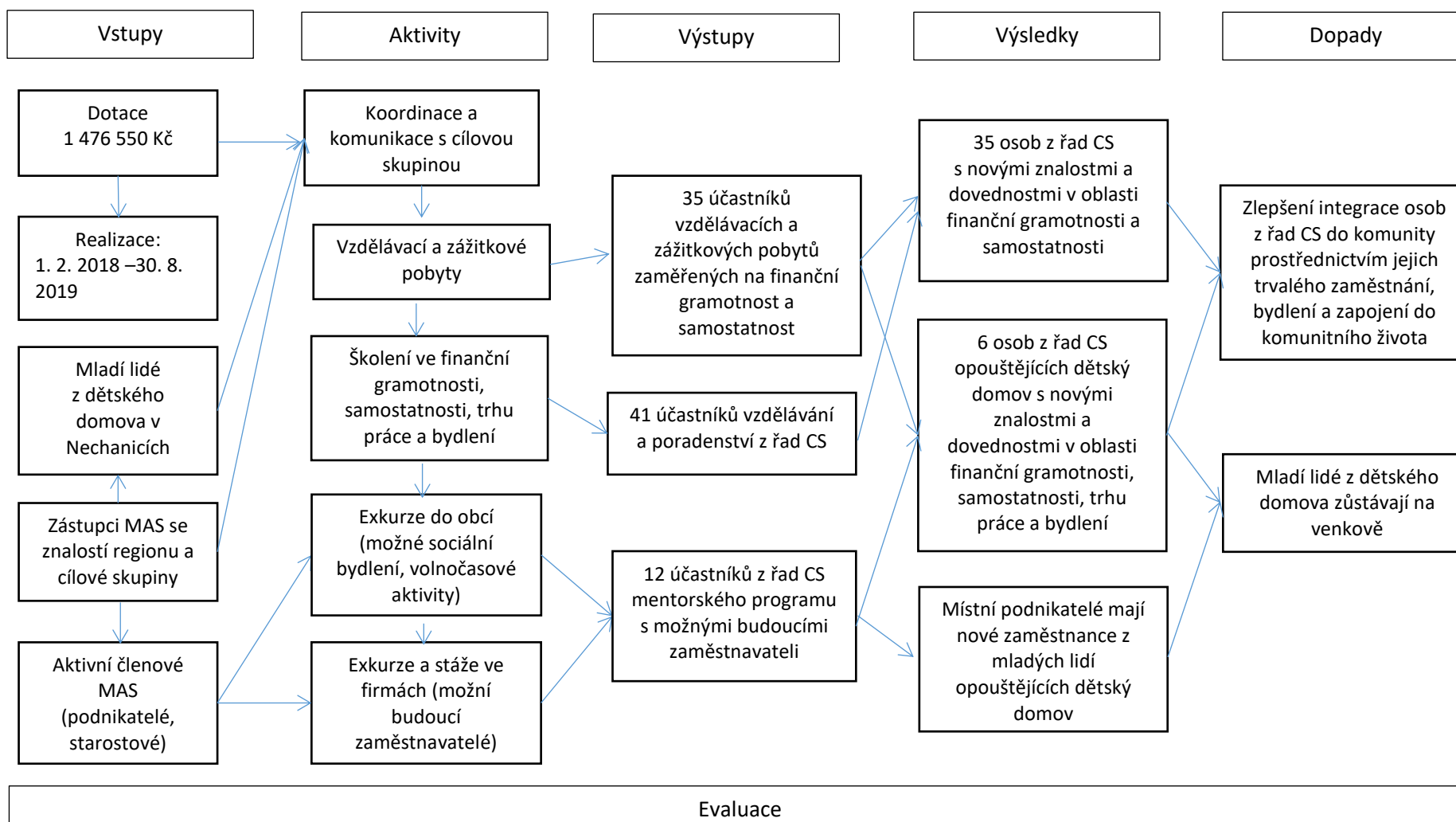
- Pokud se má mladý člověk odcházející z dětského domova integrovat do společnosti, potřebuje mít motivaci.
- Pokud se má mladý člověk integrovat do společnosti, potřebuje mít potřebné znalosti a informace (finanční gramotnost, možnosti bydlení, možnosti zaměstnání na trhu práce, apod.).
- Pokud má mladý člověk zůstat v regionu a integrovat se do společnosti, musí
 - mít zajištěno bydlení (řeší projekty zaměřené na sociální bydlení financované z Integrovaného regionálního operačního programu v rámci MAS).
 - musí mu být nabídnuta možnost zaměstnání přímo v regionu.
 - musí mu být nabídnuta možnost volnočasových aktivit přímo v regionu.
 - musí mu být nabídnuta následná poradenská činnost přímo v regionu (řeší jiný projekt zaměřený na zřízení komunitního centra v Hněvčevsi).

Díky intenzivní diskusi v rámci MAS došlo k vhodnému nastavení projektu tak, aby měl co největší přidanou hodnotu nejen přímo pro cílovou skupinu, ale také pro další členy MAS – např. podnikatelé mohou získat nové zaměstnance.

Stručná logika projektu je vizuálně znázorněna na následujícím schématu zachycujícím teorii změny projektu.

Teorie změny projektu O krok napřed

2. Charakteristika realizátora projektu a motivace k realizaci projektu

Místní akční skupina Hradecký venkov působí na území celkem 63 obcí ležících západně od Hradce Králové. MAS Hradecký venkov, o.p.s. se **od svého vzniku v roce 2007** podílí na rozvoji venkovských oblastí. Aktuálně má 41 členů (k 5. 10. 2017), z nichž 19 zastupuje veřejný sektor, 15 soukromý neziskový sektor a 7 soukromý podnikatelský sektor.

Hlavním cílem MAS je **koordinace rozvoje regionu pomocí realizace projektů napříč různými oblastmi** – multifunkční zemědělství, turismus, ochrana životního prostředí, vzdělávání, sociální služby, ekonomický rozvoj a podnikání. MAS zajišťuje také propagaci celého regionu a spolupracuje s orgány EU, státní správou a samosprávou na rozvoji regionu. Na současné programové období má MAS zpracovanou podrobnou Strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny Hradecký venkov na období 2014 až 2020.

Obrázek: Mapa území MAS Hradecký venkov.

Od samého počátku existence MAS byly na plénu diskutovány „sociální otázky“. Zástupci MAS dlouhodobě spolupracují s Dětským domovem a školní jídelnou v Nechanicích, kdy Dětský domov v obci působí již od poloviny 20. století a který byl také jedním z prvních členů samotné MAS. I když již

nyní dětský domov členem MAS není, díky jeho předchozímu zapojení byly některé problémy jeho klientů představitelům MAS dlouhodobě známy.

Klíčovou pro rozvoj MAS je nejen aktivita jejích členů, ale také **aktivita lidí z kanceláře a orgánů MAS**, kteří stáli nejen u zrodu samotné MAS, ale stojí také za přípravou a realizací projektu O krok napřed. Motivací pro přípravu projektu byla identifikace problému na základě diskuse s tetami z dětského domova, které se o dospívající děti starají a které pomohly identifikovat největší problémy cílové skupiny. Právě zástupce MAS osudy mladých lidí opouštějících ústavní péči hluboce zasáhly a motivovaly je k hledání řešení v rámci MAS a následně k přípravě projektu.

„[Děti mají] problém s výplatou, teď ji někde utratí, najednou nemají na nájem. ... a ty děti končí na ulici, protože je tam nikdo nebude mít zadarmo [ubytované]. Tak to nám přišlo jako motivace toho, že jsme si říkali, ale tady na venkově by o ty děti bylo lépe postaráno.“ (zástupce kanceláře MAS)
„Komunita by se o ně v té obci lépe postarala“ (zástupce MAS)

3. Využití a naplnění specifík podpory formou komunitně vedeného místního rozvoje

Příprava i realizace projektu O krok napřed naplňuje všechna specifika komunitně vedeného místního rozvoje. Situaci vystihuje odpověď představitelů MAS Hradecký venkov na otázku ohledně prosazování principu LEADER v rámci projektu (viz přímá citace níže). Hlavní principy, které MAS při přípravě a realizaci projektu naplňuje, jsou popsány dále.

„My jsme to [LEADER] nemuseli nijak prosazovat, protože ono to tak vzniklo. Je to daný tou dlouhodobou spoluprací a tím, že jednotlivé skupiny se setkávají. Takže to je už LEADER a my jsme ho vůbec prosazovat nemuseli, my ho děláme.“ (zástupce MAS)

- Partnerství a spolupráce na lokální úrovni, přístup zdola nahoru

Při přípravě projektu byla důležitá aktivita jednotlivých členů MAS. Při **neformálních diskuzích v rámci MAS**, kde se představitelé obcí potkávají se zástupci podnikatelských a neziskových subjektů, byly představeny problémy, které představitelé MAS v území vnímají. Při představování problému cílové skupiny **problematika zaujala zejména místní podnikatele**, kteří v ní viděli i příležitost pro získání nových zaměstnanců. Postupně byly identifikovány a osloveny i jiné subjekty, které nejsou přímo členy MAS, ale které by mohly mít zájem se do projektu zapojit tak, aby byly pokryty možnosti zaměstnání ve všech oborech, které mladí lidé z dětského domova studují a byly v blízkosti sociálního bydlení. S možností stáží pro děti z dětského domova ve firmách a v obcích tak **přišli řadoví členové MAS zdola a významně tak spoluvytvořili záměr projektu**. Je zřejmé, že bez spolupráce na místní úrovni by projekt v současné podobě nevznikl.

Důležité pro úspěšnou realizaci projektu je to, že je **realizován přímo MAS Hradecký venkov**. Právě ta vytváří platformu pro setkávání partnerů napříč všemi sektory a celým regionem. MAS **má možnosti a kapacity lépe koordinovat všechny projektové aktivity a propojovat různé klíčové aktéry v území**. Velkou roli zde hraje důvěra členů a ostatních subjektů v představitele MAS, založená na dlouhodobé spolupráci. I když v projektové žádosti nejsou přímo uvedeny jednotlivé zapojené organizace jako oficiální partneři projektu, tak právě partnerství na místní úrovni hraje významnou roli pro naplnění cílů projektu. Prostřednictvím možnosti zapojení širokého okruhu partnerů v rámci MAS do realizace projektu bylo možné projekt pojmout komplexněji, než by toho byl schopen jiný potenciální realizátor. Důležitým aspektem je také **dobrovolnictví na straně členů MAS**, kteří jsou

ochotni se setkávat ve svém volném čase a podílet se dobrovolnický také na přípravě a nastartování realizací různých projektů, i když z nich pro ně samotné nepramení finanční přínos, ale motivací pro ně je možnost podílet se na rozvoji území MAS. Stejně tak se stalo i při realizaci projektu O krok napřed, kdy nejen starostové, zástupci firem a neziskových organizací, ale i zástupci širší veřejnosti, poskytují svůj volný čas a své znalosti ve prospěch cílové skupiny.

- Integrované záměry a projekty

Aktivity v rámci projektu jsou navzájem provázány tak, aby poskytovaly maximální benefit pro cílovou skupinu. Zároveň je projekt vhodně integrován do celého komplexu dalších opatření a aktivit tak, že svou součinností společně vytvářejí **synergický efekt**. Jedná se zejména o **připravované projekty v oblasti sociálního bydlení** (např. v obcích Mžany nebo Dubenec), ve kterých si budou žádat přímo obce o finanční prostředky z Integrovaného regionálního operačního programu v rámci výzvy MAS, kdy jsou již záměry konzultovány v rámci MAS. Navíc jsou i místa vybírána dle toho, aby tam mohli mladí lidé z dětského domova pracovat. V plánu je také **výstavba komunitního centra v obci Hněvčeves**, která se nachází uprostřed celého území MAS. Lokalita je takto vybrána i z toho důvodu, aby sociální pracovnice mohla snadno v případě potřeby dojíždět přímo za klienty. Centrum by mělo poskytovat následnou péči a poradenství a obec Hněvčeves nyní připravuje žádost do výzvy MAS.

Integrovaný přístup je vidět i na způsobu přípravy projektů ve vztahu k řešení daného problému. Úplně původní záměr v oblasti sociálního bydlení byl doplněn o další nápady členů MAS. Tímto způsobem se podařilo vygenerovat tento „měkký“ **neinvestiční projekt, který se navzájem vhodně doplňuje s dalšími investičními projekty** zaměřenými na sociální bydlení a komunitní centrum. Projekt tak ve spojení s dalšími realizovanými a připravovanými projekty financovanými v rámci MAS představuje **systematické a komplexní řešení problémů cílové skupiny** ve vztahu k uplatnitelnosti v samostatném životě po opuštění ústavní péče.

„Členové jsou informováni, co se připravuje a můžou potom svůj nápad, který nosí v hlavě propojit s tím, co my [zástupci MAS] jim představíme. Anebo přijedou a řeknou nám, no ale my máme ještě takový a takový nápad, a my už to tady propojíme. Už je zkontaktujeme, řekneme, to by se hodilo dát dohromady, a zase z toho vznikne něco, co umí jen ta MASka.“ (zástupce kanceláře MAS)

Udržitelnost aktivit by měla být zajištěna už samotnou formou jejich přípravy a realizace. Do designování aktivit bylo zapojeno mnoho aktérů napříč celým regionem. Již nyní je mnoho aktivit ze strany podnikatelů a starostů, případně neziskových organizací, ve vztahu k projektu realizováno na **dobrovolnické bázi**. Navíc tím, že se podíleli na přípravě projektu již od začátku a pomáhali jej spoluvytvářet, tak se předpokládá, že budou mít zájem v něm pokračovat i po skončení dotace. Dle vyjádření představitelů MAS, již nyní nabídka různých stáží v regionu výrazně převyšuje počty mladých lidí z cílové skupiny.

„Takhle, jak říká kolegyně, funguje většina projektů. Že je tady nastartujeme, tím, jak se setkáváme se skupinami podnikatelů, zástupci neziskového sektoru, obcemi, tak dáme dohromady nějaký projekt, ten se nastartuje a běží sám. My [zástupci MAS] doufáme, že i tento projekt po skončení už zase bude mít svůj život, kdy se budou moci starostové a podnikatelé obracet přímo na vedení dětského domova a už pak budou třeba sami nabízet, my máme bydlení, chcete některé to dítě umístit, my máme práci. A už to pojede zase bez nás.“ (zástupce kanceláře MAS)

- Inovativní znaky realizovaného projektu

Inovativnost projektu lze spatřovat právě ve spolupráci různých aktérů z různých sektorů, kteří propojili své síly pro **komplexní řešení daného problému v území**. Do řešení problémů cílové skupiny se zapojuje celá místní komunita, podnikatelé a veřejnost. Právě touto provázaností aktivit a aktérů je projekt unikátní v rámci České republiky. Na rozdíl od jiných projektů pro tuto cílovou skupinu, které jsou úzce zaměřeny buď na vzdělávání, nebo na bydlení, nebo na pracovní stáže, nebo na materiální či finanční pomoc, projekt nabízí úplné řešení životní situace pro mladé lidi opouštějící dětský domov. Aktivita projektu tak zapojuje jednotlivé zástupce cílové skupiny do širší vztahové struktury v daném území, která jim následně usnadňuje integraci do společnosti. Slovy zástupců MAS tak projekt cílové skupině rovnou nabízí „**život po životě v dětském domově**“.

Projekt představuje novou výzvu pro zapojené členy MAS, protože dosud se nic takového v regionu nerealizovalo. **Možnost čerpat prostředky na sociální projekty je pro MAS něco nového**. Zpočátku mnoho členů nevnímalo tyto prostředky jako potřebné v rámci MAS, neboť v regionu nefunguje příliš mnoho poskytovatelů sociálních služeb. I díky realizaci stávajícího projektu členové vidí, že **tyto zdroje otvírají nové možnosti pro inovace, nové nápady a rozvoj regionu**.

„On asi je inovativní i samotný projekt Operačního programu Zaměstnanost. Protože doposud jsme ho neměli, naučili jsme se s tím pracovat nejen my, ale právě i naši členové, tak je to fajn.“
(zástupce kanceláře MAS)

4. Překážky přípravy a realizace projektu

Realizátor projektu do současné chvíle neregistroval žádný problém, se kterým se při přípravě a dosavadní realizaci projektu setkal. Přestože realizace projektu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost byla pro představitele MAS něco nového, tak příprava žádosti a podání žádosti proběhla bez problémů. Zdá se to být i proto, že **MAS zvolila proaktivní přístup a průběžně projektový záměr konzultovala s řídicím orgánem programu**, aby předešla pozdějším problémům. Celkově příprava žádosti zabrala přibližně celý rok, takže tento proces nebyl pod přílišným tlakem a vše mohlo být vyjasněno mezi členy MAS i s řídicím orgánem ještě před podáním žádosti. Neustálá komunikace s členy MAS, s vedením dětského domova a manažery operačního programu eliminuje rizika vzniku nedorozumění či neplnění indikátorů. I tento přístup napomohl dosavadnímu hladkému průběhu realizace.

Na druhou stranu si zástupci MAS odpovědní za implementaci projektu stěžovali na nastavení některých pravidel při čerpání dotací, zejména na nadměrnou byrokracii a na systém častých kontrol. Obecným problémem pro MAS mimo OP Zaměstnanost je také předfinancování projektů z vlastních zdrojů a s tím spojená nutnost úvěru, za který se musí vždy někdo z MAS zaručit a které musí být schváleno orgány MAS. Podmínky financování tohoto projektu jsou tak díky možnosti využít zálohové platby pro MAS příznivější.

5. Role MAS a její pohled na realizovaný projekt

Projekt byl realizován jako klíčový projekt MAS Hradecký venkov. MAS je tedy přímo realizátorem projektu. Projekt je však zejména vystaven na aktivitě jednotlivých členů MAS, kteří společnými silami vymysleli a zahájili realizaci aktivit, které by měly řešit jeden z problémů regionu. Projekt je tak podporován nejen ze strany MAS a jejích členů, ale i místní komunitou a širší veřejností.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt O krok napřed je příkladem dobré praxe, kdy se podařilo **aktivovat sociální kapitál na území MAS**. Pomocí budování vztahů a poskytováním relevantních informací nabízejí zástupcům cílové skupiny možnost stát se součástí komunity a zvážit svou další budoucnost na venkově, kde vyrůstali. Projekt je tak ukázkovým příkladem uplatňování komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS.

2. Prázdniny s Fantazií – příměstské letní tábory

Případová studie popisuje dobrou praxi při přípravě a realizaci projektu **Prázdniny s Fantazií**, který realizuje **Svět Fantazie, z.ú.** s podporou Operačního programu Zaměstnanost v rámci IP 2.3 **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, výzvy Místní akční skupiny Česká Kanada**.

1. Popis projektu a jeho příprava

Projekt se zaměřuje na **pomoc rodičům v péči o děti** v období letních a jarních prázdnin formou nepobytových táborů, čímž **pomáhá sladovat jejich rodinný a pracovní život**. Projekt vznikl jako jeden dílek **promyšleného konceptu a doplňuje se s dalšími projekty realizátora**, které se zaměřují na jiné cílové skupiny a aktivity, jako např. na podporu zaměstnanosti a sociálního začleňování. Z hlediska území se projekt soustřeďuje na území Jindřichohradecka, zejména pak na okolní obce, kde je limitovaná nabídka letních táborů.

Projekt se zaměřuje na cílovou skupinu osob pečujících o děti v předškolním a školním věku do 15 let ve společné domácnosti. Tyto osoby musí mít vazbu na trh práce, tedy být buď zaměstnané, podnikající, nezaměstnané, avšak aktivně si hledající zaměstnání, zapojené v procesu vzdělávání či rekvalifikace, nebo na mateřské dovolené. Významnou skupinu představují matky samoživitelky, pro které je služba poskytovaná letním táborem obzvláště důležitá.

Hlavním problémem, který projekt řeší, je dostupnost péče o děti v době školních prázdnin. Lidé, kteří pravidelně pracují nebo se soustavně připravují na výkon zaměstnání a mají děti, řeší v průběhu školních prázdnin problém, jak sladit péči o dítě a pracovní povinnosti. Pokud nepomohou s hlídáním například prarodiče, existuje prakticky jediná dlouhodobě udržitelná možnost, a to využít služeb prázdninových táborů pro děti, které zajistí celodenní péči. Tato možnost však není pro každého. Díky podpoře z OPZ bylo možno posílit sociální hledisko při realizaci táborů, a to konkrétně tím, že díky dotaci dosáhnou na možnost využít táborů i lidé ze sociálně slabších vrstev, např. matky samoživitelky. V roce 2018 využilo možnosti umístit dítě na letní tábor 10 matek samoživitelek, pro které byla díky dotaci z OPZ služba dostupná. Projekt se zaměřuje i na potřeby rodičů **dětí s nějakým typem postižení, zejm. děti s autismem**, které jsou na „běžném“ táboře neumístitelné. Díky **spolupráci se sociálně zaměřenými organizacemi** je možné přijímat na tábory i tyto děti. V roce 2018 byl jeden týdenní běh uspořádán specificky pro 10 hendikepovaných dětí (7 dětí s autismem, jedno dítě s epilepsií a 2 s interním postižením). Na jeden den měly postižené děti možnost účastnit se dětského tábora společně se zdravými dětmi v rámci výletu do Houbového parku, v němž tábory probíhají.

Významným problémem v regionu je i to, že v okolí Jindřichova Hradce se na poměrně velkém území **s delší dojezdovou vzdáleností** nachází mnoho vesnic, jejichž obyvatelé rovněž potřebují zajistit v době prázdnin péči o děti. Ne všichni přitom jezdí pracovat do Jindřichova Hradce, aby mohli využít služeb Domu dětí a mládeže v Jindřichově Hradci, který rovněž nabízí určitou formu letních táborů. Pro tyto rodiče nabízí Svět Fantazie jednak **flexibilní dobu péče o děti podle potřeb rodičů**, ale také možnost **dopravy dětí** na tábor a z tábora **s využitím linkového autobusu pod dohledem doprovodné osoby**, která si na zastávce od rodičů dítě přebere a večer je zase předá.

V rámci zajištění vzdělávání a rozvoje dětí Svět Fantazie nabízí **naučné programy** s přírodní tematikou, hračky a prvky z přírodních materiálů, kurzy tvořivé práce, tematické výlety do přírody, apod.

Letní dětské tábory zrealizoval Svět Fantazie poprvé již v roce 2016 bez podpory z OP Zaměstnanost. **Potřeba a zájem o prázdninové tábory** tohoto typu vyplývaly realizátorům ze znalosti prostředí, problematiky péče o děti a ze zkušeností s prací s dětmi, kterým se představitelé věnují již delší dobu. Navíc si před realizací prvních letních táborů provedli **krátký průzkum**, ze kterého vyplynul zájem rodičů o možnost umístit děti během prázdnin do rozvíjecího prostředí se zajímavým a naučným programem. Již první cyklus letních táborů ukázal, že o program je mezi rodiči zájem. Táborů se sice účastnilo „jen“ zhruba 5 dětí v jednom běhu, ale spokojenost dětí i rodičů ukazovala, že se realizátoři ubírají správným směrem. V dalším roce se již informace a pozitivní ohlasy v regionu roznesly a na jednotlivé turnusy se přihlásilo vždy přibližně 10 dětí. Před přípravou projektu Prázdniny s Fantazií, o jehož financování bylo požádáno v rámci výzvy MAS Česká Kanada, tak měli realizátoři potřebnost projektu nejen zjištěnou, ale i prakticky ověřenou z předchozích dvou let, neboť do letních táborů se **pravidelně vrací více než 50 % dětí**. S ohledem na cílovou skupinu a charakter regionu, který je převážně venkovský, musela být cena nastavena nízko, což vyžaduje právě dofinancování z veřejných zdrojů. V prvních letech realizace táborů byl provoz dotován z jiných zdrojů (např. dotace od Jihočeského kraje), v dalších letech již bylo možné nastavit přijatelné ceny díky podpoře z OPZ.

Cílem projektu je podpořit soulad rodinného a pracovního života a **usnadnit rodičům péči** o předškolní a školní děti do 15 let v průběhu prázdnin. Tím je rodičům umožněno udržet si zaměstnání, vykonávat zaměstnání v maximální míře, aktivně si hledat práci, či vzdělávat se a zvyšovat svoji kvalifikaci. Z pohledu čísel představuje cíl projektu uspořádání pěti týdenních turnusů o letních prázdninách a jednoho týdenního turnusu o jarních prázdninách v každém roce po dobu tří let, a to vždy pro 15 – 20 dětí. Cílem využití podpory z veřejných zdrojů je potom umožnění účasti na letních táborech i pro **děti ze sociálně slabších poměrů**. Realizace prvního ročníku letních táborů v létě 2018 ukazuje, že stanovená cílová hodnota indikátorů, tj. podpořených rodičů, bude lehce naplněna, neboť prakticky všech turnusů se účastnilo 20 dětí, což je o 5 více, než bylo v projektu plánováno. Je to i aktuální maximální kapacita tábora.

Z hlediska **aktivit** je projekt Prázdniny s Fantazií ve své podstatě velmi jednoduchý a sestává ze tří aktivit:

1. Podpora rodičů

Za touto aktivitou se skrývá zejména **marketing projektu směrem k rodičům**. Informace o projektu jsou rodičům předávány několika různými kanály. Aktivní oslovení rodičů probíhá například prostřednictvím internetových stránek, pomocí letáků umísťovaných přímo do firem, nebo oznámením v místním Jindřichohradeckém deníku. Významnou roli v oslovování rodičů však hraje i dobrá pověst těchto táborů v regionu, která se rozšířila prostřednictvím účastníků předchozích ročníků.

2. Příměstské tábory

Jedná se o stěžejní aktivitu celého projektu, která spočívá v realizaci letních táborů v prostředí Houbového parku, který Svět Fantazie vytvořil a spravuje. Aby tábory byly opravdovým přínosem pro zaměstnané rodiče, je třeba, **aby provozní doba reflektovala pracovní dobu** většiny podniků v území. Provozní doba táborů tak je stanovena od 6:15 do 18:15 hod.

Svět Fantazie vychází rodičům vstříc i tím, že zajišťuje dopravu dětí do tábora a z tábora. Tato doprava využívá linkové autobusové dopravy mezi Jindřichovým Hradcem a Rosečí, kde se nachází Houbový park. Autobusem cestuje doprovodná osoba, která si vždy od rodičů dítě převezme a dohlíží

na ně v průběhu cesty až do tábora. Následně potom v odpoledních hodinách zase doprovází děti na cestě autobusem domů.

Vlastní tábory jsou vedeny vedoucími, kterými jsou studenti různých škol. Vedení Světa Fantazie si stanovilo jako podmínku, že tito vedoucí musí absolvovat **kurz na hlavního vedoucího tábora**. I díky tomu jsou vedoucí schopni připravit kvalitní a atraktivní programy pro děti, které potom na letních táborech realizují. Programy jsou zaznamenávány do podoby katalogu, který bude možné využít v dalších ročnících, i kdyby se jich již konkrétní vedoucí nemohli zúčastnit. O atraktivnosti tábora i pro vedoucí svědčí to, že se jedná o studenty, kteří sem dojíždí z různých škol z celé republiky, např. z Prahy nebo Mělníka, přičemž tito studenti mají zájem spolupracovat dlouhodobě. Motivací pro ně je uhrazení kurzu na vedoucího tábora, finanční odměna za vedení dětí, ale zejména možnost se realizovat formou přípravy a realizace vlastních programů ve zdravém a motivujícím prostředí.

Každý týdenní turnus se nese v duchu nějakého tématu, které je vyhlášeno a kterému potom odpovídají i aktivity a zaměření činností. Děti se tak mohou táborů účastnit i opakovaně a vždy je pro ně téma nové. Při realizaci táborů využívají ve Světě Fantazie i možnost spolupráce s jinými místními organizacemi, které se hodí k danému tématu. V letošním roce tak například spolupracovali s Policií ČR, jezdeckým klubem v nedalekém Hatíně, v minulosti pak spolupracovali např. s hasiči.

Pro děti jsou zajišťovány i obědy.

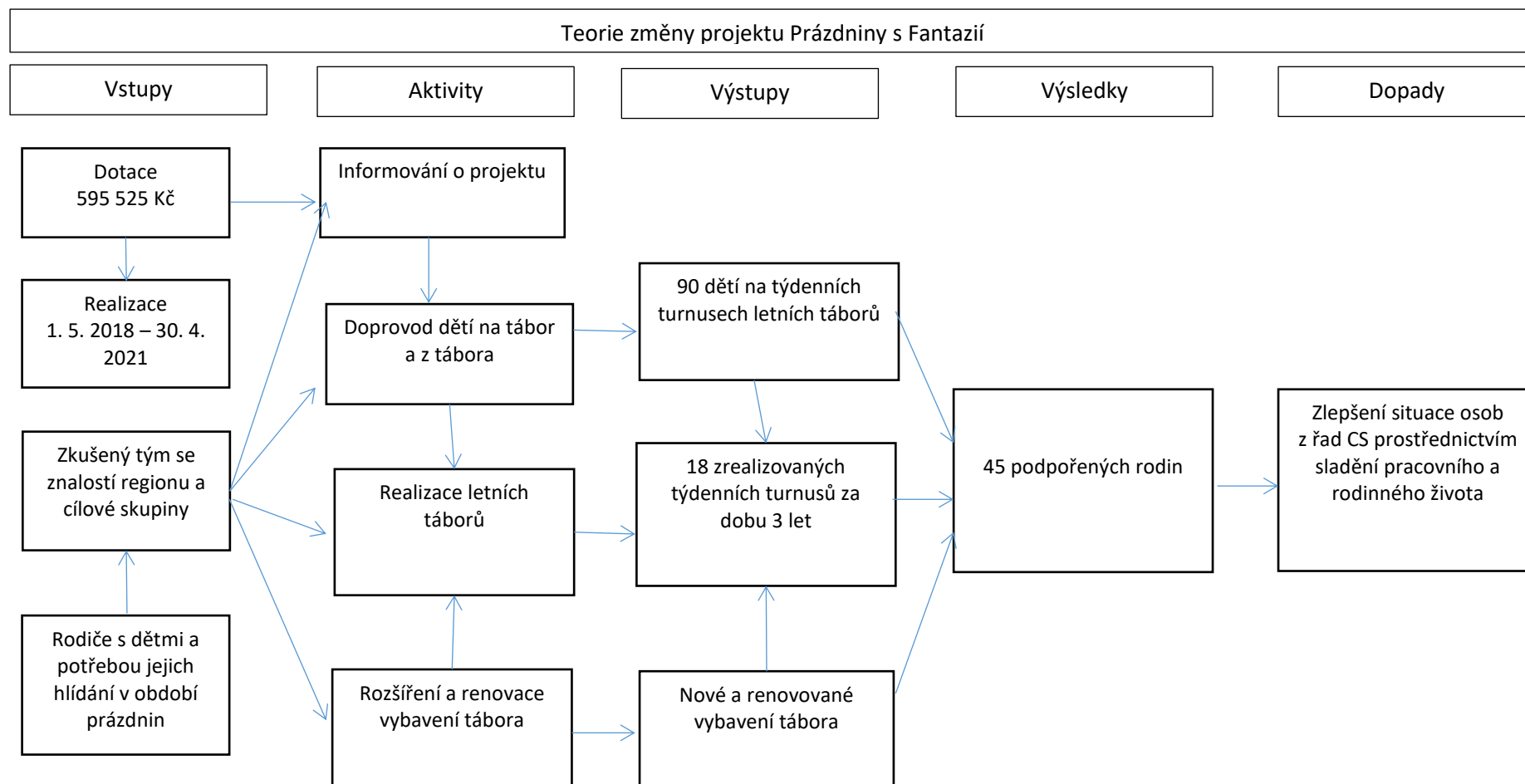
3. Vybavení příměstských táborů

Celý houbový park vznikl až dosud ze soukromých prostředků bez využití dotací. Část prostředků z projektu je využita na **rozšíření a zlepšení kvality vybavení**, aby mohly být dětské tábory realizovány ve vyšší kvalitě a s vyšší kapacitou. Pro potřeby táborů je pořízen soubor elektronických zařízení, dřevěné hry, stoly, lavice a zahradní vybavení. K rozšíření a údržbě areálu žadatel využívá **kombinace dalších tří projektů** na podporu zaměstnanosti a sociálního začleňování realizovaných prostřednictvím výzev MAS Česká Kanada. Tyto projekty a jejich kombinace jsou popsány dále v části Integrované záměry a projekty.

Při sestavování projektu vycházel realizátor zejména **ze zkušeností předchozích dvou ročníků** letních táborů, které probíhaly v menším rozsahu. Projektové techniky byly využity pouze implicitně. Projekt realizátor připravoval bez oficiálních partnerů, přičemž MAS mu poskytovala odborné poradenství při sestavování a vyplňování žádosti o podporu.

Realizátor měl **jasnou představu**, co chce dělat (letní tábory), proč je chce dělat (aby odlehčil rodičům s hlídáním v náročném období prázdnin) a jak je chce dělat (prostřednictvím tematických naučných týdenních programů). Vše ostatní bylo již jen výsledkem plánovací práce a předchozích zkušeností s organizací podobných aktivit.

Čím se příprava projektu Prázdniny s Fantazií odlišovala od jiných projektů, bylo **provázání aktivit s dalšími projekty** realizátora, které autorka projektu promýšlela již při rozhodování o realizaci projektu.

2. Charakteristika realizátora projektu a motivace k realizaci projektu

Svět Fantazie z.ú. byl založen poměrně nedávno v roce 2016. Hlavním cílem neziskové organizace je výchova a neformální vzdělávání dětí a dospělých. Počátky této činnosti však je třeba hledat mnohem dále v historii, konkrétně v roce 2005, kdy se setkali Bohuslava Bérova a Bert Blaas, který se do Jižních Čech přistěhoval z Holandska. Společně se rozhodli vytvořit park pro rodiče s dětmi, které existují v Holandsku, ale v České republice byly poměrně neznámé.

Na zakoupeném statku v Roseči u Jindřichova Hradce začali postupně budovat Houbový park v roce 2006 poté, co původní pokus vybudovat park v Jindřichově Hradci poničili vandalové. Zajímavé prostředí Houbového parku se postupně rozrůstalo až do dnešní podoby. Jedná se o vybudovaný park v přírodě, ve kterém jsou naučné stezky a dílny, jako třeba botanická zahrada, nebo muzeum fosilií, které je největší soukromou sbírkou fosilií v České republice. Tyto expozice jsou doplněny o různé výtvarné dílničky, kde mohou děti kreslit, modelovat, nebo vyrábět nějaké drobné předměty.

Foto: Plán areálu Houbového parku. Zdroj: www.houbovypark.cz

Vybudované prostředí je doprovázeno i naučnými a tematicky zaměřenými programy a aktivitami.

Postupné rozšiřování Houbového parku a aktivit s ním spojených vyústilo v následné založení neziskové organizace Svět Fantazie, z.ú., které představuje určitou profesionalizaci dříve spíše dobrovolnické a zájmové činnosti. Tento krok byl vyvolán vysokým zájmem o Houbový park a nabízené programy ze strany rodičů i škol.

Svět Fantazie stojí na **cílevědomé, dlouhodobé, promyšlené a hlavně nadšené činnosti hlavních protagonistů**

3. Využití a naplnění specifík podpory formou komunitně vedeného místního rozvoje

Při přípravě a realizaci projektu Léto s Fantazií uplatňuje realizátor Svět Fantazie, z.ú. některých specifík, která nabízí podpora skrze komunitně vedený místní rozvoj.

- Partnerství a spolupráce na lokální úrovni, přístup zdola nahoru

Příprava žádosti byla spojena s **úzkou spoluprací s představiteli MAS Česká Kanada**, především s ředitelkou a projektovou manažerkou. Zde oceňuje realizátor zejména **ochotu a připravenost představitelů MAS** pomoci a poradit s vyplněním projektové žádosti či konzultací k projektu.

Kontakt s Místní akční skupinou Česká Kanada přitom nebyl při přípravě projektu Léto s Fantazií první. Paní Blaas, přestože není členem MAS, se aktivně účastnila již pracovních skupin při projednávání Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) připravovaného MAS. Konkrétně se účastnila pracovní skupiny zaměřené na vzdělávání, které však má k letním táborům velmi blízko. Významný byl i aktivní přístup MAS, která ze znalosti místního prostředí vyzvala organizace, mezi nimi i Svět Fantazie, k předkládání žádostí o financování svých projektů. **Spolupráce Světa Fantazie a MAS Česká Kanada** vyústila nakonec do přípravy čtyř vzájemně se doplňujících projektů.

V rámci projektů a aktivit spolupracuje Svět Fantazie i s dalšími organizacemi na Jindřichohradecku. Spolupráce probíhá jednak se školami, jednak s dalšími neziskovými organizacemi. Pro školy připravuje Svět Fantazie různé zábavně naučné programy, které jsou realizovány jak přímo ve školách, tak i v Houbovém parku. Z ostatních organizací považuje realizátor za významnou spolupráci se sociálně zaměřenými organizacemi, jako jsou organizace Otevřená Okna (péče o děti s hendikepem a jejich integrace do společnosti), či společnosti Mesada (podpora osob se zdravotním a sociálním znevýhodněním a jejich inkluze do společnosti). S těmito organizacemi probíhá spolupráce při dalších projektech podpořených v rámci SCLLD.

Přístup zdola nahoru byl pak aplikován také v tom, že realizátor dlouhodobě spolupracoval s rodiči a dětmi, přičemž poznal jejich potřeby a zájmy.

Specificky přínosné jsou letní tábory zejména pro ty nejpotřebnější, kterými jsou například matky samoživitelky, sociálně slabší rodiny, kde rodiče vykonávají např. jenom sezónní práce nebo rodiče dětí s postižením. Realizátorka přínos letních táborů dokumentuje i na konkrétním příkladu.

„Děti k nám umísťuje jedna rodina, která se přistěhovala z Anglie. Mají byt v Chlumu, paní má nějaké zaměstnání, ale ne úplně nejlépe placené, takže se snaží si ho udržet. Pán, tím, že neumí česky, tak si neumí představit, jak je to složitý pro takového člověka. Má autistickou holčičku. Takže ten, když měl možnost jít do práce, tak šel, on tu práci potřebuje. Když se mu něco vyskytne, tak to musí vzít, aby tu rodinu udržel.“ (Bohuslava Blaas Běrová, Svět Fantazie, z.ú.)

- Integrované záměry a projekty

Svět Fantazie z.ú. aktuálně realizuje celkem 4 projekty z OP Zaměstnanost v rámci výzev MAS Česká Kanada. Ačkoli jsou tyto projekty samostatné a každý je zaměřený trochu jiným směrem, jsou všechny vzájemně **propojené do jednoho dobře promyšleného a synergického celku**. Tyto projekty by bylo možné v rámci výzvy řídicího orgánu OPZ pro MAS realizovat v rámci **jednoho integrovaného projektu**. Vedle již popsanych letních táborů se jedná o následující tři projekty.

1. Zřízení pracovních míst. V rámci projektu jsou zřízena **3 nová pracovní místa pro znevýhodněné osoby**. Dvě pracovní místa jsou ve spolupráci s organizací Otevřená okna

obsazena pracovníky z řad klientů chráněného bydlení s mentálním hendikepem, jedno místo je obsazeno osobou dlouhodobě nezaměstnanou. Tyto osoby jsou v Houbovém parku zaměstnány jako manuální pracovníci a údržbář a jejich cílem je opravovat jednotlivé herní prvky a části parku, udržovat ho, případně vytvářet herní prvky nové. Tato práce se ukazuje i jako velmi dobrý druh terapie, kdy tito pracovníci s mentálním hendikepem mohou vybit svou energii a často i agresi prací a snižuje se potřeba medikace.

2. Správce areálu Houbového parku a Muzea fosilií. V rámci projektu bylo vytvořeno další pracovní místo na pozici správce, který zajišťuje provoz celého areálu a dále se podílí na digitalizaci unikátní sbírky fosilií. Na pozici byl zaměstnán spolehlivý **člověk nad 55 let, který byl registrován jako nezaměstnaný** v evidenci Úřadu práce.
3. Sociální začleňování – práce je radost. V rámci projektu bylo zřízeno jedno pracovní místo pro asistentku, která pomáhá zaměstnancům s handicapem vykonávat jejich pracovní činnosti, a další tři pracovní místa pro hendikepované osoby.

Svět Fantazie **promýšlel a navrhoval tyto synergie již v samém počátku přípravy**, takže se nejedná o náhodný, ale dobře promyšlený koncept:

Aby mohly být realizovány letní tábory v kvalitním, dobře udržovaném a čistém prostředí, byla zřízena pracovní místa pro hendikepované osoby, pro něž práce slouží zároveň jako terapie. Aby mohly tyto osoby zajišťovat údržbové práce, byl tým doplněn o správce parku z řad znevýhodněných osob, který vede tyto pracovníky po odborné stránce, plánuje a řídí práce, apod. Aby mohli poskytovat i dobrý pracovní výkon, potřebují tito handicapovaní pracovníci i určité terapeutické a lidské vedení, které zajišťuje pracovní asistentka. A konečně aby Svět Fantazie mohl zajistit pro všechny tyto pracovníky se znevýhodněním dostatek činnosti, tomu pomáhají právě letní tábory, jež vytěžují kapacitu Houbového parku. Jednotlivé projekty se tak integrují do jednoho celku a vzájemně se podporují.

Houbový park a letní tábory mají i další pozitivní přínosy pro daný region. Zatímco před vytvořením Houbového parku nebyl v Roseči prakticky žádný turistický ruch, díky zvýšené návštěvnosti byl v sousedství otevřen další vesnický zábavní park „bludiště v kukuřici“.

Projekt letních táborů pro děti je sám o sobě udržitelný i bez podpory z OPZ, nicméně za cenu pomalejších oprav a rozvoje parku. Navíc podpora z veřejných zdrojů umožňuje **zapojit** se do projektu právě těm **nejpotřebnějším sociálně slabším rodinám a rodičům samoživitelům**.

- Inovativní znaky realizovaného projektu

Inovativnost projektu spatřuje realizátor zejména ve dvou rovinách. První z nich je právě výše popisovaná **provázanost a doplňování se s dalšími projekty** realizátora. Díky tomu, že projekt nebyl řešen samostatně, ale v kombinaci s jinými projekty, mohl dosáhnout mnohem lepších výsledků.

Druhou rovinou je **prostředí**, ve kterém letní tábory probíhají, a programy, které jsou na táborech nabízeny.

V neposlední řadě pak lze za určitou inovativnost oproti běžným příměstským či městským táborům považovat i zajištění dopravy dětí na tábor a z tábora pod dohledem dospělé osoby.

4. Překážky přípravy a realizace projektu

Paní Blaas byla na základě předchozích zkušeností schopna relativně dobře promyslet aktivity a celkovou koncepci a myšlenku projektu, avšak ne zcela jasné a jednoduché bylo vyplnění žádosti o

dotaci. Tuto překážku pomohly skvělou spoluprací překonat pracovnice MAS, které byly ochotné vždy pomoci a poradit, a to i mimo pracovní dobu.

Ve způsobu spolupráce s MAS spatřuje paní Blaas hlavní rozdíl mezi projekty realizovanými v rámci výzev MAS a celostátními výzvami. **Pracovníci MAS mají lepší znalosti regionu a větší možnosti se poradenství při přípravě projektu věnovat.** Kontakt s pracovníky MAS je tak založen na osobní spolupráci a vzájemné motivaci realizovat v regionu kvalitní projekty.

Určitou překážku spatřuje realizátor i ve **zvýšené administrativě projektu a vykazování indikátorů.** K tomu, aby se mohli rodiče účastnit projektu a umístit své děti na tábor za nižší dotovanou cenu, museli doložit určité doklady, včetně potvrzení od zaměstnavatele. Někteří rodiče však bez objektivního důvodu potřebné **podklady nedodali**, takže nemohli být jako indikátory vykázáni. Přesto se realizátor rozhodl v některých případech službu poskytnout za zvýhodněnou cenu.

„Bariéry máte vždycky hlavně v sobě.“ (Bohuslava Blaas Bérová, Svět Fantazie, z.ú.)

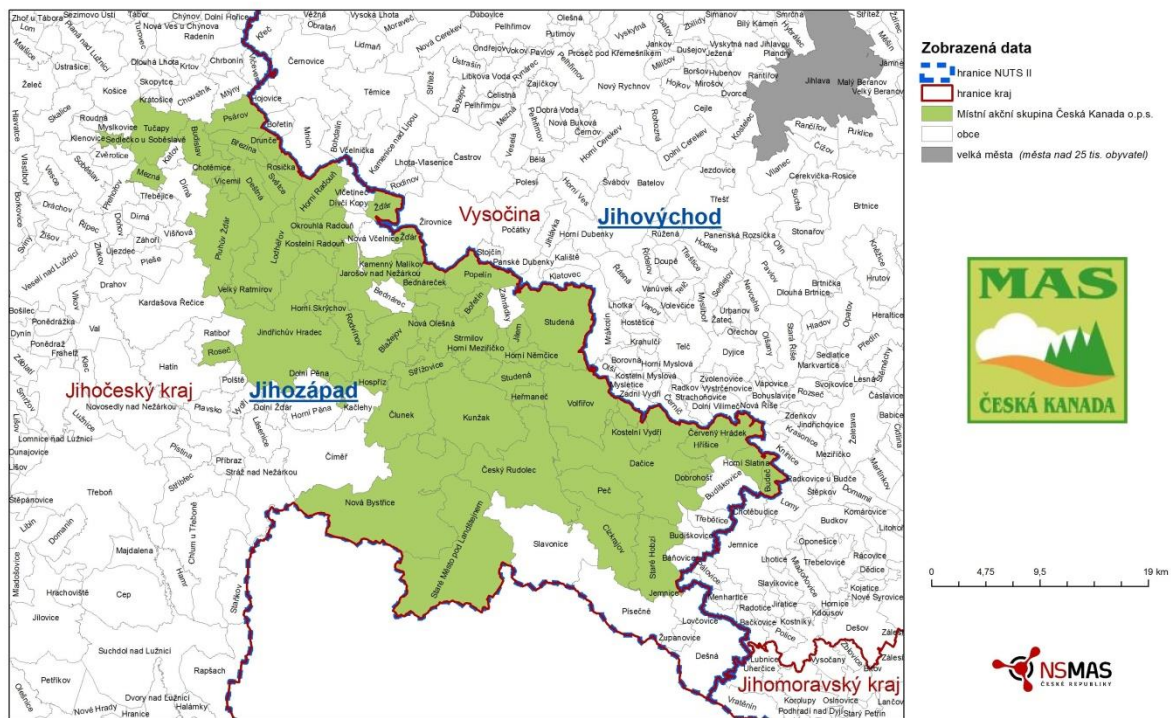
5. Role MAS a její pohled na realizovaný projekt

MAS Česká Kanada přistupovala k projektům a realizátorům **proaktivně** již od samého počátku přípravy Strategie komunitně vedeného místního rozvoje. V počátku přípravy SCLLD si pracovníci MAS **zmapovali důležité hráče v regionu** včetně neziskových organizací. S těmito organizacemi si následně domluvili schůzku a probrali možnosti přípravy a realizace projektů, které by odpovídaly zaměření SCLLD. Konkrétně v případě letních táborů pro děti oslovila MAS několik organizací, o kterých věděla, že letní tábory nebo podobné aktivity realizují nebo k nim mají blízko. V rámci těchto **schůzek** zmapovali pracovníci MAS poptávku i možnosti, které ještě upřesnili s potenciálními žadateli v závislosti na pravidlech programu. Teprve následně při znalosti potřeb byla zformulována příslušná část Strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

Výsledkem této aktivity byly zejména dva efekty. Prvním efektem byla **znalost kapacit potenciálních žadatelů** včetně jejich informování o možnosti financování. Druhým efektem potom bylo, že příslušná část SCLLD zabývající se dětskými letními tábory mohla být navržena tak, aby **co nejvíce odpovídala potřebám** potenciálních realizátorů i rodičů.

Místní akční skupina Česká Kanada o.p.s.

Mapa území MAS Česká Kanada. Zdroj: www.masck.cz

Na spolupráci se Světem Fantazie oceňují představitelé MAS schopnost provázat jednotlivé oblasti podpory do jednoho funkčního celku.

MAS Česká Kanada má aktuálně již **zasmluvněnou alokaci** na projekty financované v rámci OP Zaměstnanost. Hlavní důvod nevidí představitelé MAS ve specifických podmínkách regionu, ale v **proaktivním přístupu k aktérům v regionu**, jak dokládá i následující citát.

„Ani bych neřekla, že bychom měli nějaký specifický podmínky. My teda vycházíme vstříc, jsme jim otevření, a když zavolají, že potřebují pomoc, tak jim poskytneme pomoc. Nebo když nemůžeme honem, tak se domluvíme, kdy přijdeme, buď oni přijdou sem, nebo my přijdeme tam, není to pro nás problém. Takže já si myslím, že vhodným přístupem k žadateli, a znát to své území. Nic jiného asi... A být ochotný.“ (Vilma Szutová, ředitelka MAS Česká Kanada)

3. Podpora pečujících osob v Pobeskydí

Tato případová studie přibližuje dobrou praxi při přípravě a realizaci projektu **Podpora pečujících osob v Pobeskydí**, který realizuje **Slezská Diakonie** s podporou Operačního programu Zaměstnanost v rámci IP 2.3 **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje**, výzvy: **Místní akční skupiny Pobeskydí**.

1. Popis projektu a jeho příprava

Projekt nabízí **komplexní pomoc osobám pečujícím** doma o své blízké. Zahrnuje promyšlené spektrum podpory pečujícím:

- edukaci a specifické poradenství (orientaci v možnostech podpory, příspěvcích a kontaktech na dostupné sociální a zdravotní služby, diagnostiku demence, workshopy),
- svépomocné skupiny,
- praktický zázvuk v péči v domácnosti vč. zdravotních úkonů,
- bezplatné zapůjčení kompenzačních pomůcek,
- zastoupení pečující osoby a dohled u pečovaného a
- celkovou motivační a psychickou podporu pečujícím.

Hlavním cílem je podpora zvýšení informovanosti o možnostech, které stát nabízí v oblasti neformální a domácí péče v Pobeskydí pečujícím osobám, která má pomoci jejich sociální inkluzi. Tento cíl je podporován dalšími **dílčími cíli**, jako je podpora předávání odborných dovedností a znalostí usnadňujících péči o závislou osobu mezi formálními i neformálními pečovateli a podpora sdílení informací o praxi, která může každodenní rutinu o závislou osobu ulehčit, či zefektivnit. Slovy realizátora je **cílem projektu, aby se předešlo institucionální péči tím, že bude podpořena péče v domácnosti**. To je možné, když si pečující osoba zachová dobrou kondici a psychický stav, a také když se udrží na trhu práce – to jsou další dílčí cíle projektu. O odbourávání strachu ze selhání v péči o osobu závislou a upozornění na závažnost problematiky demence v souvislosti se stárnutím populace se snaží, jako další dílčí cíl, projektová složka cílící na detabuizaci zmíněných témat.

Projekt působí ve **venkovských oblastech MAS Pobeskydí**, které nejsou dostatečně zasíťovány sociálními službami, a chybí zde podpora pečujícím. Projekt vychází ze strategie MAS v návaznosti na potřeby identifikované pracovními skupinami při tvorbě strategie komunitně vedeného místního rozvoje. V rámci projektu spolupracují realizátoři zejména s obcemi, nemocnicemi, poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, hospicem, sociálními pracovníky a terapeuty. Součástí projektu je i **osvěta veřejnosti** o významu domácí péče. Nezvyklé je uchopení detabuizace tématu demence – pomocí **divadelního představení** hraného studenty JAMU.

Demence, jejíž nejčastější příčinou je Alzheimerova choroba, se projevuje mnoha způsoby. Postupně se zhoršují různé funkce mozku, mezi které patří myšlení, paměť, plánování, jazyk a tím také ztráta osobnosti. Kompenzací těchto základních lidských dovedností musí za osobu trpící demencí zvládnout někdo jiný. V tomto projektu jsou osobou závislou osoby převážně trpící demencí.

Projekt pracuje se **dvěma cílovými skupinami**:

1. **Osoby pečující o jiné závislé osoby** jsou lidé, kteří na základě vlastního rozhodnutí, nebo proto, že nenalezli jinou volbu, pečují o závislou osobu ve svém bezprostředním okolí.

Poskytují jí základní péči pravidelně nebo nepravidelně v různých formách, např.: ošetrovatelskou péči, pomoc při vzdělávání a sociálních aktivitách, pomoc při vyřizování úředních záležitostí. Dále koordinují péči samotnou s neustálým dohledem, psychologickou podporou, či pomocí s komunikací s vnějším světem nebo domácími pracemi. Typicky se jedná o blízké osoby, většinou rodinné příslušníky. Osoby pečující nejsou připraveny na situace, kterým čelí ve své nové společenské roli pečujícího. Tato skutečnost je často dostává na hranice fyzického i psychického vyčerpání, což vede ke zhoršení zdravotního stavu jich samotných a následně se zvyšuje riziko nemožnosti dále pečovat o osobu blízkou/závislou. Problémy se následně promítají i do mezilidských, rodinných, pracovních a dalších vztahů.

2. **Sociální pracovníce** v projektu pracuje s rodinami závislých osob a s organizacemi poskytujícími další specifickou péči. Vstupuje do procesu jako expert v oblasti péče o závislé osoby, což klade zvýšené nároky na její odborné znalosti. Pro tuto pozici v projektu jsou nezbytné právě znalosti z legislativní oblasti, oblasti zdravotní péče, sociálních služeb či poradenství, kterými sociální pracovníce ze své předešlé praxe disponovala. Důvodem pro zařazení do cílových skupin byla potřeba vyjmenované specifické znalosti prohloubit a aplikovat specificky pro účely venkovského prostředí a dovzdělat se v problematice demence.

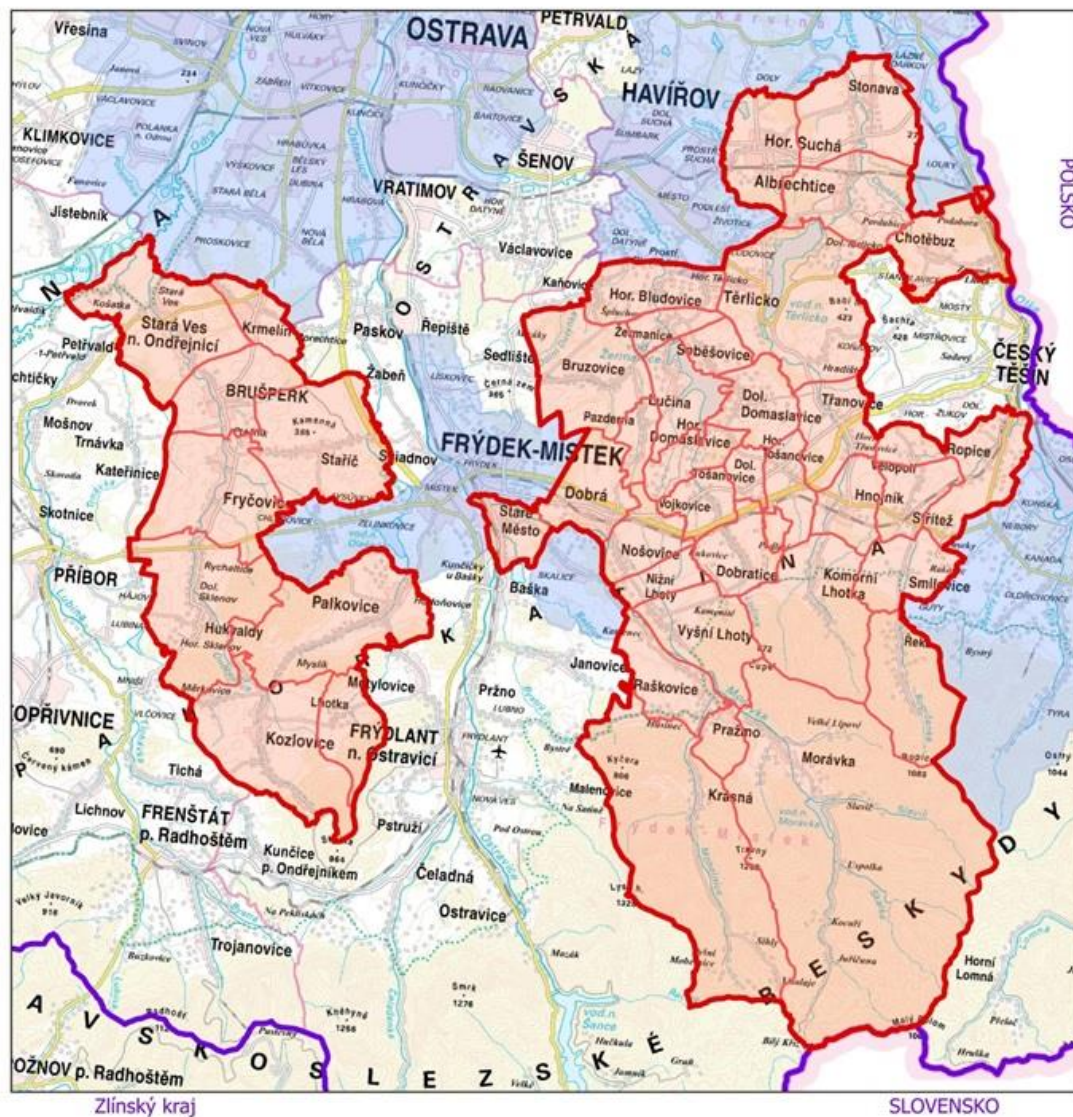
Osoby pečující se mohou ze dne na den dostat do situace, kdy se musí postarat o svého blízkého, který potřebuje mít vždy někoho na blízku. V systému následné péče i podpory sice nástroje usnadňující domácí péči o osobu závislou existují, nicméně pečující o těchto možnostech mají malé povědomí, a když už se do takové situace dostanou, tak i málo času na zjišťování, kde mohou žádat o co a za jakých podmínek. Projekt se tedy snaží pomoci překlenout zejména toto období tím, že nasměruje osoby pečující na příslušná místa, a to na základě jejich individuálních a specifických potřeb. **Projektový tým je mobilní**, což umožňuje překonat i nedostatečnou zasiťovanost veřejné dopravy ve venkovských oblastech regionu Pobeskydí. Projekt se snaží reagovat i na riziko ztráty zaměstnání, která může vznikem nových povinností pečujícího nastat. Osoby pečující, které měly předtím zaměstnání, tak mají šanci si svoji práci udržet i nadále.

Dalším problémem, který projekt řeší, je detabuizace tématu demence i domácí péče jako takové. V tomto silně věřícím regionu se dle slov realizátora, lidé s takovýmto problémem z počátku stydí svěřovat, a tak se osoby pečující uzavírají před okolním světem. Znemožňují si tím mimo jiné i další příležitosti k získání informací, jak určité situace běžného režimu řešit efektivněji. I z těchto důvodů projekt nabízí tzv. svépomocné skupiny, ve kterých se scházejí osoby pečující z okolí a vyměňují si zkušenosti. To může být u mnohých motivační prvek k prolomení vnitřního tabu. Skupiny jsou facilitovány zkušenými psychoterapeuty a projekt se snaží o to, aby v budoucnu tyto skupiny přirozeně pokračovaly a scházely se svépomocí. Druhá rovina osvěty je celospolečenská. Realizátoři uveřejňují články v obecních občasnicích a organizují tematické divadelní představení.

Slezská Diakonie vycházela při zjišťování **potřebnosti projektu** ze své dlouhodobé činnosti. Aktuálně má zaregistrováno 105 sociálních služeb (celkem 24 jednotlivých druhů) a má tak v této oblasti práce dlouholeté zkušenosti (viz kapitola 2. Charakteristika realizátora projektu). Identifikace problému i cílové skupiny probíhala v terénu. O pečující osoby, jako o cílovou skupinu, která si zaslouží pozornost, se Diakonie zajímala již delší dobu. Z veřejných zdrojů bylo ale dříve poměrně obtížné je podpořit. Projekt navazuje na aktivity odlehčovacího centra TABITA, jež se pečujícím osobám také věnuje, a které funguje již od roku 2001 a nachází se v Českém Těšíně. Ukázalo se totiž, že **služby a znalosti je nutné přenést i do odlehklých venkovských oblastí**, které nejsou tak hustě zasiťovány sociálními a návaznými službami. Potřebnost byla identifikována také na základě imobility cílové skupiny – pečujících osob, neboť pro ně není příliš snadné se od osoby závislé vzdálit. Projekt proto

Obrázek 1: Mapa regionu MAS Pobeskydí

Zdroj: <http://www.pobeskydi.cz/mas-pobeskydi/uzemi-mas/>

Oblast Brušperkska je zatím nepokrytá. Oblast v okolí Havířova (Horní Suchá, Albrechtice, Těrlicko, Bludovice) zajišťuje převážně Centrum pro rodinné pečující, které má podobnou nabídku pomoci a také se snaží o komplexitu služeb podpory pečujícím. Realizátoři obou projektů o sobě vědí. Služby si nekonkurují, dle odborného odhadu realizátora se spíše doplňují.

Jak projekt probíhá?

Velmi základní péči se mohou pečující naučit ještě během pobytu svého blízkého v nemocnici, ale až po jeho návratu domů se naplno ukáže, co všechno péče vyžaduje. Člověk pečující o svého blízkého se ocitá v situaci, kdy nutně potřebuje specifické znalosti, informace, zvládnutí zdravotních úkonů i zajištění konkrétních hmotných potřeb, jako například speciální kompenzační pomůcky. V tomto

momentě vstupuje do procesu projektový tým realizátora, který je vybaven informacemi a znalostmi, jak ideálně překlenout přechod z nemocniční do domácí péče.

Po domluvě s novým klientem, osobou pečující, přijíždí projektový tým do domácnosti, ve které žije osoba závislá. Tým sestávající z poradenské pracovníce, terénní pracovníce a zdravotní pracovníce provádí vstupní poradenství pro pečující osobu. Poskytne informace o nárocích pečujících osob, možnostech příspěvků a způsobu jejich vyřízení. Dále také informuje o nabídce služeb formální péče, roli sociálních odborů, úřadů práce a radí, jak s příslušnými institucemi komunikovat. Následuje odborné poradenství, při kterém se pečující osoby mohou informovat o způsobech péče, jak s osobou závislou komunikovat, jak sledovat její bolest, jak získat zdravotní služby v rámci paliativní diagnózy. Součástí odborného poradenství jsou rovněž testy paměti závislé osoby trpící demencí, které odhalí stádium nemoci. Projektový tým tak může vhodně nastavit trénink paměti závislé osoby, ale i konzultace při dalším vývoji nemoci. Tým dále sděluje možnosti jak a kde získat informace o dalším vzdělávání v této oblasti. Na odborné poradenství navazuje zdravotní poradenství. Při něm se může konzultovat vývoj nemoci jako celek, dále se osoba pečující může dozvědět o ideální výživě pro závislou osobu nebo o bazální stimulaci. Tento pedagogicko-ošetřovatelský koncept nabízí v jednoduché podobě podněty pro vývoj osobnosti, a to například pomocí tělesných podnětů, chvění lidského hlasu, poslechu oblíbených zvuků, manipulací s předměty atp. Odborné a zdravotní poradenství poskytuje projektový tým klientovi i průběžně po dobu zapojení v projektu.

Projektový tým se dále zaměřuje na zefektivnění péče pečující osoby o osobu závislou. Pochopením všech úkonů a jejich lepší organizací si pečující osoba zvládá v konečném důsledku lépe řídit svůj čas, který může věnovat i dalším potřebným činnostem, například chodu domácnosti nebo udržení pracovní pozice. **Zácvik pečujících osob** probíhá v domácnosti přímo v daných podmínkách a s daným závislým členem a je dle realizátora zaměřen zejména na zaškolení v tom, jak člověka polohovat, jak s ním bezpečně manipulovat na posteli, jak používat různé pomůcky. Zdravotní sestra pak může pečující zaučit v různých zdravotních úkonech (aplikace injekcí, práce s převazy, měření tlaku atp.). Nemá-li rodina k dispozici **polohovací postel**, protože se ještě například čeká na vyřízení náležitostí s pojišťovnou, může ji projektový tým bezplatně zapůjčit **až na tři měsíce**.

Aktivity projektu pečujícím osobám také nabízejí **zastoupení v péči o závislou osobu** po dobu nezbytně nutnou. Pečující tuto službu mohou využít po dobu realizace projektu **až do výše 40 hodin/osobu**. Někdy realizátor poskytne čtyřicet hodin zastoupení v péči, aby poté mohla začít do domácnosti docházet návazná sociální služba. Rodina tak využije možnosti pro dočasné překlenutí úvodního období do doby, než se situace ustálí a stabilizuje. Většinou se ale pečujícím tato služba hodí při zařizování nezbytných pochůzek po úřadech, nebo ji využívají, když se chtějí účastnit tzv. **svépomocné skupiny** (viz níže).

Bezplatně nabízená služba **zastoupení pečující osoby** je flexibilní. Pokud např. osoba, o kterou se pečuje, nevyžaduje trvalý dohled, může zajistit pomoc s drobnými domácími činnostmi nebo o pomoc s dalšími členy domácnosti, např. dětmi. Projekt touto aktivitou překonává legislativní těžkosti a překážky, jak realizátorka popisuje na příkladu.

„Stalo se nám, že někdo potřeboval dohled půl dne u člověka, u kterého se strava dává přes sondu. Normálně sociální služba tedy asistentky to nemohou dělat, protože je to zdravotnický úkon. My jsme ve výhodě v tom, že na dohled půjde zdravotní sestra a ta ten úkon může udělat. Tady nejsme limitovaní tím, čím jsou limitované sociální služby.“ (Magda Walach, Podpora pečujících osob v Pobeskydí, Slezská Diakonie)

Svépomocné skupiny a workshopy je další z řady aktivit, kterými projektový tým pomáhá pečujícím ulehčit jejich situaci. Tyto činnosti představují specifickou, neformální a nezdravotnickou formu pomoci a podpory pečujícím osobám. Realizátorka projektu popsala skupiny takto:

„Hlavní myšlenka skupin je, aby se pečující sešli, mohli sdílet zkušenosti z péče, navzájem si poradit. Aby se ujistili a přišli na to, že tady tu situaci neřeší oni sami, ale podobné věci řeší i mnoho dalších. Když už jsou úplně na dně a říkají si, já to mám nejhorší ze všech, a potom uvidí někoho, kdo to má mnohem náročnější, tak je to taky může podpořit nebo pomoci.“ (Magda Walach, Podpora pečujících osob v Pobeskydí, Slezská Diakonie)

Jednu svépomocnou skupinu vedla psychoterapeutka z mobilního hospice *Strom života*, a to dobrovolně bez finanční odměny. Úspěch například této svépomocné skupiny dokládá realizátorka následujícím příběhem:

„Naposledy přišla paní, která říkala potom zpětně, když jsme to hodnotili, že se jí nechtělo, ale že je to pro ni, a že to využije, a nakonec odcházela úplně nabitá a říkala, že jí to hodně dalo, že je ráda, že přišla. Překvapila ji lektorka, to, co se dělalo na skupině, takže to byla i zpětná vazba pro nás. Určitě to má smysl, i když ten člověk řekne ne, nechci přijít, nehodit hned flintu do žita. Potom vidíme, že i on sám je rád, že přišel.“ (Magda Walach, Podpora pečujících osob v Pobeskydí, Slezská Diakonie)

Přestože aktivní podpora ze strany projektového týmu úmrtím závislé osoby oficiálně končí, pečující osoba může přesto například nadále navštěvovat i svépomocnou skupinu. V projektu je aktuálně jednou osobou tato možnost využívána, přestože programy práce s pozůstalými jsou spíše záležitostí hospiců a nejedná se formálně o projektovou aktivitu.

Dvěma setkáním svépomocných skupin předcházela **krátký workshop**, jednou formou duchovního zamyšlení s koordinátorkou duchovních služeb Slezské Diakonie a podruhé s psychoterapeutkou s názvem „Jak pečovat a nezbláznit se“.

Workshopy s odborníkem, určené pro pečující osoby, jsou zaměřené vždy na nějaké konkrétní téma spojené s problematikou péče o osoby s demencí. Téma „Fyzioterapie zaměřená na Feldenkraisovu metodu¹“ proběhlo dvakrát pod vedením fyzioterapeutky a certifikované lektorky. Téma „Péče o člověka s poruchou paměti a komunikace s ním“ vedla odbornice přímo ze Slezské Diakonie. Workshop na téma „Podpora psychických sil pečujících (Jak se nesesypat a najít novou sílu k péči)“ vedl psycholog z dětského diagnostického ústavu.

¹ Feldenkraisova metoda je výchovný systém, který rozvíjí funkční sebeuvědomění v životních podmínkách pomocí vlastního těla.

Foto z pořádaného Workshopu s psychologem z dětského diagnostického ústavu

Specifickou aktivitou projektu, která jde v projektové logice zcela po vlastní ose je **Dramatické představení na téma demence pro současné a budoucí pečující**. Představení slouží mimo jiné také jako osvětová akce, která napomáhá široké veřejnosti získat alespoň základní povědomí o této nemoci, takže člověk v případě, že se s touto nemocí setká ve svém okolí, či přímo ve své rodině, bude mít základní informace o tom, na koho se obrátit s žádostí o pomoc. Scénář představení byl zpracován s aktéry dramatického představení a odborným poradenským pracovníkem.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Slezská diakonie a studenti JAMU v Brně
Vás srdečně zvou na inscenaci pro všechny generace

Slepá mapa

8. prosince 2018

v 16.00 hodin

společenský sál Obecního úřadu v Třanovicích

Téma: Život s demencí aneb jsme na to opravdu sami?

Hrají: Jordana Blažková, Marie Klemensová, Andrea Szopová

Režie: Martin Hodoň

Scénografie: Petr Theodor Pidrman

Scéna/kostýmy: matoha

Občerstvení: Kavárna u Lidušky Slezské diakonie

Vstup volný

Dovolujeme si Vás upozornit, že během divadelního představení budou pořizovány a následně zveřejněny fotografie či videozáznamy za účelem jeho propagace a prezentace. Pokud s pořizováním záznamů nesouhlasíte, obraťte se, prosím, na organizátora.

Spolufinancováno z Programu na podporu zdravého stárnutí v Moravskoslezském kraji, projekt „Jak (si) žiji“.

Slezská diakonie

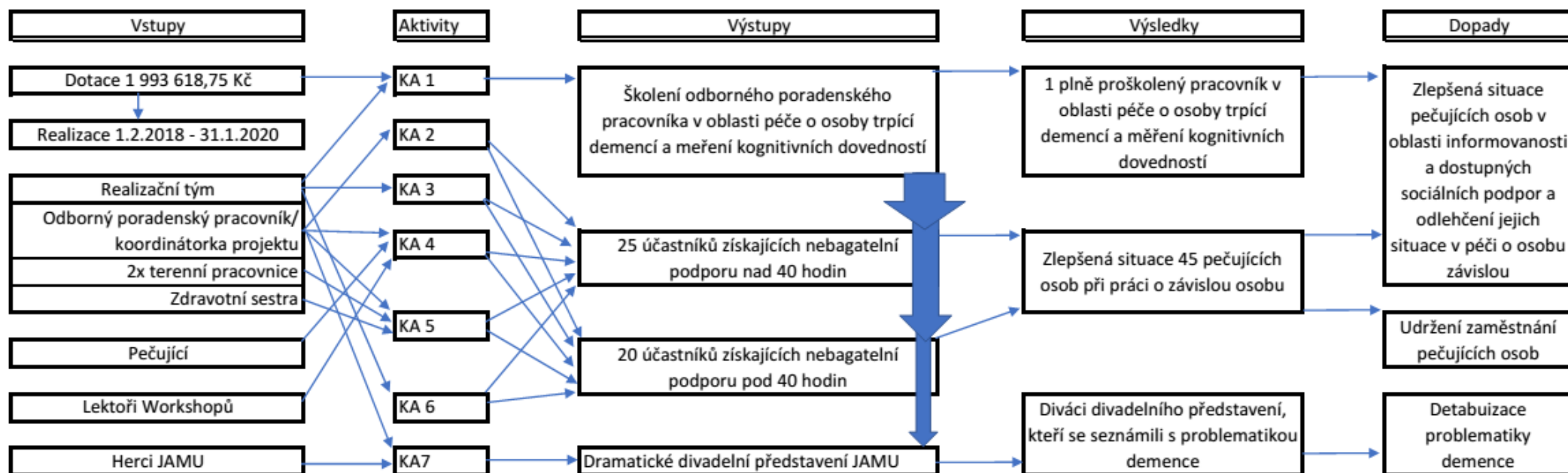
Pozvánka na divadelní představení na téma: Život s demencí

Za realizátora, Slezskou Diakonii, připravovala projekt zkušená sociální pracovnice dle vlastních znalostí cílové skupiny a znalosti místních poměrů. Obě roviny vycházely ze zázemí dlouhodobě fungujícího projektu TABITA, sídlícího v Českém Těšíně. Při přípravě projektu pomohla konzultacemi k tématu svépomocných skupin psychoterapeutka z mobilního hospice *Strom života*. Vedoucí duchovní služby Slezské Diakonie poskytla zpětnou vazbu k navrhovaným projektovým aktivitám. Hlavní sociální pracovnice projektu a koordinátorka projektu v jedné osobě, zabezpečuje identifikaci a oslovování cílové skupiny. Dále koordinuje terénní pracovnice a zdravotní sestru, nastavení harmonogramu, administraci, komunikaci s lektory, zabezpečení PR projektu, koordinaci svépomocných skupin a zajišťování prostor pro divadelní představení. Pro potřeby projektu se proškolila v Alzheimerovském centru v tematice paměťových testů.

Znalosti z terénu odhalily **nekomplexitu a neflexibilitu v regionu nabízených služeb**. Hlavním motorem při tvorbě intervenční logiky tak byla snaha poskytnout **komplexní podporu domácím pečovatelům**, a to tak, aby navazovala na nemocniční péči. Přesto, že realizátor pojmy z projektového managementu nepoužívá, je si vědom logické souslednosti kroků, které by při stavbě projektu měly na sebe navazovat. Schéma Teorie změny, jak si realizátoři představovali projektovou intervenci v praxi, je znázorněno na další stránce.

Schéma Teorie změny projektu Podpora pečujících v Pobeskydí²

² Ve schématu jsou KA naznačeny pouze číslem:

KA1: Projektový management a implementace

KA2: Edukace a specifické poradenství pro pečující osoby

KA3: Zácvek pečujících osob v péči po propuštění v domácnosti

KA4: Svépomocné skupiny a workshopy

KA5: Zastoupení pečující osoby

KA6: Zapůjčení kompenzačních pomůcek – akutní potřeba

KA7: Dramatické představení na téma demence pro současné a budoucí pečující

2. Charakteristika realizátora projektu a motivace k realizaci projektu

Nestátní nezisková organizace Slezská Diakonie navazuje na práci Slezské církve evangelické augsburského vyznání a je tak součástí více než stoleté tradice křesťanské pomoci v oblasti sociálních služeb pro znevýhodněné osoby v regionu. Cílovou skupinou organizace jsou lidé s postižením, senioři, lidé bez domova a všichni ti, kteří se dostali do nejrůznějších těžkých životních situací. Slezská Diakonie provozuje více než šedesát středisek (azylové domy, odlehčovací centra, centra denních služeb, denní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domy na půl cesty, nízkoprahová denní centra a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, domovy se zvláštním režimem atd.), která nemají samostatnou právní subjektivitu a jsou řízena centrálně Ústředím Slezské diakonie v Českém Těšíně.

Projekt podpory pečujících osob dobře zapadá do celkového konceptu aktivit realizovaných Slezskou Diakonií.

Motivace k realizaci projektu byla postavena na potřebě pomoci lidem pečujícím o osoby závislé, a to ideálně v jejich přirozeném prostředí, u nich doma. Dalším faktorem motivace k realizaci projektu byla zkušenost zpracovatelky Žádosti o podporu (sociální pracovnice z řad Slezské Diakonie). Domácí a neformální péče pečujících osob o osoby blízké/závislé je stále ještě nedoceněná, a především nedostatečně rozšířená. Vliv blízké pečující osoby na osobu závislou v domácím prostředí namísto ústavního prostředí je totiž nesporně přínosnější.

V neposlední řadě byla motivace realizátora vedená i snahou detabuizovat téma osob ztrácejících soběstačnost, tedy závislých na péči druhých a vůbec problematiku péče o osobu závislou, přispět k odbourávání strachu ze selhání v péči a upozornit takto na závažnost a relevanci tématu v souvislosti se stárnutím populace. Tato úroveň motivace k realizaci byla podpořena znalostmi a zkušenostmi z Německa, kdy zpracovatelka žádosti o podporu na straně realizátora věděla o podobném projektu, který pro detabuizaci problematiky osob pečujících připravil divadelní představení pro veřejnost. Před realizací samotnou bylo přislíbeno poskytnutí scénáře této inscenace. V průběhu realizace projektu ale jednání ztroskotala na vlastnických právech autora. Myšlenka divadla nicméně zůstala a bylo dohodnuto, že představení vymyslí a zrealizují studenti Janáčkovy akademie múzických umění z Brna.

3. Využití a naplnění specifik podpory formou komunitně vedeného místního rozvoje

Projekt „Podpora pečujících osob v Pobeskydí“ při realizaci naplňuje dále popsané principy komunitně vedeného místního rozvoje v souladu se Strategií MAS Pobeskydí.

- Partnerství a spolupráce na lokální úrovni, přístup zdola nahoru

Základní koncept a nastavení projektu sestavila zkušená sociální pracovnice Slezské diakonie, která z povahy své pracovní praxe narážela v průběhu let na specifika a potřeby hlavní cílové skupiny – pečujících osob. Projekt koresponduje s problémy a potřebami identifikovanými ve strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Pobeskydí a podílí se na naplňování jejich cílů.

Partnerství je uplatňováno v průběhu realizace projektu, a to díky dlouhodobě dobře pěstovaným vztahům v regionu Slezské Diakonie jako významného hybatele v oblasti poskytování sociálních a zdravotních služeb. Přestože obecní úřady nebyly zapojeny přímo do přípravy projektu, vycházejí

projektu vstříc a např. OÚ otiskly informace o záměru tohoto projektu ve svých obecních občasnicích (viz Zpravodaj STONÁVKA³).

Se samotnou přípravou projektu pomohla MAS projektu informačním seminářem a zodpovídáním dotazů k podmínkám výzvy Operačního programu Zaměstnanost. Při realizaci MAS podporuje projekt formou sdílení informací o jeho aktivitách na vlastním webu, facebookové stránce a také poskytnutím kontaktů na obce, které projeví zájem se o poskytování služeb dozvědět více informací. Zástupkyně MAS naznačila další plán, jak sdílet dobrou praxi v oblasti sociálních služeb, kde by projekt *Podpora pečujících v Pobeskydích* sloužil jako příklad. Na jeho fungování by se s obcemi a případně dalšími aktéry dalo vymyslet rozvinutí podobných aktivit:

„Chystáme se příští rok sejít s obcemi, sociálními službami a chceme zase ukázat, které projekty byly realizovány. Zrovna tenhle mi přijde, že je opravdu důležitý. Možná je to ta správná cesta, jak to rozvinout.“ (Krystyna Nováková, ředitelka MAS Pobeskydí, z.s.)

Co se týče navázaných partnerství v průběhu realizace, tak ideálně ve prospěch projektu funguje např. spolupráce se sociálními pracovníci z Havířova, které doporučují služby projektu. Neformální, ale velice viditelné partnerství je mezi realizátorem a obcí Třanovice, která poskytuje projektovému týmu prostory dvou místností v obecním objektu centra SEN.

- Integrované záměry a projekty

Proškolená sociální pracovníce projektu provedla analýzu dostupných sociálních služeb na území MAS tak, aby dokázala vhodně reagovat na potřeby klientů, resp. osob závislých. Tím aktivně propojuje služby nabízené tímto projektem s odbornými sociálními službami dalších subjektů a institucí. Konkrétně má v portfoliu pečovatelské služby, osobní asistence, terénní/ambulantní/pobytové odlehčovací služby, centra denních služeb a denních stacionářů různých subjektů v MAS působících. Spolupráce těchto subjektů s projektem v praxi probíhá tak, že po identifikaci potřeb osob závislých jsou realizátorem projektu obvolána konkrétní pracoviště a dohodnut další postup péče a konzultovány možné další kroky léčby. Projekt tak přináší **komplexní řešení problematiky podpory pečujících na celém území MAS** tím, že může nalézt nejbližší možnou vhodnou instituci působící v území MAS, a propojuje tak služby a potřeby formální a neformální péče.

Udržitelnost: Komplexita projektem nabízených služeb a záběr území je poměrně velký. Z podstaty popisovaných služeb je zřejmé, že komerční verze tohoto projektu spíše není reálná. Další působení projektu v tomto rozsahu je tak závislé na podpoře z veřejných zdrojů. V případě, že by se dokázala komunita pečujících zaktivizovat natolik, aby se zvládla scházet, mohla by být udržitelná klíčová aktivita svépomocných skupin.

„V našem projektu to je myšleno tak, že nejdřív to bude facilitovat někdo z organizace, a potom, kdyby projekt skončil, tak by to mohlo pokračovat tím, že by se zvolil facilitátor z členů té skupiny nebo z pečujících, a pokračovalo by to dál.“ (Magda Walach, Podpora pečujících osob v Pobeskydích, Slezská Diakonie)

³ https://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/27462.pdf

- Inovativní znaky realizovaného projektu

Inovativnost projektu tkví v **komplexitě nabízených služeb členy projektového týmu**, kteří přijedou přímo do domácnosti pečujícího a závislé osoby ve smluvený čas na náklady projektu a při poradě všech členů týmu spolu s osobou pečující mohou nastavit ideální mix podpory, kterou může projekt poskytnout.

Zastoupení pečující osoby není limitováno zákonem o sociálních službách a občas je potřeba, aby se o osobu, která má i speciální zdravotní potřeby, postarala zdravotní sestra. Dalším inovativním prvkem tak je, že dochází k **přirozené provázanosti mezi poskytováním sociálních a zdravotních služeb** podle individuálních potřeb klienta.

Neobvyklým inovativním prvkem je také **divadelní představení**, které má přispět k detabuizaci tématu pečování o osoby závislé a fenoménu demence ve společnosti obecně. Divadelní inscenace byla pojata v duchu mezigeneračního dialogu, neboť problematika to je celospolečenská a může se dotýkat od dětí až po seniory úplně všech.

„Myslím si, že kdyby byla přednáška na téma demence, tak kdo by na to přišel? Ale když je to divadlo...“ (Magda Walach, Podpora pečujících osob v Pobeskydí, Slezská Diakonie)

4. Překážky přípravy a realizace projektu

Překážkou, se kterou projekt musí pracovat, je počáteční nedůvěra potenciálních klientů. Cílová skupina také může mít ostych k některým projektem nabízeným společenským aktivitám, jako jsou workshopy a svépomocné skupiny. Projektový tým se musí snažit individuálně motivovat klienty.

Při určování indikátorů do projektové žádosti je potřeba počítat s nastavením „bagatelní podpory“ (účastník je započten do indikátorů projektu až ve chvíli, kdy podpora, která je mu poskytována, překročí 40 hodin). Potenciální problém s naplňováním indikátorů může nastat z přirozených důvodů jako je úmrtí osoby závislé, nebo např. v situaci, kdy v nějakém období nastane velká potřeba pomoci, překračující kapacitu projektu, a pak se dává přednost akutním případům před podporou dlouhodobějších klientů. Problém s překročením bagatelní podpory může nastat i ve chvíli, kdyby pečující nebyl dostatečně motivovaný zapojit se právě např. do nabízených společenských aktivit.

5. Role MAS a její pohled na realizovaný projekt

MAS Pobeskydí identifikovala problém situace pečujících osob v rámci tvorby strategie CLLD pro své území: „Ke skupinám obyvatel v Pobeskydí, kterým je potřeba věnovat větší pozornost při snaze o lepší zapojení do sociálního a kulturního života společnosti, patří osoby se zdravotním postižením, senioři, **osoby pečující**, děti, dospívající a rodiny s dětmi.“. Tamtéž v dokumentu je upřesněn problém, když se píše, že: „Specifickou skupinou jsou osoby pečující o osobu blízkou. Často musí omezovat své pracovní i společenské aktivity. Jejich úloha v péči o osobu blízkou je nedoceněná. Postrádají adekvátní poradenství, odlehčovací služby. Z důvodu omezení pracovních aktivit se dostávají do komplikované finanční situace.“ Aktivity projektu *Podpora pečujících v Pobeskydí*, tak plně zapadají do vydefinovaných potřeb MAS a projekt tak reaguje na **Specifický cíl: 2.1 Zlepšit příležitosti pro začlenění sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených osob a skupin osob.** (ve Strategii CLLD).

Témata sociálního začleňování byla v rámci MAS detailněji řešena až po roce 2014. Do té doby totiž byla MAS podporována z Programu rozvoje venkova (gestor Ministerstvo zemědělství). V těchto

zdrojích ovšem na řešení sociálních témat MAS nebyly alokovány žádné prostředky. Tato témata je možné rozvíjet až v současnosti, kdy jsou MAS podporovány i z Operačního Programu Zaměstnanost (gestor Ministerstvo práce a sociálních věcí). V závěru přípravy Strategie byli zástupci realizátora zváni na pracovní skupiny organizované MAS. Po vypsání výzev pak zástupci MAS byli rádi, že se tématu řešeného ve Strategii CLLD chopil zkušený žadatel a zacílil projekt přímo na potřeby území. MAS byla v průběhu přípravy projektu dále nápomocná v poskytování kontaktů na další obecní úřady, se kterými Diakonie doposud nespolupracovala, a s šířením informací o projektu.

Slovy zástupkyně MAS:

„...Diakonie je silná neziskovka, silná a známá sociální služba, která má potenciál přicházet s novými nápady a realizovat je.“ (Krystyna Nováková, ředitelka MAS Pobeškydí, z.s.)

MAS by se tak chtěla při řešení témat obdobného charakteru držet silných partnerů/institucí, kteří mají s problematikou na zvoleném území již prokazatelné zkušenosti. Zároveň by na zkušenostech jimi realizovaných projektů chtěla sbírat cenné podněty pro budování potenciálu u menších žadatelů, třeba i nezkušených potenciálních realizátorů.

Cíle Strategie CLLD z pohledu podpory potřebných skupin obyvatelstva naplňuje také další projekt, který podporuje rodiny s dětmi. Konkrétně se týká rodičovských kompetencí vedoucích ke stabilitě rodiny. Tyto projekty podle zástupkyně MAS mají potenciál synergickým efektem zlepšit situaci sociálního života společnosti a rodin v území regionu. V budoucnu vidí MAS Pobeškydí příležitost na tento projekt navázat projektem zaměřujícím se na téma paliativní péče. Všechny tyto projekty naplňují potřeby venkovského regionu, kde žije vysoký podíl věřících, a kde rodina nechce umístit svého blízkého rodinného příslušníka do ústavní péče, ale chce se o něj starat v domácím prostředí.

4. Přílohy k případové studii – přepisy rozhovorů s realizátory a představiteli MAS

Rozhovor s představiteli realizátora MAS Hradecký venkov, z.ú. k projektu O krok napřed

MAS Hradecký venkov, o.p.s., projekt O krok napřed.

Přepis rozhovoru z 22. 10. 2018

D: A hned ta první otázka, co je vlastně hlavním cílem toho projektu? Na jaké potřeby se zaměřuje, na koho? Jaká je ta cílová skupina?

O1: Tak já bych to uvedla úplně od toho začátku, kde jsme zjistili ty potřeby toho projektu. Jako MAska máme 40 členů. Naše MAska je velká má 63 obcí. Mezi těmi prvními členy byl právě ni dětský domov v Nechanicích. Ti potom z toho našeho kolektivu odstoupili, protože MAska přestala v tomhle dalším programovacím období mít peníze pro neziskovky. Takže oni vlastně už jakoby zjistili, že je to hlavně zemědělci, obce, podnikatelé a pro neziskový sektor jsme tam neměli téměř nic. Takže z toho důvodu přestaly to naše, jakoby sdružení pracovat v těch orgánech asi už to byla pro ně trošičku i ztráta času. Ale zůstali jsme v kontaktu. A hlavně s těmi zaměstnanci. S těmi tetami a co se o ty děti starají. A tím, že ten dětský domov je tady v místě, tak v rámci jiných neziskových organizací s nimi stále spolupracujeme. A ty potřeby nám vlastně řekly samy ty tety. Oni říkaly, že děti v dětském domově, když jsou v domově, tak jsou zajištěny až jako nadstandardně. Jsou podporovány krajem, ale zároveň i sponzory a podobně, takže to je jako až nadbytek, kdy děti jsou zabezpečeny tak, že jakmile oni odejdou z toho dětského domova, tak najednou mají.

O2: Dobrý den.

D: Dobrý den

O1: To je moje kolegyně. Já vás představím. Předsedkyně našeho programového výboru.

O2: Omlouvám, ještě jsem řešila nějaké telefony. Kuthanová těší mně.

O1: Tak a paní předsedkyně je tady z toho důvodu, protože se účastní tady těch jednání právě i s na úrovni ministr, tak podobně. Tak jí to velice zaujalo, že přijedete na návštěvu. Ale určitě vám taky něco řekne.

D: Jestli vás můžu poprosit, tady taky. Zrovna jsme tady vlastně s naší kolegyní řešily informovaný souhlas, jenom myslím teda, aby jste se. Ja nevím, jestli mám zopakovat i ten úvod?

O1: Nemusíte.

O2: Ne nemusíte, v pohodě.

D: K čemu vlastně ta studie potom slouží.

O2: Já to asi vím. Já sem tak nějak.

O1: My jsme tak jako informovaný.

D: Jo výborně, výborně.

O1: Jak jezdí po těch všech tak ví. Tak já jenom dokončím tu myšlenku. Takže ty děti, když potom odejdou vlastně z toho dětského domova, tak dostanou buď nějakou finanční částku, anebo vybavení, nevím v hodnotě nějakých 20 tisíc. A nabízejí jim ubytování v Hradci v Harmonii. To ubytování vlastně jakoby je panelákový mini byt a tam ti děti jsou najednou z ničeho nic samy, bez těch zkušeností, bez těch peněz, bez toho zázemí a bez těch všech sponzorských darů na co byly zvyklé. A najednou začne být problém v tom, že oni začnou zaspávat, nechodí do práce. A takhle my máme ty informace od těch tet, že když jsme se ptali, co je největší problém tady v dětském domově? Tak je to tohle to. Že oni si neumí poradit s tím životem potom, co se dostanou z toho dětského domova. Takže potom nás právě napadlo udělat mezi tady starosty, s kterými hodně spolupracujeme takovou schůzku, kde oni sami s členy vlastně naší MAsky, kde oni sami vlastně pomohli dovymyslet ten projekt, že by těm dětem by se ukázal pořádně ten venkov, protože oni jezdí většinou do měst do školy. Takže jedou z Nechanic do Hradce autobusem a zpátky. Ty vesnice vůbec neznají. Ani nevědí o té možnosti, že budou třeba sociální byty po těch vesnicích. A eventuálně by se mohli zajímat, o to jestli některá obec nemá pro ně bydlení, nemá pro ně práci, nebo podnikatel, který by na té vesnici působil by je do té práce nevzal. Takže tím cíle toho projektu je těm dětem vlastně ukázat ten venkov. Nabídnout jim tu možnost, že tady můžou zůstat, že můžou ty obce navštívit, zeptat se. A že můžou i navštívit i ty podnikatelské subjekty. A teď my jsme pro ně dělali semináře. Ty semináře jsou čistě teoretickou částí toho projektu, kdy oni se snaží do sebe dostat nějaké informace z oblasti finanční gramotnosti a samostatného bydlení. A teď jsme začali s exkurzemi po obcích a pracovními strážemi. Takže to jsou dvě jako věci. Exkurze si vezme na starosti starosta, který obejde tu obec s těma dětma, vezme je do úřadu, všechno jim vysvětlí, jak obec funguje, na co se můžou zeptat, jak jim obec může pomoci. A potom zase chodí do těch zemědělských a jiných podniků. My jsme si zase zjistili, že ty děti tam třeba jsou 3 chlapci, kteří se učí zemědělským opravářem, takže jsme jim domluvily tu stáž v zemědělském podniku. Jedna holčina má ekonomickou školu, takže chodí zase na úřady, kde si bude zkoušet tu praxi právě na úřadě. Pak tam máme asi 3 číšnice a servírky, takže s těmi zase je domluveno, že jim seženeme zase tu pracovní stáž v oblasti toho jejich působení. A to je vlastně, cílová skupina a je 6 dětí, které jsou, buď se učí. Nebo studují střední školu a je jim víc jak 15 let, že už se jich to týká. A vlastně cílem toho projektu je, pokud by měli chuť zůstat na tom venkově, tak aby tady zůstaly. A tady jim bylo pomoheno. Líp jak v tom městě.

D: Jenom tady k té cílové skupině bych se mohl zeptat. Říkala jste těch 6 dětí, že je to ta hlavní cílová skupina. Pochopil jsem, že tedy ten projekt je zaměřen jako šíří na všechny děti.

O1: Všechny děti ano. Oni ty menší děti mají tam ten zážitkový pobyt, čtrnáctidenní. Jeden proběhl letos a druhý proběhne příští rok. A jinak s těma malýma dětma, tak v rámci takového toho jako dobrovolnického, kde my tady máme ještě studentky, tak ty se starají nad rámec toho projektu o ty děti, když mají nějaký nápad. Takže dneska bude třeba probíhat malování s těma malýma dětma v dětském domově, aniž by to bylo financováno z projektu. Ale je to takové jako..

O2: Přidaná hodnota toho projektu, že vlastně tím, že vlastně vznikly další aktivity a už to vzniklo úplně bezprostředně, k tomu aby to bylo financované z jakýchkoli zdrojů.

O1: Že to jsou nápady těch.

O2: A další se jeví, že do budoucna budou, protože naše studentky se angažují v jiných programech, jako je například ERASMUS+. Teďka se naše MAska stala i vysílající organizací ERASMU. Jsou to takové čtrnáctidenní pobyty mládeže po Evropě, kde se setkává mládež z různých evropských zemí, a vyměňují si různé zkušenosti na různá témata. A právě ty naše studentky ty děti z dětského domova

do toho vyprávějí a oni najednou se začnou chytat, že by to chtěli taky, že by chtěli taky jet. No a tak jim říkají, jak by toho mohli také využít. A motivují je i k tomu, protože projekt ERASMUS je sice financovaný sto procentně ty pobyty, ale musí si to předfinancovat, takže ty děti si musejí peníze někde získat, aby šli někde na brigádu, aby se snažili, a aby mohli zase ještě mít tuhle přidanou hodnotu.

O1: A motivaci ke studiu cizích jazyků, protože to je velký problém. I sám pán ředitel z dětského domova říkal, že největší problém bude ta jazyková bariéra, že oni nějakou brigádu přes léto mají, takže ty peníze by si uměli vydělat, ale motivace jim chybí k tomu, aby se cizí jazyky učili.

O2: Nevím jestli kolegyně říkala, že na tom projektu nás nejvíce zaujalo to, že vznikl tým, že se na místní akční skupině setkáváme s podnikateli, s těmi našimi členy, i s neziskovými organizacemi a tak. Protože v podstatě kolegyně, když jsme se už neformálně bavili o tom, co v tom území cítíme za problémy, tak když mluvila o tom dětském domově, tak se chytli sami ti podnikatelé a v dnešní době, kdy oni mají sami problémy i s tím, aby získali pracovní síly, tak jim přišlo zajímavé, že by si mohli tyhle děcka vychovat a že by jim přímo zůstali v podnicích. A tak to vzniklo takhle zespoda. I co se týká třeba těch stáží v těch našich, vlastně jak ty děti jsou číšník, kuchař a tak, tak tady máme různé takové zařízení, které teďka vznikli. Tak pivovar ve Mžanech například nebo v Dubenci opravená fara, která slouží jako penzion. Jelikož se s těma lidma známe z těch zařízení, tak tím se to podařilo sjednat.

D: Prakticky odpovídáte na mojí otázku, s kým vším jste spolupracovali na přípravě. Takže to byli, jestli tomu správně rozumím, podnikatelé místní, z místní akční skupiny, ale zároveň i obce nebo starostové obcí.

O2: Ano.

O1: Tak. S těma jsme dělali schůzku přímo projektů se starosty. Protože jsme zjišťovali i možnosti toho sociálního bydlení. Která obec má objekty a která obec případně má projektovou dokumentaci. A MASka sama bude vyhlašovat výzvu na sociální bydlení, takže jsme to spojili dohromady i s tím, kdo by měl zájem žádat. Připravujeme pro ně teď školení, co to obnáší, pořídit si sociální byt a sociální bydlení, protože není zákon, takže se není o co opřít, tak aspoň takovou informační schůzku. Máme dvě obce, které mají zájem postavit sociální byty, už jsou ve fázi projektové dokumentace a počítají s tím, že pokud ty děti budou mít zájem, že by si je tam rádi vzali. Takže i zastupitelstva souhlasí s tím, že jednou z cílových skupin by byli právě děti z domova.

O2: Ta MASka je vlastně integrovaný nástroj, má integrovat i projekt. Je to velmi těžké mnohdy, i když ty lidi v tom území vědí ty problémy a právě když se setkávají, tak se to lépe daří samozřejmě. Tady se nádherně ukázalo, že se dá i integrovat jak i z IROPu třeba projekty, tak z operačního programu zaměstnanost. A jak už jsem mluvila třeba i ty měkké projekty přes ten ERASMUS+, jo.

O1: Program rozvoje venkova, protože zas ty zemědělci když si vezmou děti, tak dostanou finanční prostředky za to, že vytvořili pro ně pracovní místo, takže my propojíme všechny ty naše výzvy dohromady v tomhle projektu.

D: Můžete už identifikovat i nějaké řekneme aspoň dílčí výstupy nebo změnu... Nechám to možná na vás.

O1: Určitě. Tak, co se týká finanční gramotnosti, tak tam je vidět, že ty děti byt mají v tom domově, tak je potřeba pořád to opakovat dokola. Máme těch seminářů dvanáct, máme za sebou čtyři, a myslím si, že i po skončení tady toho projektu, by bylo třeba s těma dětma dál cíleně pracovat a mít

kvalitní lektory, kteří jim budou pořád vysvětlovat, co se děje obecně ve společnosti. Aby si udělali obrázek o tom, kam se můžou jít poradit, kdo je pro ně ta síť záchranná, pokud se dostanou do problémů. Že ty problémy mají včas hlásit, že se s tím potom dá něco dělat a tak podobně. Takže semináře určitě jsou důležitý a pak jsme začali stáže po obcích a proběhl jeden vzdělávací a prožitkový tábor.

D: Možná taková doplňující, ještě k tomu kdo byl zapojen do přípravy. Jestli tam byla přímo cílová skupina, těch šest klíčových, jestli oni nějakým způsobem byli přizváni už v tom procesu té přípravy nebo tak.

O2: Jo.

O1: Určitě. Bylo s nimi komunikováno, jestli vůbec mají zájem se do projektu zapojit, protože projekt je na dobrovolnosti. My jim připravíme pozvánku, co se pro ně připravuje, a pak záleží na dětech. Je seminář, kde se účastnilo všech šest dětí, někde přišli jenom čtyři děti. Záleží, co je zaujme, jak my je zaujmeme. Třeba to cestování potom se sešlo třeba i víc dětí, kterým nebylo ani patnáct, nebyli v cílové skupině a bylo to v dětském domově, přímo na tom jednom bytě, protože to měli i s ochutnávkou specialit zahraničních. Tam se přišli podívat i děti mladší, protože ten ERASMUS, jsou různé cílové skupiny, kde můžou děti vycestovat, i mladší děti, takže s nimi bylo komunikováno dopředu, právě proto, abychom potom ty děti měli, že jo. Aby oni neřekli, nám se takový projekt vůbec nelíbí. Takže už i dopředu věděli, že to pro ně chystáme.

O2: S tím dětským domovem se spolupracuje už dlouhodobě.

O1: To jsem říkala, že byly členy.

O2: Ono by bylo i zajímavé, to byla taky takové naše myšlenka, aby ty děti na tom venkově nezůstali potom, že jo. Půjdou do práce, domů, budou mít nějaké bydlení. A co potom? Tak jsme se snažili i vytipovat obce nebo jednat s těmi starosty, kde ty obce jsou více akční, aby tam měli různé spolky a děti se pak mohli zapojit na vesnicích k hasičům, k sokolům, k myslivcům a tak. Aby to nebyla jenom komunita, kde se nic neděje, to bylo tím cílem.

O1: I v rámci těch exkurzí si tohle všechno projdou. Nejen ten úřad, ale navštíví hasiče, myslivce, všechno, co můžou v té obci vidět.

D: Kdybyste měli říct hlavní faktor vašeho úspěchu nebo toho, který podmiňuje úspěch toho projektu jako takového.

O1: Já myslím, že to je spolupráce s obcemi, s členy v MASce. Protože bez nich, pokud by oni řekli, že takový projekt nepodpoří, tak tady můžeme v kanceláři vymýšlet, co chceme.

D: A myslíte si, že to je obecní faktor, nebo je specifický tady pro vás?

O1: Já si myslím, že MASy v Královéhradeckém kraji, tak jak se setkáváme, tak určitě to funguje všude stejně.

D: Existuje specifické nastavení vnějších podmínek, které vede k úspěchu projektu nebo naopak?

O1: Určitě je to komunikace s řídicím orgánem, ta jejich zpětná vazba, to, že tam můžeme kdykoliv zatelefonovat, poradit se, tak to nám určitě ulehčuje práci.

O2: Máme velmi dobré zkušenosti s řídicím orgánem operačního programu zaměstnanost a ta spolupráce nás taky motivuje k tomu, že takovéto projekty můžeme realizovat. Protože když je něco

těžké, nejde to, nekomunikuje s vámi řídící orgán, tak i ta aktivita, potom splníme jenom to, co je nejpotřebnější a i tak je to velmi složitý pak.

O1: Protože nám to vezme tu energii, kterou bychom věnovali do realizace projektu. Kdežto tady v tom když i manažeři, které k projektu máme z řídícího orgánu, jsou sami aktivní a pomáhají nám, tak se úplně jinak pracuje.

D: Pracovali jste při návrhu projektu s nějakými riziky? Viděl jsem samozřejmě žádost, takže vím, že tam byly nějaké, ale jakým způsobem to probíhalo? Případně stanovení podmínek jakým způsobem...

O1: Největší riziko by bylo, kdyby ty děti neměli ten projekt zájem, že bychom ho neměli pro koho dělat. To jsme se snažili právě tou komunikací s dětmi, ale na druhou stranu jsme si byli trochu jistí tím, že s nimi dlouhodobě spolupracujeme a komunikujeme a ty děti tady potkáváme, oni nás zdraví, hlásí se k nám. Takže to riziko sice bylo popsáno jako riziko, ale neměli jsme z toho velkou obavu, že by děti neměli chuť se zapojit.

D: Teď se dostaneme k charakteristice vás jako realizátora, respektive se můžeme dostat i k charakteristice toho dětského domova, což chápu, že teda je velice klíčový partner při té realizaci jako takové, je to tak, že?

O2: Jo, to je určitě klíčový partner, protože kdybychom s nimi nespolečně pracovali, i s vedením dětského domova dlouhodobě, tak určitě bychom tyhle aktivity těžko vyvíjeli, protože bychom se neznali. Kdyby někdo přišel třeba za vedením dětského domova z ministerstva, tak se nedomnívám, že by něco takového mohlo vzniknout. Protože to je běh na dlouhou trať, a ten úředník je pro tyhle struktury těžko identifikovatelný.

D: Přesně tam totiž směřuju moje otázky. Jak dlouho se vaše organizace danou problematikou zabývá?

O1: MAska byla založena v roce 2007. Jedním z prvních členů byl právě dětský domov. Oni opravdu s námi spolupracují dlouho. Až tady v tom druhém programovacím období, kde jsme znova dělali setkání členské základny, kdy jsme jim vysvětlili, kdo v čem může žádat, tak neziskový sektor zjistil, že nemůže žádat v ničem. Tudíž ta jednání jako taková pro ně byla ztrátou času, protože tam nebylo nic pro ně, kde můžou žádat. Ale zůstali s námi v kontaktu po té jiné stránce, protože my jsme v rámci projektu spolupráce už předtím dětem vybavili keramickou dílnu v dětském domově. Pak oni tam mají takovou školici a vzdělávací místnost, kterou teď i využíváme na tenhle projekt. Tak ta byla taky vybavena z našich výzev. A ještě i jsme jim pomáhali psát různé nadační žádosti, které si podávali oni sami, ale pomáhali jsme s jejich zpracováním bez toho, že bychom si nárokovali, prostě ve volném čase jsme jim s tím pomohli. Takže tím, jak jsme se setkávali dlouhodobě, tak ty jejich potřeby, aniž by říkali, chodili: „potřebujeme tohle, tohle,“ tak to bylo spíš z těch setkání a z těch diskuzí s nimi. Ty tety jsou hodně otevřené a snaží se dětem pomoci.

D: Jaká byla vaše motivace realizovat ten projekt?

O1: Nám to přišlo fakt zajímavý, protože když nám vyprávěli to, jak ty děti se dostanou do Hradce do Harmonie a ty tety se tady o ně starají opravdu jako o vlastní. Oni je chodí ráno budit už i do té práce třeba a najednou teď jsou sami, teď zaspí jednou, zaspí podruhé, tak teďka teda dostanou

O2: A my jsme taky máme všechny.

O1: Teď dostane „áčko“, a známe to, ty pubertální děti, jak to chodí. Dostane to „áčko“, teď teda zavolá, najednou ty děti potom do té práce, tak už problém s výplatou, teď ji někde utratí, teď najednou nemají na nájem. Teď jednou dvakrát zavolají panu řediteli, že takhle je problém, a ty děti končí na ulici, protože je tam nikdo nebude mít zadarmo. Tak to nám přišlo jako motivace toho, že jsme si říkali, ale tady na tom venkově by o ty děti bylo lépe postaráno.

O2: Ta komunita by se o ně v té obci lépe postarala.

O1: Protože podnikatel se starostou komunikuje, může říct, já už jsem mu výplatu poslal, ale když nedošlo na nájem, tak kde je problém. Může se to vyřešit hned první měsíc, než se děti dostanou do dluhových pastí.

D: Odkud vzešlo rozhodnutí podat tento projekt?

O1: To tady z kanceláře. Protože jsme znali ty podmínky, věděli jsme, že máme alokaci a že tenhle projekt můžeme realizovat.

D: A potom jsme zmiňovali, kdo další vstoupil do toho rozhodování

O2: To už na tom jednání našich orgánů i nám do toho vstoupili podnikatelé, že když jsme identifikovali tyhle problémy na takovém už neformálním jednání, tak oni říkali, že by s tím rádi pomohli, protože i pro ně by to bylo přínosné. Mohli by získat nové pracovní síly a mladí lidi do podniku svého, takže by to pro ně bylo taky výhodný.

O1: My jsme přinesli myšlenku sociálního bydlení, ale právě oni říkali, ale bez té práce to bydlení nebude úplně tak kompletní. To byl jejich nápad, že k tomu přidali právě nabídku toho. My bychom si asi netroufli je oslovovat, ale tím, že to vzešlo od nich, tak hned jsme si vytipovali právě podnikatele, kteří jsou blízko sociálního bydlení, aby to děti neměly daleko, nemusely dojíždět, neutrácely zase finanční prostředky za cestu.

D: A tady když půjdeme na ty zaměstnavatele, tak byste mohli být trošičku více konkrétní, nebo je to možné?

O1: No určitě. Teď děti pojedou dvacátého sedmého do Zemědělské akciové společnosti Mžany, to je zemědělský podnik, který zaměstnává asi 60 lidí. Je členem MASky, taky dlouhodobě, myslím, že dokonce i zakládající člen. Tam přijmou děti a provedou je celým podnikem. Pracovní stáž spočívá v tom, že oni nepracují, ale dostanou informace, když se hlásí o práci, jak to mají udělat, jestli dostanou pomůcky, nedostanou, a pak se projdou celým provozem tak, aby si udělali představu, jak podnik funguje, a jestli třeba eventuálně by se jim tam líbilo. Zemědělských podniků máme několik. Takže to není tak, že musíš třeba jenom sem, ale máme tenhle, tenhle, tenhle, a to dítě si může vybírat, jestli se mu někde líbí a chtěl by tam zkusit bydlet a pracovat.

O2: Konkrétně s touhle akciovou společností zemědělskou my spolupracujeme, jak říkala Iva, od začátku naší existence, a spolupořádáme takzvaný zemědělský den dokonce. To je akce, která vznikla na základě našich projektů spolupráce, takže to byl takový náš návrh, a příští rok už bude desátý ročník. Na zemědělském dni jednak teda se hodnotí krásy, vystavují se tam. Jezdí tam děti ze škol, ze školek, projdou si provoz. Ale hlavní je i to, že tam spolupracujeme dlouhodobě i se středními zemědělskými školami v celém kraji, a děcka tam při zemědělském dni pomáhají. Takže to je taky takový jakoby vlastně to, že ten zemědělský podnik se známe spoustu let, spolupořádáme spolu akce, takže víme, že se navzájem můžeme na sebe spolehnout. Proto i pro ně to je výzva a není to žádné riziko, když s námi jdou do nějakého projektu.

O1: Takhle jak říká kolegyně, funguje většina projektů. Že je tady nastartujeme, tím, jak se setkáváme se skupinami podnikatelů neziskového sektoru, obcemi, tak dáme dohromady nějaký projekt, ten se nastartuje a běží sám. My doufáme, že i tento projekt po skončení už zase bude mít svůj život, kdy budou moct ti starostové a podnikatelé se obracet přímo na vedení dětského domova a už si pak budou třeba sami nabízet, my máme bydlení, chcete některé to dítě umístit, my máme práci. A už to pojede zase bez nás.

O2: Ideální by bylo, kdyby už se domlouvali v době, kdy ty děti se rozhodují, jaký obor by šli studovat, aby na tom území pak mohli zůstat. Takže to už by bylo, aby ten projekt přešel od nás už přímo na spolupráci toho dětského domova se zaměstnavateli v regionu.

D: Ještě se zeptám, možná trochu se vrátím k těm zaměstnavatelům. Chápu, že teď je samozřejmě projekt nastaven zřejmě na těch šest dětí, té hlavní cílové skupině. Máte zájem těch zaměstnavatelů, který nějakým způsobem, respektive jak moc je velký, jestli mi rozumíte, jaká je ta kapacita třeba?

O1: Je velká, veliká. Já si myslím že možná děti ani nenavštíví všechny, protože zase děti jsou omezeny časovými... Jako oni jezdí na internát. Takže jsou jenom víkendy. Ti zaměstnavatelé nám vyšli vstříc, že o víkendu tam budou, budou se jim věnovat. Ale ty děti mají i svoje akce, chtějí mít také volno, takže my máme v zásobě tolik podnikatelů, že si myslím, že ani není kapacita těch dětí, je všechny navštívit. Takže tady v tom problém vůbec není.

D: Tady je taková otázka, jakým způsobem jste se podíleli na přípravě strategie toho komunitně vedeného místního rozvoje? Já chápu, že teďka sedíme v kanceláři MASy, ale možná spíš kdo další zvenčí i částečně...

O1: Jani povídej, to je tvoje parketa, jako předsedkyně.

O2: Od roku 2007 máme členskou základnu poměrně rozsáhlou, zapojují se do toho ze všech možných oborů, jak neziskové organizace, podnikatelé, zemědělci. Hlavně my tady, protože jsme blízko Hradci Králové, tak je tady intenzivně obhospodařovaná půda, hodně se nám zapojují zemědělci, ty jsou náš nejstálější subjekt. Takže s těmi všemi jsme spolupracovali na strategii. Byl to velmi náročný proces, dlouhodobý, nicméně si myslím, že se nám podařilo vytvořit takovou strategii, která je oborově velmi rozsáhlá, tak aby jsme pokryly všechny potřeby v našem území. Setkání bylo spousta, my jsme to plánovali, měli jsme na to i experty, kteří nám s tím pomáhali. Takže si myslím, že je opravdu ta strategie komunitní. Doufám že to nebude, jelikož ta implementace, ta příprava byla skoro delší, než je ta implementace. Takže doufám, že teď už se připravuje další vyjednávání na další programové období a my máme vizi, že by ty strategie jsme mohli aktualizovat. Samozřejmě tu jejich analytickou část. Sezvat zase naše partnery, aby se podíleli i na ty implementační. Ale tak dalece by jsme jí nemuseli měnit, protože se nám opravdu úplně nepodařilo naplnit vše, co jsme si dali jako cíle, takže doufám, že budeme moci pokračovat ještě dál v tom dalším programovém období v těchto opatřeních. Zvláště se nám jeví jako ta spolupráce s tím operačním programem zaměstnanost, kde opravdu se nám díky těmhle měkkým projektům daří to území propojovat. My jsme z toho měli zpočátku strach, a vím že i ministerstvo z toho mělo obavy, zapojit MASy do implementačního procesu, ale myslím si, že nakonec jsme zjistili obě dvě strany, že to pro to území venkova bude velmi dobré.

O1: Ještě k těm partnerům, tak my spolupracujeme dlouhodobě s knihovnicí, se školami, jsou to takové menší skupiny, možná i docela opomíjené. Na každém tom setkání právě těch knihovníků, učitelky si zveme zvlášť, mateřské školy zvlášť, velké školy. Protože velké školy byly zvyklé čerpat dotace, ve školkách to nikdy nebylo, teďka máme pro ně šablony, takže se učitelky ze školek učí psát

projekty. Mají k tomu naši kolegyni, která je v MASce zaměstnaná jenom speciálně na šablony, na malý úvazek, sama je to učitelka, takže k nim má blízko. To se velice osvědčilo. Takže máme takové malé skupinky, které navzájem propojujeme, a buď potom na velkých setkáních, a nebo takhle po jednotlivých každému vysvětlíme, to co je pro něj z té MASky žádoucí, čemu rozumí, a co může využít. Školy mají třeba ty šablony, knihovníci a kronikáři, pro ně pořádáme různé setkání vzdělávací. Takže co můžeme komu nabídnout. Pak jsou velká společná jednání, kde se ta strategie probírala už potom jako celek.

D: Dostáváme se zpátky zase k tomu projektu, ale opět zůstaneme u toho propojování, nebo u toho partnerství, které vedlo. Jenom kdybyste mohli nějakým způsobem popsat možná trošičku do detailů víc konkrétněji celý ten proces, jak často, nebo jakoby formu té komunikace nebo konzultování a jakým způsobem to teda vzniklo. Já vím, že to tady zaznělo, ale jestli můžu..

O1: No my jsme de facto každý programový výbor od toho nápadu, tak jsme na tom programovém výboru vždycky řešili tenhle klíčový projekt. A někam se posunul. Buď měl někdo nějaký nápad, nebo my jsme ho posunuli něčím, že jsme to s ministerstvem prokonzultovali, takže zase jsme se dostali a v rámci pravidel nás to někam pustilo, takže jsme ten projekt nějakým způsobem připravili na papír. Oni ho zase projednali, zase přišel nějaký další nápad, takže jsme ho připravovali, skoro bych řekla, rok, protože my jsme začali prvního února ten projekt realizovat, a asi rok se připravoval. Rok probíhala ta jednání, abychom fakt nic neopomněli, protože opravdu jsme to dělali pro někoho. Pro někoho zvenčí, tak to bylo důležité.

D: Jak často probíhala programová jednání, jestli se to dá takhle...

O1: To vám řeknu, já se podívám

O2: Nešlo jenom o programový výbor, který se tím zabýval, ale úplně nejvíc to vzniklo v tom našem plénu. Protože v plénu se setkávají všechny naše orgány, to je něco jako valná hromada, takže plénem když se sejde, tak tam jsou zúčastnění všichni členové naší MASky. A kupodivu jak říkala kolegyně, přesto že třeba pro ně nemáme nějaké dotace, abychom jim mohli něco, aby... což byla prvotní, kdysi taková jejich motivace k tomu, aby se stali členy MASky, tak teďka jak už se známe, tak už to úplně třeba takhle není, a my jim nemůžeme ani nic nabídnout, oni přesto chodí a setkávají se s námi a chtějí se podílet na tom, co se v tom území děje, chtějí ho rozvíjet. Nakonec vlastně tímhle tím získají ten benefit taky nějaký, protože sice to není nic, že abychom jim dali finance, dotace, že by si mohli za to něco koupit, obnovit, postavit a tak dále. Ale zase získají nové pracovní síly. Jak jsem mluvila třeba o tom zemědělském dni, tak na to už taky nemáme žádné dotace. Ale oni v tom stále pokračují, protože zjistili, že si tím, získali si oni další partnery v rámci toho projektu, a zase na tom pokračují a oni se tím prezentují v rámci území a stalo se to pro ně taková prestižní událost, že třeba tam se setkávají i na úrovni. Měli jsme tam ministra zemědělství, předsedu senátu a tak dále. Což je i pro místní akční skupinu dobrá forma propagace i na této úrovni, vysoké. Takže oni zjistili při těch setkáních, že to není jenom ta dotace, kterou od nás můžou získat. Protože oni když někteří už ani nemůžou, jak je to teď nastavené, ale získají jiný benefit a můžou se podílet na tom rozvoji území. Můžou do toho mluvit, ačkoliv nejsou třeba žádní volební orgány, jako v politice, nemusí být členové žádné nové strany a tak.

O1: A i výměna zkušeností potom na tom setkání, kdy skončí oficiální část, a probíhá neformální jednání, tak je pro ně důležitá. Protože třeba ještě dvě hodiny tam sedí a vyměňují si zkušenosti.

O2: My máme stoprocentní účast. Mě to samotnou vždycky hrozně překvapí mile, samozřejmě, že nám chodí pomalu sto procent těch členů, protože...

O1: A někdy si vezme starosta třeba místostarostu nebo někoho, takže my když to pořádáme, tak hledáme prostory pro třeba 50 lidí a to je docela problém, abychom je všechny usadili a umístili.

O2: Udává nám to sice standardizace, jak máme mít strukturu těch orgánů, no a nemáme s tím problém. Není s tím problém, protože stále se hlásí noví...

D: Zkusím nějak parafrázovat svými slovy zatím jenom takové shrnutí. Jak jsem pochopil, takže prvotní myšlenka přišla tedy od vás, nebo jakoby z místní akční skupiny. A pak jste tedy říkali, že asi teda se týkala vyloženě sociálního bydlení.

O1: No spíš toho, aby ty děti zůstali tady na venkově.

D: Aby zůstali jako na venkově, tak.

O1: Ano.

D: To byla ta myšlenka hlavní, možná i svým způsobem motivace udržet...

O1: Pomocť tím dětem, aby neskončili na ulici a zůstali tady, kde jim může být lépe pomozeno, než někde v krajském městě, kde už si jich pak nikdo nevšimne.

D: A pak byly ti jednotliví aktéři, začali nabalovat na tu myšlenku.

O1: Ano. Ty nápady...

O2: Začali přemýšlet, co oni by pro to mohli udělat a naopak co oni by ještě z toho mohli mít.

D: Jak tedy hodně ovlivnili tu výslednou podobu?

O1: Především v tom, že se tam přidali ty podnikatelé. My jsme měli myšlenku sociálního bydlení, protože jak tak mezi s sebou s těma starosty jsme komunikovali, takže my jsme to přednesli takhle, že ty děti nějakým způsobem vzděláme, dáme jim informace, a potom je vezmeme do obcí, a tam jim ukážeme potencionální sociální byty. A oni právě přidali celou myšlenku zaměstnávání. To byl nápad potom těch dalších podnikatelů, kteří na to setkání chodí.

O2: Oni se tam potom taky chtějí vytáhnout. Oni taky chtějí něco říct a něco nabídnout, takže to je i pro ně taková věc, že se chtějí i oni na těch setkáních prezentovat.

O1: Jo, určitě.

O2: Já vždycky říkám, já jsme byla úplně na začátku naší MASky, když jsme to zakládali, objížděli jsme podnikatelé a neziskovky. Já jsem šestnáct let starostkou, předtím jsem už pro obec taky něco dělala, tak jsem cítila po revoluci, že je takový problém, jak přestanou na obcích být občané zaměstnaní v zemědělství, takže nastal takový rozkol mezi zemědělstvím a těmi lidmi, který na tom venkově bydlí. Spory dost. Že tenhle zemědělec tu silnici zas zašpinil a neuklidil to po sobě a tak. Tak jsem měla pocit, že ta MASka by mohla být i takovým spojovatelem venkova a ty hroty trochu obrousit. Myslím si, že na těch našich jednáních se to velmi dobře daří. Že se tam setkají zemědělci se starosty, a i třeba s neziskovkami, s hasiči, a navzájem se domluví. Domluví se spíš třeba i u toho piva potom na té MASce, když se na té neformální části bavíme a domluví se třeba i na spolupráci. Takže to byl takový cíl.

D: Jenom se zeptám... Tady to opět minimálně částečně zaznělo, že původně, když vznikala místní akční skupina, tak už tam byli rovnou na začátku toho vzniku přizváni aktéři nebo podnikatelé, ale i ty neziskovky...

O1: Ono když vznikala, tak je to povinnost. Povinnost, že museli být tyhle tři.

O2: My jsme objížděli naše území a sezvali jsme si podnikatele, pak jsme si sezvali ty neziskovky.

O1: My jsme oslovili ti aktivní, o kterých jsme věděli cíleně, jestli by nechtěli.

O2: Vyprávěli jsme jim o tom, co to je místní akční skupina. Musím říct, že to bylo někdy docela složitý, někteří nám říkali vykašlete se na to a běžte radši postavit ten chodník. Ještě ten název i byl takový, že jsme to museli vysvětlovat, že nejsme žádní partyzáni, ale jaký je náš úmysl a záměr. Takže to bylo trochu zajímavý a taková škola, ale podařilo se to.

D: Přesně tam jsem mířil, jakoby na ten proces, jak vůbec se tam všichni partneři potkali.

O2: Ale museli jsme začít pracovat s těma, co jsou v území více aktivní, to znamená, jsme si vytipovali ty aktivní starosty, ti nám zase vytipovali ty svoje aktivní podnikatele na venkově a tak. Ale postupně se k tomu přidávali i ti další.

O1: Ještě jsme zapomněli na fyzické osoby, že máme i samotné fyzické osoby. Zase lidi, který osloví některý z těch projektů, začnou se o něj zajímat. Hodně jsme spolupracovali i třeba se včelaři. Samotná včelařská organizace nebyla tak aktivní, jako třeba někteří jednotlivci, a ti přišli potom jako fyzické osoby do MASky, protože je zajímalo, co se tady děje. Z nich se potom stanou i členové rozhodovacích orgánů, protože mají zájem. Na plénu potom se ptáme, kdo chcete být ve výběrové komisi, kdo chce vybírat ty projekty. To je hrozně náročná činnost, protože oni musí neskutečné množství papírů nastudovat, celá zodpovědnost za výběr projektu leží na výběrové skupině, takže tam je to opravdu náročné. A ani tam nemáme problém ty lidi.. To je prestiž. Kdo je ve výběrové komisi naší, tak je to prestižní záležitost a chtějí tam být.

D: Kdybych se vrátil ještě k té cílové skupině a jejich zapojení. Jak se zapojili asi není potřeba, ale jaký byl přínos, jestli přinesli třeba nějakou změnu nebo to bylo tak, jakože jste konzultovali ten zájem, a nebo jestli oni navrhli, nebo je napadlo něco třeba.

O1: Zatím projekt běží od ledna, nebo února, a teď teprve je to gros toho, že oni začnou navštěvovat obce, tak přínos zatím máme jenom v části vzdělávání, kdy si sami už jsou schopni říct, kam by se to mělo posunout. My jsme jim navrhli tři semináře, ty oni absolvovali, čtvrtý už byl na jejich požadavky. Takže tímhle směrem jsme chtěli pokračovat, že jim budeme shánět lektory přesně na to, co oni chtějí a na to, co potřebují, že už si dokážou říct. To je úplně úžasný, protože přece jenom jsou to ještě pořád děti a ty první semináře seděli, odposlouchali, ale tenhle ten čtvrtý už se zapojovali a byl pro ně zajímavý tím, že si o něj řekli. Dál uvidíme, protože děti teprve na stáže a na exkurze začnou jezdit.

O2: Mně přišlo třeba jako přínos taky, to jsme ze začátku vůbec nevěděli, když jsme s tím ERASMem. Že jsme se s tím programem snažili nějakým způsobem pracovat, protože máme v MASce studentky, které vyjíždějí na pobyty, takže už s tím měli zkušenosti, a snažili jsme se stát tou vysílající organizací a možná do budoucna i přijímající, jak budeme mít kapacitu, abychom tady mohli organizovat takové setkání pro studenty z celé Evropy. Jak ty naše studentky tam za těmi dětmi začali chodit a spřátelili se s nimi, tak se dostali na tohle téma, a najednou se zjistilo, že by se to dalo ještě propojit tímhle způsobem, což nás ze začátku vůbec ani nenapadlo. Přesto, že se to v téhle první fázi úplně nepodařilo, že by nějaké děti vyjeli hnedka, tak si myslím, že do budoucna oni o tom vědí o tom projektu, vědí, na koho se můžou obrátit a jak říkala Iva, největší bariéra, jak to definoval pan ředitel, vždycky bude ta domluva, budou ty jazyky, s tím mají oni problém. Myslím si, že v rámci tohoto

projektu by se mohli velmi dobře zapojit, protože když pak jedou někde s velkou skupinou, tak jsou tam anonymní, ten jazyk v podstatě nemusí používat. Tady v rámci ERASMu to je většinou malá skupina a holt se nedá nic dělat, musí mluvit tam.

O1: A pak je důležitý určitě to dobrovolnictví. Protože v každé běžné rodině naše děti chodí pomáhat, moje dcera teďka byla na mezinárodním dni archeologie v Pardubicích pomáhat jako dobrovolnice v sobotu. Nabídla to i pozvánkou dětem do domova, tak jedna holčina z domova se přihlásila, že by s ní do Pardubic jela. Takže tyhle ty dobrovolnické akce učí děti tomu, co je běžné v rodinách, že se chodí. Malé děti chodí pomáhat na dětský den, velké děti už si najdou svoje aktivity. Ale jsou to aktivity také dobrovolnické, bez nároku na peníze. Zase aby ty děti pořád nečekali, že to vždycky bude jenom za nějakou odměnu, že je běžné pomáhat a běžné se účastnit něčeho jenom pro dobrý pocit. To si myslím, že je taky přidaná hodnota projektu. Protože když ty děti zůstanou na vesnicích, tak tam to funguje tak, že spolky jsou dobrovolné, jsou zadarmo, chodí pomáhat s kdečím možným. Hasicí sbírají sběr, uklízejí, když je nějaká katastrofa pomůžou se vším, a jsou různé i spolky žen, které zase dělají tyhle ty akce pro malé děti, mateřská centra a podobně. Takže i tady se ty děti zapojují do aktivit mateřského centra v Nechanicích, tam se zapojují už i malé děti, takže vědí, co to je dobrovolnictví, účastní se. Takhle spolu s tím projektem se to nabaluje víc a víc, a zase je to ta přidaná hodnota, s kterou jsme původně ani nepočítali, ale teď vidíme, jak je to důležité.

D: Tady to dobrovolnictví, tím zase skáčíme do další otázky, ale i tak. Pochopil jsem, že celý integrovaný přístup vzniká ještě stále postupně, jak se objevují další možnosti nebo nápady. Zmiňovala jste i zapojování dětí do dobrovolnických organizací i po opuštění dětského domova, nejenom tedy zaměstnání a bydlení, ale zároveň i vyloženě integrace do komunity.

O1: Ještě se vrátím k našim členům. Tak je to totéž, ti naši členové, programový výbor, který se schází pětkrát šestkrát do roka, tak se schází ve svém čase, dobrovolnický, zdarma. Tráví tady s námi čas, aby nám pomohli projekty nastartovat, odsouhlasit, protože bez nich by to nefungovalo.

O2: Aby nám dodali i nové nápady.

O1: Takže ta dobrovolnická práce se těma MAskama prolíná ve všech směrech. Nejen v projektech, ale i ve fungování té samotné MASky.

D: Já už sem říkal na začátku, že vás projekt je do určité míry specifický tím, že místní akční skupina je přímo realizátorem toho projektu, takže tady si dovolím přeskakovat otázky, jaká byla spolupráce s místní akční skupinou a tak dále. Ale dovolím si zeptat se, jak moc velký byl přínos toho, že se to právě realizuje přes místní akční skupinu? Jestli tam vidíte opravdu tu přidanou hodnotu.

O1: Určitě. Já si myslím, že když by to byla nějaká nezisková organizace, jakože my jsme neziskovka, tak jiná nezisková organizace, která ten projekt by dělala jenom v rámci toho svého zaměření, tak by se nikdy ten projekt nerozvinul právě v té dobrovolnické části. Určitě by se nezapojily ty obce s podnikateli takhle dohromady, jako v tady tom našem projektu. Protože ty lidi by se prostě nesešli tak, jak se to sešlo u nás. Ta jiná potencionální organizace, která by tenhle projekt chtěla dělat, by neměla ty možnosti, které má MASka.

O2: Ono by to dělala třeba jiná neziskovka, která se zabývá třeba sociálními službami, tak samozřejmě oni třeba taky spolupracují s podnikateli a tak, ale myslím si, podle toho, jak mám zkušenosti, tak je využívají víceméně jakoby na sponzorskou. Že podnikatelé sponzorují například, nebo se účastní nějakých jejich akcí, ale asi těžko by dokázali mít i tu kapacitu, protože nemají tu animaci v tom území tak dobrou, jakou máme v rámci MASek.

O1: Obrovsky by jim chyběla spolupráce s obcemi, protože to oni vůbec nedělají. A to sociální bydlení, pokud by starosta nenabídl sociální byty, nepřemýšlel o tom, nechtěl nějaké vybudovat, tak zase bychom těm dětem neměli co nabídnout. A myslím si, že zase to bylo tady z MASky to, že nabídněte byty, máte objekty, my budeme mít výzvu. Takže ta práce je na jiné úrovni s těmi obcemi. Že to bylo mimo tenhle projekt.

O2: Jasně se tady ukazuje, my teďka v rámci dalšího programového období, já už jezdím na nějaké ty jednání, kde se už připravuje architektura implementace dalších peněz na další období, a řeší se, jestli by MASky měli mít peníze jenom na animaci v území, a nebo i na tvrdé projekty a tak, a tady si myslím že právě se ukazuje to, že je potřeba, aby ta struktura, nemusí to být žádný velký peníze. Ale aby bylo na všechny projekty, aby jsme je dokázali právě integrovat a spojovat lidi v tom území.

D: Bavíme se o přínosech propojování, ale vidíte i třeba nějaké negativa nebo komplikace, které to přineslo? To, že do toho je zapojeno tolik různých...

O2: Byrokracie. Hrozná byrokracie. My bychom dokázali daleko víc, ale tím, že se z nás stávají někdy na MASkách úředníci, a je velmi málo času na kreativní a inovativní činnost, na tu animaci hlavně v tom území a na setkávání. A někdy už pak chybí ta energie a toho se já hrozně bojím, že by se tohle mohlo stát. Že by se MASky stali jenom jakousi agenturou, tohle by byla velká škoda, kdyby se stalo. Bohužel, myslím si, té nadměrné byrokracie je velmi mnoho. Když to třeba srovnám s těmi minulými obdobími, tak dříve stačilo takhle a teď je to tak, těch papírů.

D: My jsme pak asi k těm problémům, nebo dalším možným problémům, vrátíme. Bavili jsme se hodně o integrovaných přístupech v území, konkrétně na jaký cíl nebo část toho komunitně vedeného místního rozvoje ten váš projekt reaguje a rovnou se zeptám jak přispívá k naplňování té strategie?

O1: My máme ve strategii podrobně popsanou část toho sociální, máme tam už i zmíněný ten dětský domov, tu spolupráci. Máme tady i jiné organizace, které se zabývají sociálními službami i jsme je v rámci Operačního programu zaměstnanost podpořili. A teď nevím na co jste se to ptal.

D: Na jaký cíl reaguje v rámci té strategie ten projekt?

O1: Takže tady to má dva cíle. Jednak je to to sociální bydlení, vybudování těch bytů, tam by to proběhlo z IROPu, ale ne z tohoto programu. Takže byty by si starostové vybudovali v rámci občanské vybavenosti, kterou my máme ve strategii popsanou. a potom naplnění vůbec toho bytu. My tam máme nejen byty, ale i komunitní centra, která by zase mohla pomáhat potom dětem v rámci už toho, že budou ubytováni, budou chodit do práce. Teď se nám rýsuje jedno nové komunitní centrum, které si v prosinci bude do naší výzvy podávat žádost, a to centrum by mělo v rámci své náplně právě i to, že tam nějakým způsobem budou moct jezdit ty děti poradit a bude to pro ně zase další záchranná síť. Protože už musíme myslet dopředu na to, my jsme chtěli udělat návazní projekt na tento, že pokud by ty děti někde bydleli, tak bychom v rámci toho projektu třeba platili sociální pracovníci, která se o ně bude v těch bytech starat. Teď ale nám to asi úplně nenaváže na to sociální bydlení, protože přece jenom postavit byty a zrekonstruovat, to je běh na dlouhou trať, a nám ten projekt bude končit příští rok za rok. Nebo příští rok v srpnu. Takže asi nebudeme navazovat, protože ty děti ještě nebudou bydlet, ale myšlenka taková byla, že se někdo o ně musí postarat potom v tom bydlení. Přemýšlet dál, nejenom jim nabídnout bydlení a práci, ale taky záchrannou síť. Takže v rámci strategie tam máme sociální byty, komunitní centra a náplň těch krabiček postavených z operačního programu zaměstnanost.

D: Zeptám se, jestli už víte konkrétně, kde by nějaké sociální bydlení, ne třeba jako no vybudované, ale kde by třeba takové možnosti, třeba vyložené jako konkrétně.

O1: V obci Dubenec. Tam je objekt, který patří obci. Dole je pošta, a je tam moštárna a sušárna, která je zase z projektu MASky. V rámci projektu spolupráce jsme tam vybudovali moštárnu se sušárnou. Teď to funguje jako sociální podnik, takže i tam by děti mohli pracovat. A v půdních prostorách vzniknou tři byty, které teď jsou v projektové fázi, a pak v obci Mžany. Tam mají také tři byty. Zatím nesháníme další, protože si myslím, že kapacitně je dost, ale určitě na schůzce, kam pozveme všechny starosty, a budeme jim vyprávět o tom, že máme výzvu na sociální bydlení, tak si myslím, že až tam představíme i kam jsme se posunuli v tom projektu, tak někoho ještě napadne, že by takový byt taky chtěl. Takže to je na další setkání a jednání, která připravujeme.

D: Zmiňovala jste to komunitní centrum...

O1: A to bude Hněvčevsi. Tam už je projekt hotový, už to máme na stavebním úřadě, a začít stavět by měli na podzim příštího roku, až budou mít podepsanou smlouvu s řídicím orgánem. To komunitní centrum, bude tam knihovna, bude tam poradna, a je to tak asi uprostřed té naší MASky, kde opravdu dojezd z Dubence a z Mžan děti by měli úplně bez problémů. Nebo je počítáno i s tím, že pracovnice, která tam bude zaměstnána v komunitním centru, bude za nimi vyjíždět.

D: Už od začátku jste připravovali ty projekty takto komplementárně, anebo to tak vyplývá?

O1: Tohle zrovna bylo tak, že už jsme o tom uvažovali, že děti musejí mít potom nějakou poradnu nebo musejí mít někoho, za kým budou moct dojet nebo někdo za nimi. Takže buď to měl být ten návazní projekt a nebo tohle komunitní centrum.

O2: V rámci strategie se definoval problém, a teď se hledají řešení. Jedno řešení navazuje na druhé.

D: Jakým způsobem spolupracujete s podobnými komplementárními projekty? Většinou je to tak, že ten projekt realizuje někdo jiný, než je MASka, a jsou různí realizátoři, tak jenom...

O1: To je tak, že jsou to vlastně naši žadatelé. Protože třeba ta obec Hněvčevs bude žádat v naší MASce o komunitní centrum. V obci v Dubenci by chtěli žádat na sociální bydlení v MASce. Maj tam sociální podnik, který chtěli žádat v MASce, ale protože, jak říkala kolegyně, všechno strašně dlouho trvalo a než vůbec se to rozběhlo, tak tam už nevydrželi a požádali si napřímo. Peníze dostali, bylo to taky z operačního programu zaměstnanost. Tím, že projekt s námi konzultovali, tak zase jsme věděli přesně dopodrobna, jak projekt vypadá a jenom na něj dostali z jiné kupičky. Ale věděli jsme. Tím, jak my máme ty informace, scházíme se starosty, podnikateli, tak projekty se takhle dávají dohromady a určitě máme větší možnosti, než ta jedna nějaká organizace, která jak jsem říkala má třeba omezený možnosti v tomhle.

O2: To je právě to, že je dobře, že MASka má nějaký balíček z různých operačních programů, a já říkám, nemusí být velikánská hromada peněz. Ale tím jak se ti lidi setkávají, tak pak dokážeme vydefinovat a dokážeme hlavně říct i, já nevím, támhle, na druhý straně MASky, by chtěli dělat komunitní centrum a přitom zase tady bude sociální podnik, a tak to už my vidíme no. To asi by bylo daleko, to není dobře. Dokážeme říct, tady v Hněvčevsi, to by bylo uprostřed, to by bylo dobré, aby tam to komunitní centrum bylo, protože to bude blízko sociálního bydlení, kde budou naše děti. Partneři to taky takhle samozřejmě v tu chvíli chápou, než tak, když si každý žádá napřímo. I když tady jsou dneska ustanovené partnerské struktury jako je regionální stálá konference a národní stálá konference, kde by se toto mělo řešit, jestli ten projekt je potřeba tam nebo tam, ale zatím to takhle

úplně nefunguje a ty partneři to ještě úplně nezvládli na téhle úrovni. Ale v MASce to je menší území, a tam se to dá lépe definovat.

O1: A pak když se sejdou ti naši členové, tak my jim ty projekty představujeme. Buď přímo je setkání někde v obci, kde je vždycky exkurze po té obci, ukážeme, co tam mají, anebo co tam chtějí dělat. Takže ti členové jsou informovaní, co se připravuje a můžou potom ten svůj nápad, který nosí v hlavě propojit s tím, co my jim představíme. Anebo přijedou a řeknou nám, no ale my máme ještě takový a takový nápad, a my už to tady propojíme. Už je zkontaktujeme, řekneme, to by se hodilo dát dohromady, a zase z toho vznikne něco, co umí jen ta MASka.

O2: Navíc oni pak cítí, že to je jejich projekt. To jsme my vybudovali, oni jsou na to hrdí.

O1: A to že jsou členy MASky, tak to je naše MASka, že jo. To jako maj, takový jako... tak to je fajn.

D: Zeptám se, jestli existují nějaké konkurenční projekty.

O1: Teď myslíte tohohle konkrétní?

D: Tohoto konkrétního projektu. Já chápu, že ta cílová skupina je tady poměrně dost úzce vymezená.

O1: Konkurenční, to se nedá asi úplně tak říct, ale pan ředitel má, co se týká bydlení, protože jsme ho vyzpovídali, tak má Nadaci Terezy Maxové, kam ty děti jezdí, jsou to takové prázdninové brigády, že jedou do Krkonoš, právě ty děvčata, co se učí na servírku a kuchařku, a tam měsíc mají ubytování a zároveň tam mají tu práci. Ale to už skutečně pracují za peníze, takže tomu se nedá říct konkurenční, protože je to jenom projekt, který pomáhá dětem si někde přivydělat peníze. U nás je to spíš o tom, do budoucna to stále zaměstnání, ne ta brigáda. Takže bych řekla, že nemáme konkurenční projekt, že to je jenom jediná aktivita, která se malinko přibližuje tomu, že o prázdninách si jedou děti někam vydělat.

D: Někakým způsobem to neovlivňuje tu spolupráci s cílovou skupinou, že by třeba díky tomu, já nevím, nechtěli více pracovat.

O1: Ne. Protože o prázdninách malé děti měli ten prožitkový pobyt a tohle se týkalo velkých dětí, kdy jsme věděli, že oni mají tyhle ty aktivity, takže ty naše aktivity vzdělávací a ty exkurze, pracovní stáže jsou směřovány do běžného školního roku a prázdniny mají velké děti v zásadě volné.

D: Co se týká udržitelnosti projektu, máte to nějakým způsobem promyšleno, jak to bude do budoucna?

O1: To je to co už jsme naznačili, že jsme chtěli, aby ten projekt běžel potom už téměř bez nás. Myslím si, že by to tak i mělo fungovat, že MASka má projekty nastartovat a měli by už jít svým životem. Nám se to tak daří, protože i ty projekty spolupráce takhle fungují, nejenom ten zemědělský den, ale máme myslím celkem sedm projektů, co jsme zrealizovali, takže všechny fungují. Tak bychom už rádi dohlíželi, ale už by se to mělo pohybovat na té úrovni domovy těch obcí, těch starostů, a toho dětského domova už jako bez MASky. A my už se zase soustředíme na nějaký nový nápad.

D: Vidíte tam potřebu dodatečných zdrojů pro to, aby projekt běžel? Ať už teda veřejných nebo jestli do toho bude muset někdo, řekneme i pravidelně, vkládat své vlastní prostředky.

O1: Já bych řekla potom v tom poradenství. Že když bude v Hněvčevsi komunitní centrum, tak určitě tam bude potřeba zaplatit člověka, který se bude o děti starat.

O2: Jasně, ty děti, to se vyvíjí. Přijdou další a další. Takže určitě tahle věc by byla potřeba.

D: Je tam potřeba součást ještě jiných institucí pro to, aby byla zajištěna udržitelnost? Pochopil jsem, že komunitní centrum v Hněvčevsi je asi jednou z nich.

O1: Jsou organizace, které se dětem věnují, ty jsou v komunikaci přímo s tím dětským domovem, a úplně ta sociální pomoc, tu myslím že mají zajištěnou v dětském domově v rámci svých vlastních aktivit, tak tam asi není potřeba, aby to MASka nějak dál korigovala nebo se spojovala. Víme, že ty organizace tam jezdí, ale v kontaktu s nimi nejsme.

O2: A nebo myslíte až na úrovni, až děti budou venku z dětského domova?

D: Asi to může jít oběma směry, tak aby ta příprava tak jak probíhá, teď pokračovala nadále a pak samozřejmě na to navazující.

O2: Tak tam bude ještě nutná spolupráce každé té obce, toho obecního úřadu.

D: Já si myslím, že asi přeskočím rovnou k dalšímu souboru otázek, které se týkají inovativních prvků, které tam u vás v projektu jsou. Zase, už jsme zmiňovali, ale pokusím se jít trošičku do detailů. V čem je teda inovativnost ve směru k vašemu regionu? Je v něčem ten projekt vyloženě unikátní?

O2: Že by v jiném regionu by se nemohl realizovat?

O1: To by se mohl. Kdo má dětský domov, tak určitě může.

O2: Právě, že to je inspirativní si myslím pro další území.

O1: Mělo by to tak být.

O2: Že si myslíme, že tenhle problém, který jsme tady definovali, tak je určitě i v jiných regionech, kde je tady ten dětský domov. Myslíme si, že je i inspirativní pro další regiony, protože není tady žádná vazba na to, že bychom tady měli nějakou rozsáhlou vyloučenou lokalitu a proto by ten problém byl. Nebo nějaký území, které by bylo těžko obyvatelné a podobně. Takže určitě si myslíme, že by se dal realizovat i jinde, že tyto problémy podobného charakteru mají i v jiných regionech.

O1: Obzvlášť děti, které v domově prožijí celý svůj dětský život, tak potom je pro ně to místo tady, kde prožili dětství, pubertu. Nám přijde docela smysluplný, když tady zůstanou, tam, kde to znají, než když potom se svými problémy mají jít někam jinam.

O2: Do anonymního prostředí.

O1: Ano. A takhle to asi mají všechny dětské domovy, si myslíme, že to je úplně všude stejné.

D: Vyloženě kdybyste měli zhodnotit tu inovativnost pro vás. V čem ji vidíte, nebo v čem je projekt inovativní, ne nutně jenom pro cílovou skupinu ale pro vás, jako třeba MASku.

O2: MASka jsou ty naše orgány. To jsou ti naši partneři, takže pro ně je to rozhodně úplně něco nového a to nás i na té práci nejvíc baví, že jim dokážeme vždycky našuknout nějakou novou myšlenku a pojdte nám s tím pomoci. Pro ty naše partnery, pro tu naši MASku je to rozhodně ohromně inovativní. Oni začnou i jinak přemýšlet najednou o tom, že musí vytěžit tolik a tolik letos. Jestli bude sucho nebo jestli bude vítr. Začnou přemýšlet o lidském faktoru, že někdo má i jiné problémy než jenom oni, jestli zaprší nebo nezaprší a tak.

O1: On asi je inovativní i samotný projekt Operačního programu Zaměstnanost. Protože doposud jsme ho neměli, naučili jsme se s tím pracovat nejen my, ale právě i naši členové, tak je to fajn.

O2: Oni ze začátku měli pocit, že takový peníze vůbec v tom území skoro nepotřebujeme, protože sice máme oblastní charitu Hradec Králové, ale oni spíš působí na území toho města, a potom máme nějaké sociální podniky, nebo teda spíš ne sociální, ale pečovatelské služby a tak, a ty spíš se zase starají o seniory, takže pro ně to taky bylo úplně něco nového a možná že se taky zamýšlejí nad tím, že by i svojí činnost mohli třeba rozšířit o poskytování jiných služeb.

O1: Třeba o fungování dětských domovů, my jsme také nevěděli, jak tam funguje domov, že ty děti takhle odcházejí, že je takový a takový režim, že teda dostanou něco a už se starej sám. My jsme si mysleli, že se o ně někdo dál stará, takže to ti členové také nevěděli.

O2: Nám přišlo zvláštní, že osmnáct let, nebo dvacet, dokavaď studují tu střední školu, se o ně stát stará, investuje do nich nemalé prostředky, a najednou je tlustá čára a nic.

O1: Z toho jsme byli docela šokovaní.

O2: A že jim dá byt. No to je spíš kontraproduktivní, protože oni jsou najednou sami a nevědí, co s tím životem.

O1: Mě hrozně překvapilo, že už se nemůžou vrátit. Doma když máte dítě, a teď vyletí do světa a má problém, tak si ho zase vezmete zpátky, než se zase vzpamatuje. Ale v dětském domově to takhle nefunguje, tam už si je nemůžou vzít vůbec do domova, aby třeba měli jeden byt, protože to dítě se někde potřebuje zas zmátořit. To vůbec ne, to mě překvapilo, že si je nemůžou vzít vůbec zpátky.

D: Já tady mám otázku a nevím, jestli na ni budete úplně schopni odpovědět, ale jestli ty inovativní prvky, o kterých se tady bavíme, jestli už byly předtím někde využity. Třeba v zahraničí, v jiném regionu, případně pro jinou cílovou skupinu.

O1: To my nevíme, my si myslíme, že to je náš nápad. O jiném takovém jsme neslyšeli a myslím si, že určitě v rámci tohoto programovacího období a v rámci České republiky asi jiný takový projekt, nevíme, že by vznikl. Vždycky se pomáhá dětem jakoby dílčí, že tam přijede, jak říkala kolegyně, nějaká organizace, která se dětem věnuje vždycky v tom svém zaměření, buďto je to nějaké vzdělávání, nebo nadace pomůžou sponzorskými dary, pomůžou materiálně, brigády a tak. Ale to, že by dětem někdo nabídl život po životě v dětském domově, tak o tom nevíme.

O2: My jsme ten projekt prezentovali na české úrovni na akci, kterou pořádala národní síť místních akčních skupin na Leaderfestu letos, to bylo v Rožnově, a měli jsme asi dvě prezentace tam, tak tam vznikla nějaká diskuze, ale to spíš bylo to je setkání MASEK celé České republiky, tak se ptali ti ostatní, a nezdálo se mi, že by takový podobný projekt v rámci České republiky někdo realizoval, spíš se jim chtěli motivovat. Pak ještě kolega Radim Sršeň z národní sítě prezentoval projekt nás v Albeně v Bulharsku na konferenci ke komunitně vedenému místnímu rozvoji, a co vím od něho, jaké byly ohlasy, byly pozitivní a v tom smyslu, že to pro ně byla inovace, že podobný projekt nebyl realizován.

D: Já doufám, že i případová studie, kterou zpracujeme, tak tomu pomůže a bude inspirativní i v tomto ohledu to snad bude přínosné. Co si myslíte, že je nutné pro dosažení takových podmínek v tom území, aby mohli být tyto inovativní postupy plně využity?

O2: Ta spolupráce.

O1: Taky, přesně.

O2: Spolupráce je jedním slovem vystihující vše.

D: Jaké problémy naopak vznikli při implementaci, jestli vůbec tedy. Toho, že to je něco nového, něco inovativního a neprošlapaná cesta.

O2: Nevím.

O1: Také zatím nevím. Zatím žádné problémy nemáme.

D: Tady je otázka, jak k dosažení těchto podmínek přispěla místní akční skupina. Myslím, že to tady zaznělo a je to asi jasné, nebo jestli chcete něco doplnit.

O1: Ne. Pochválíme členy. My je chválíme všude, tak pochválit.

D: Jak plánujete vyhodnocovat přínosy těchto prvků?

O1: My jsme se zavázali v rámci projektu, že bude zpracována evaluace. Máme na to šikovnou holčinu, která celou dobu sleduje všechny výstupy a pomalu tu evaluaci už zpracovává. Nechceme to fakt nechat na konec, aby to bylo ušité horkou jehlou. Už má dokument přichystaný a pracuje na tom. Vznikne příručka, která by měla zůstat v dětském domově pro ty děti, které naváží na to, že budou studovat a chodit do učilišť a budou potřebovat taky někde bydlet. Aby tam po tom projektu taky něco zůstalo, na co oni budou moct šáhnout, vzít si to do ruky a případně i kontakty na nás, aby se měli kam jít poradit.

D: Jaké největší překážky nebo bariéry jste museli překonávat při přípravě projektu a při nastavování aktivit pro cílovou skupinu?

O1: Já si myslím, že problémy s tím nebyly vůbec žádný, naopak jsme byli překvapeni tou snahou nám pomoci, protože ten nápad jsme byli konzultovat v Praze s našimi manažery. Ti s námi seděli nad tím, pak to postoupili svým nadřízeným, jestli opravdu všechny naše myšlenky, jejich myšlenky jsou v pořádku, jestli je to v souladu s pravidly. Abychom my nevyhlásili výzvu, pracně tady nedávali dohromady projekt, a potom se zjistilo, že je tam nějaká překážka. Tam musíme fakt jenom chválit, to žádný řídicí orgán pro nás neudělal a myslím, že neudělá, aby s námi pomáhal ten projekt takhle tvořit. Takže překážka vůbec žádná, a s těmi členy taky ne. Děti se jeví zatím, že je to baví, že je to zajímavé, že chtějí, tak zatím to šlape.

O2: Jedna z největších překážek je u projektů financování. Protože i když jsou to zálohové platby, obvykle to dopadne tak, že je musíme stejně předfinancovat. Tady musím říct, že se to daří velmi dobře, že zálohové platby jsou skoro zálohové. Přestože my máme na to sjednaný úvěr, tak jako na všechny ostatní projekty, který pak musíme nějakým způsobem ručit, což není úplně jednoduché. To všechno nám musí schválit naše orgány, určitě musí také v nás vidět nějakou záruku, že to zvládneme. Tady se to daří, v operačním programu zaměstnanost velmi dobře, tak doufáme, že to tak vydrží i u dalších projektů, protože my jsme nezisková organizace a za úvěr se vždycky někdo musí zaručit. Mnohdy se nám i diví, že do tohle rizika jdeme. Na tohle financování bych chtěla apelovat, to je jedna z věcí, která pak brzdí ty nápady.

D: Vy odpovídáte na to, jaké překážky musíte při realizaci, ještě nějaké jiné, než ty administrativní, nebo vy jste zmiňovala byrokracii a teda financování.

O2: Zbytečná byrokracie, systém kontrol. Někdy jsou duplicitní kontroly projektů. To by mělo být dané, že když to už státní orgán zkontroluje, tak už by nějaký ÚHOZ a finanční úřad a ředitelství a podobně, mělo by být dané, že zodpovědnost přijme nadřízený orgán a nechodí další a další duplicitní

kontroly, které už pomalu někdy předjímají to, že zde by snad mohl být nějaký podvod a podobně, jak k tomu přistupují některý kontrolní orgány. Což je v ty práci demotivující. Vy se snažíte, abyste něco rozvíjel v území, a přijde někdo, kdo vás takhle demotivuje.

O1: Já jako vedoucí pracovník vůbec na tom projektu z pohledu čtyři dvojky, to je projekt, který řídí provoz MASky. V rámci jejich pravidel bych já na něm vůbec neměla pracovat, tak na něm pracuju po pracovní době jako dobrovolník. To můžu. Ale v rámci své práce nemůžu, přesto, že za něj zodpovídám, sem pod ním podepsaná, protože to patří do kupičky jako místní akční skupiny. My tam máme i ve strategii klíčový projekt místní akční skupiny, ale zároveň tady ta pravidla, zase když jsem napsala, právě při té jedné platbě, že dělám klíčový projekt, no jé, to vůbec nesmíte. Jsme to museli odtamtud vyškrtnout. Takže to úplně proti sobě jde.

O2: Ty pravidla jsou velice omezující, že to je postavený až na hlavu.

O1: Ale to je ta byrokracie pořád, to jsou jenom ty konkrétní věci, které jsme tady zmínili jako příklad, ale pořád je to to financování a byrokracie.

D: Chápu, že tyto překážky. Je tady otázka, které se vám nepodařilo překonat? Chápu, že tady ty asi ani nemůžete nějakým způsobem.

O1: Nemůžeme překonat. Zase to, že nás provozně řídí ministerstvo pro místní rozvoj, dotace z operačního programu zaměstnanost, tak se to tak někde nepotkává.

O2: Ale už se to trochu začíná sladovat. Takže doufám, že do budoucna tím, že se to začíná sladovat, už se nebude zase tvořit úplně něco, co bude ještě horší.

D: Ještě se zeptám na vaši práci s riziky. Víím, že jsme zase zmiňovali, ale jakým způsobem třeba s nimi pracujete.

O1: To je ta komunikace. Pořád jenom komunikace, tím se předejde všem rizikům. Že si ty strany neustále vyjasňují, kdo má jaký záměr, jak k tomu přistupují. Takže komunikace s našimi řídicími orgány v MASce, komunikace s vedením dětského domova a komunikace s Operačním programem Zaměstnanost. S našimi manažery, pokud se nám něco nezdá, pošleme si dotaz dopředu, zatelefonujeme. Furt je to o komunikaci a tím eliminujeme rizika toho, že by někde došlo k nedorozumění nebo nesplnění indikátorů nebo něčemu takovému.

D: Jestli to chápu správně, tak všichni ti partneři nebo ti, kteří se nějakým způsobem zapojují do realizace, nebo je aspoň nějakým způsobem ovlivňuje, nebo oni ji mohou ovlivnit, tak jsou tedy vyložene jakoby i součástí toho projektu, respektive celého toho komunikačního řetězce.

O1: Třeba teď úplně takový poslední příklad, než jsme rozjeli ty naše pracovní stáže, tak bylo setkání v dětském domově, kde se účastnili zástupci. Byli tam dva podnikatelé a čtyři zástupci obcí.

D: Můžu se zeptat, jací podnikatelé?

O1: Byli tam ze zemědělské akciové společnosti Mžany, byl tam pán starosta z Dubence, který zároveň zastupoval sociální podnik, který je z části pod obcí a zastupoval obec Dubenec, kde by měli vzniknout sociální byty. Byli tam představitelé obce ze Mžan, kde by měli být další byty a zároveň tam byl pan ředitel zemědělské akciové společnosti Mžany, kde zase proběhne pracovní stáž. Pak tam byl pan podnikatel Ivan Horák, který má statek Kydlinov. Ten ho má nejen tady u nás ve Světí na venkově, ale zároveň má část v Hradci Králové. On nabídl, že objedná s dětmi všechny svoje střediska, všude jim ukáže, co jim může předvést a kde se může pochlubit. A osobně se chce, to tam

právě říkal, že osobně dohlédne na to, a chce se účastnit. Samozřejmě vždycky vezme, pokud půjdou do kanceláře, tak se bude těm dětem věnovat někdo v té kanceláři, kdo rozumí své práci, ale on osobně se bude všude účastnit procesů, kam děti půjdou. Byl tam i pan ředitel z dětského domova a udělali jsme to teda na půdě dětského domova, kde to bylo bez dětí, ale bylo to spíš organizační. Co se představují ti podnikatelé, ti starostové, co my z MASky, aby to mělo zase pro děti význam. Pan ředitel děti bude vozit. Protože jim není osmnáct let, tak je nemůžeme my z MASky dopravovat. Takže on je vždycky na tu danou stáž doveze a zase je odveze zpátky do dětského domova. Snažíme se pořád dělat tyhle schůzky a pořád se domlouvat. Je to program teď na říjen a listopad. Ještě jsem zapomněla zmínit obec Mokrovousy, ta tam byla. Do obce Mokrovousy pojede jedna holčina, která má ekonomickou školu, a z operačního programu zaměstnanost nám volali, že by chtěli s ní udělat rozhovor, co jí přinesl tady ten projekt a co v něm vidí do budoucna. Takže jsme se domluvili, že při té své pracovní stáži tam přijdou s ní natočit její příběh.

D: Já se zajímám, protože já se samozřejmě taky potom chci trošičku pozeptat i na tu cílovou skupinu. Řekněme vyloženě konkrétní osudy, kdo se za tím skrývá, protože přeci jenom je to... I když víme, že to je šest osob, tak nevíme úplně konkrétně. Jestli můžete ještě i toto.

O1: Nevím, jestli až tak můžeme.

D: Nechci žádná jména, nic. Ale spíš obecně.

O1: Tak já bych vzala třeba právě tu holčinu, s kterou bude rozhovor, protože tam to asi padne. Ke asi jedenáct sourozenců, rodiči jsou alkoholici a děti jim postupně odebrali. Ona má sestru, tady v dětském domově, ta se učí na kuchař/číšník, nebo servírku. Mají ještě dva dospělé bratry, oni pocházejí asi tady z Pardubic si myslím. Ona i s chutí jela do Pardubic na ten mezinárodní den archeologie, protože právě říkala té naší studentce, že odtamtud pochází. Takže ty děti nejsou ani zdaleka, do Pardubic to má relativně blízko k rodině, ale je ráda, že je v dětském domově. Protože jednak rodiče tloučou sebe navzájem, ale tloučou i děti, takže ty holky jsou rády, že jsou tady. Kde jsou ostatní děti nevím, ale má tam dva dospělé bratry, kteří už tam v Pardubicích pracují a bydlí. To je třeba jeden z osudů. Ty děti většinou, jsou děti odebrané rodičům, kteří se nestarají.

O2: Ale občas se ozvou a tím pádem nemůžou jít ty děti do adoptivních rodin.

O1: Zase to máme z vyprávění od těch tet, že oni se nestarají, ale těm dětem šetří nějakým způsobem. Našetří jim nějaké peníze a v těch jejich osmnácti letech najednou se začnou rodiče zajímat a vezmou si na ně půjčky. Ty peníze jim seberou, a kolikrát takhle ty tety říkají, no ale pořád jsou to jejich rodiče. Ty děti jsou šťastný, že najednou ty rodiče se k nim hlásej, ale oni jenom za tou vidinou toho, aby ty děti obrali. Osudy dětí fakt jsou někdy tragický.

D: Kdybychom se bavili teď vyloženě ve spojitosti s tím projektem, co pro tuto slečnu to znamená...

O1: My jsme si ještě říkali, že když ty děti budou tady na venkově, tak jednak se za nimi nepotáhne komunita těch různých příbuzných anebo těch kamarádků, kteří by pak ty děti chtěli využít. Protože v tom Hradci samozřejmě jak je to anonymní, tak oni dostanou to svoje bydlení a už se jim tam natáhne kde kdo. Tady zase že to bude ten obecní sociální byt, tak přece jenom na tom venkově už se zase zamezí nějakému takovému jako, trošku... Že se tam budou párty pořádat a takové věci. Tak zase ty děti budou malinko pod kontrolou, ale ne pod takovou, že by je to omezovalo, ale spíš jakože by je to ochraňovalo.

O2: Už se tady známe všichni na venkově. Ve vesnicích se lidi jaksi znají, má to své výhody a má to své nevýhody. Je to komunitní většinou, není to anonymní. Na druhou stranu zase všechno o sobě víme. Ale možná že právě tohle by mohlo být pro ně přínosem, protože jak říkala Iva, jsou pod takovým mikro dohledem. Hlavně ještě to, že budou vědět, na koho se mají obrátit a tím, že s nimi pracují ty naše studentky, které jim dávají zase ty podněty z toho našeho života, jak oni žijí a to, co můžou dokázat a třeba i využít. Tak si myslíme, že by je to mohlo namotivovat, k tomu, aby... Pak jsou taky tam ty kurzy, kde se jim tohle vysvětluje, že je potřeba, než něco podepíšete, pořádně si to přečíst. Když tomu nerozumíte, přijďte za námi, my vám poradíme. Takže by se pak mohlo eliminovat to, že podepíší pak třeba své rodině nějakou půjčku a podobně.

D: Já se zeptám, zase nevím, jestli budete schopni odpovědět. Právě nějaký negativní příklad, vyloženě konkrétní, který měl za cíl ten projekt eliminovat, tak aby už se neopakoval. Jestli jste schopni to takhle dát.

O2: Já nevím, tak možná je to to, co jsme asi slyšeli, to co se asi děje, že děcka se dostanou mimo území dětského domova a už na ně nemá žádný vliv. Musí být samostatní a přitáhne si je zpátky rodina, která se jich původně zrekla, jenom z těch důvodů, že je zneužije k tomu, že třeba podepíší nějakou půjčku.

O1: Nejsou to naše konkrétní zkušenosti, protože to máme jenom z té komunikace.

O2: Že tohle to se pak děje. Oni se dostanou do dluhové pasti. Z toho není pořádně cesta ven, protože pak už neseženou zaměstnání. Když nemají zaměstnání stálé, tak nemůžou požádat o insolenci, aby se jim třeba srážkami z platu to umořovalo a podobně. Kolikrát k těm dluhům přijdou i tak, že to není jejich vina. Jenom chtějí slepě někomu pomoci, komu se chtějí zavděčit.

D: Kdybyste měli vyhodnotit ještě nějaká doporučení třeba ostatním místním akčním skupinám. Nebo formulovat nějaká doporučení ostatním místním skupinám. Na co si dát pozor, na co se více zaměřit, tak aby mohli se mohli inspirovat z vaší zkušenosti.

O1: Ať přijedou.

O2: My ještě uvidíme, jak to všechno dopadne. To je otevřená kniha stále. Takže někomu radit něco... Zatím se to daří.

O1: Ten projekt dokončíme tím, že děti si objednou. Pak s nimi v závěru toho projektu uděláme schůzku a tak se jich zeptáme, jestli... Protože zatím je necháváme žít v klidu, neptáme se, protože sami ještě nevědí. Takže až na konci projektu. Jestli se jim to líbilo, co jim to přineslo, jestli by na venkově chtěli zůstat, jestli vůbec mají představu. Taky můžou říct, že vůbec nevědí, i na konci projektu. Ale minimálně jim to v těch hlavičkách zůstane, že je nejen ten Hradec, ale je tady ještě nějaký Dubenec a nějaký Mžany a třeba si na to takhle vzpomenou. Ten projekt vidíme závěr jako jasný, tam to bude všechno v pořádku. Ale jestli se nám podaří s obcemi byty zrealizovat, to už je úplně další jiná část, jiný projekt. Musí si žádat sami, teď bude záležet na zastupitelstvích, protože udržitelnost těch projektů je dvacet let, oni se musí zavázat k tomu, že dvacet let tam budou mít sociální byty pro cílovou skupinu. Teď volby máme každé čtyři roky, tak jestli teď ten starosta bude ochoten podepsat, že za dvacet let ta udržitelnost musí být. Pokud není, tak by musel ještě vracet nějaké finanční prostředky.

O2: Možná teďka takový to riziko byly ty volby teďka taky třeba.

O1: Ano. Výměna zastupitelstev a starostu, nám v tom projektu to, pro nás to není riziko tohoto projektu, ale pro to sociální bydlení, pro ty projekty těch samotných obcí, tak to je riziko.

O2: Ale taky ta spolupráce. Protože se nám mohlo v těch obcích, které jsou nejvíce aktivní, tak se tam mohlo změnit zastupitelstvo a mohlo to být všechno úplně třeba potom do budoucna jinak. Naštěstí se tak nestalo. Přesto, že ještě volby starostu a místostarostu nebyli, už víme, že pravděpodobně v těch aktivních obcích to zůstane stejné.

D: Já tady mám ještě sadu otázek, které se týkají... Když to vezmu jinak, teď proběhl rozhovor s realizátorem projektu a teď by měl proběhnout rozhovor s představitelem místní akční skupiny. Já to беру tak, že ten rozhovor je v rámci, všechny odpovědi jsou v rámci toho rozhovoru, který proběhl. Nicméně se ještě dozeptám na některé, které si myslím, že možná se k nim budete chtít vyjádřit. Jakým způsobem prosazovala místní akční skupina uplatnění principu LEADER při přípravě projektu? Nebo jakým způsobem se prosazují při realizaci aktivit?

O2: My jsme to nemuseli nijak prosazovat, protože ono to jakoby tak vzniklo. Jednak je to daný tou spoluprací dlouhodobou a tím, že jednotlivé skupiny se setkávají. Takže to je už ten LEADER a my jsme ho vůbec prosazovat nemuseli, my ho děláme.

D: Rozumím. Bylo s tím projektem počítáno již při přípravě strategie?

O1: To ne. Protože jsme neznali vůbec podmínky, takže to určitě ne. Ale s tím dětským domovem počítáno bylo, protože ten už opravdu je zmíněn ve strategii, i s fotkou dětského domova ho tam máme. Takže tam jsme počítali, že určitě nějaká spolupráce bude. Jen jsme nevěděli ještě, jakým směrem, a ten nápad skutečně přišel až potom, při těch setkáních.

O2: V rámci strategie jsme definovali ten problém, ale nápad přišel až při samotném začátku realizace strategie.

D: Jakým způsobem byla koordinována příprava projektu s ohledem na další připravované projekty? Teď nevím, jestli byl třeba první tento projekt a nebo jestli už vznikli... Jakým způsobem vlastně byla koordinace.

O1: Já bych začala tím, že byl tenhle projekt, a na něj potom jsme domysleli tu návaznost. Že teda bude výzva na sociální bydlení, tam budou moct žádat obce. Bude výzva v programu rozvoje venkova na zvýšení pracovních míst, ta místa jsou budována, takže ten podnikatel si může pořídit potom nějaké vybavení, opravit nějaký provoz. Z těch dalších, tam jsme měli potom ty projekty, které by případně mohli navazovat. Jak jsem zmínila, to komunitní centrum anebo nějaké poradenství. Mohla by to být i jakákoliv neziskovka, kterou ten nápad našeho projektu osloví, a řekne, že by se chtěla o ty děti starat v rámci nějaké své činnosti. Tak i určitě tomuhle jsme otevření. Kdyby přišel někdo s takovýmhle nápadem, tak by to taky bylo fajn.

O2: No a do budoucna by bylo i třeba dobré, kdyby mohli být nějak podporovány ty spolky na venkově, které se pak starají o volnočasové aktivity na venkově. Takže to si myslím, že i nějaký takový velký projekt připravuje ministerstvo školství. Takže v rámci té naší činnosti dokážeme i definovat projekty nebo programy, které se připravují na jiných rezortech nebo z různých operačních programů, ale to my pak dokážeme těm našim partnerům nabídnout nebo je animovat v tom, aby oni už si hledali své zdroje, které by pak mohli být dobré i pro další život našich projektů.

D: Napadá mě, vidíte třeba potenciál přenosu těchto inovativních principů na jinou cílovou skupinu? Nebo zachování toho partnerství, ale zaměření se na jinou...

O1: Jo, ty řídicí orgány kdyby takhle pracovali jako MASy, tak by to bylo úžasné.

O2: MASa zpracovává místní akční plán rozvoje vzdělávání, takže i v rámci tohoto programu my se setkáváme na úrovni školství, základního školství a předškolního vzdělávání. S partnery, s rodiči, s učiteli nebo s různými jinými vzdělávacími institucemi na území. A tam dokážeme zase definovat problém i jiných cílových skupin. Tak si myslím, že tenhle ten místní akční plán, máme čtyřletý projekt, takže v rámci toho se určitě některé věci zase propojí a možná i navážou na tenhle program o krok napřed. Myslím si, že to taky je určitá věc, která by to mohla ovlivnit.

D: Nevím, jestli jsem se zeptal na otázku, jestli pracujete nějak aktivně s příležitostmi. Kde spatřujete ještě nějaké, řekl bych skoro jako rezervy, ale zároveň příležitost pro rozvoj aktivit ještě dále?

O1: My už jsme kapacitně až jako nad, takže nápadů bychom měli spousta, ale jenom nastudování všech příruček a materiálů, to nám sebere spousta času. Takže my bychom rádi, nápadu máme hodně, ale tady nás brzdí pořád ta byrokracie, jak zmínila kolegyně, dokola.

O2: Dalo by se v rámci toho dětského domova třeba, tady je aktivní mateřský centrum v Nechanicích. Propojovat tyhle ty věci více, dělat s nimi více společných akcí nebo tak.

O1: I ti naši členové nám nosí pořád nápady, které už nestačíme.

O2: A to bychom nemohli tohle to? To je taková otázka vždycky.

O1: Příležitostí v regionu je hrozně moc.

O2: Organizace všeho je náročná. Takže určitě příležitostí je hodně, ale toho času je málo.

D: Já se přiznám, že nemám asi další doplňující otázky jako takové. Já vám mockrát děkuji za velice vyčerpávající rozhovor a vaše vyčerpávající odpovědi. Já věřím, že materiál na zpracování je velice bohatý a že zvládneme připravit tu studii tak, aby byla přínosná i pro jiné místní akční skupiny, nebo i partnery a realizátory. Jenom jsem se chtěl zeptat, jestli by bylo možné vás případně, kdybychom narazili na nějakou nejasnost, na něco co bychom potřebovali doplnit, že bychom se na vás obrátili.

O2: Budeme rádi, naopak. Budeme rádi v tom spolupracovat, protože si myslíme, že to určitě je důležitý a že to bude podnětný i pro ostatní. Myslím si i pro ty řídicí orgány. Já si totiž hrozně vážím toho, že my jsme tady měli i monitorovací výbor OPZka na návštěvě, kde jsme je vzali, byly s námi i ve Mžanech v akciové společnosti, byli jsme s panem starostou a nimi na půdě toho objektu, kde by měli vzniknout ty byty. A myslím, že hlavně teda ty návštěvy konkrétní a ne jenom, že ten úředník sedí v Praze v té své kanceláři, to je to přínosný. Že se dostanou do rajonu, tak to je určitě dobře. I třeba hodně bojujeme s IROPem, s ministerstvem pro místní rozvoj, a to je jenom úřednická mašinerie, a tohle tam chybí, ten osobní přístup.

Rozhovor s představiteli realizátora Svět Fantazie, z.ú. k projektu Prázdniny s Fantazií

P: Já bych se chtěl zeptat, jakým způsobem jste připravovali váš projekt? Dočetl jsem se, že jste už na začátku dělali tábory dva roky, a teď jste využili tu výzvu, kterou vypsala MASka.

D: Začínali jsme v roce 2016. Prakticky i z našich výročních zpráv je vidět, že jsme začínali s pár dětmi. Tady mám dokonce i ukázkou, protože si děláme výstupy z každého tábora. Tady máme pět dětí na táboře. Takže tím jak jsme začínali, jsme ještě nebyli známí, to bylo takové kostrbaté i tím, že jsme měli velký problém zaplatit vedoucí a všechny věci okolo. Tady u nás v naší lokalitě nemůžeme nastavit ceny nijak vysoko, protože by nikdo nepřišel a o to nám nešlo. Nám šlo o to, udělat službu rodičům. V dalším roce, 2017, jsme na tom už byli podstatně lépe, protože se rozneslo, že naše tábory nejsou zase až tak úplně jenom o hlídání dětí, ale že děláme programy s dětmi a že jsou děti v přírodě, chodíme s nimi do lesa a na různé vycházky. Máme hodně bohatý program, vyrábíme hodně věcí, a proto už jsme měli někde kolem deseti dětí na pět běhů, na což jsme byli docela pyšní. Nicméně když to máte všechno „ufinancovat“ a máte vylepšovat a připravovat materiální zázemí pro děti, je to pořád finančně složité. Měli jsme opravdu tak akorát na pokrytí obědů a vedoucího. Materiály a všechno ostatní šlo pořád ze Světa fantazie a dotovali jsme to. V dalším roce, nebo vlastně na začátku roku 2018, když jsem hledala možnosti financování, jsem se napojila na MASku. Našla jsem si, že má tato místní akční skupina možnost nějakým způsobem pomáhat neziskovým organizacím, a proto jsem se s nimi spojila. Prakticky jsme probrali několik věcí a akorát to vycházelo, že měla MASka splněnou strategii a začali vyhlašovat projekty. Takže jsme se do toho projektu přihlásili s tím, že po té naší historii, když jsme věděli, že nám děti přibývají, že jsme jim slíbili, myslím si, i docela slušnou práci proti tomu, co vlastně dostaneme. Slibovali jsme patnáct dětí, ale nakonec jsme měli prakticky na každém běhu dvacet dětí. To jsme měli opravdu nacpanou kapacitu na maximum. Víc dětí jsme tam už dostat nedokázali. Teď už tak akorát roztáhnout prázdniny, anebo v prázdninách najít ještě nějaká místa, kam bychom se vešli. Nicméně se nám ty běhy povedly. Všichni vedoucí jsou studenti, kteří si dodělávali akreditační kurzy na hlavního vedoucího tábora, což bylo naší podmínkou. Ten kurz jsme jim zaplatili. A aby tam byl opravdu i růst mladé generace a aby viděli, že nic není zadarmo. Že když se chce pracovat s dětmi, tak tam jsou skutečně i nějaké další povinnosti. Nejen je hlídat, ale opravdu si vzít tu zodpovědnost sám za sebe, připravit si celý program, splnit všechny požadavky ohledně vzdělávání a v závěru k tomu připravit malou metodiku. Aby byl tábor připraven tak, že by bylo možné kdykoliv kamkoliv sáhnout, kdyby bylo potřeba. Abychom měli programy, náměty a jiné nápady připravené. Závěrem si myslím, že z toho bude moc pěkná metodika.

P: Já se zeptám nejdřív k těm studentům: „Co to je za studenty?“

D: Studenti jsou všichni buď středoškoláci nebo vysokoškoláci. Jsme se všemi v kontaktu již několik let, všechny je známe. Je to díky tomu, že u nás dělali nebo dělají brigádu. Protože máme Houbový park, Ráj skřítků, což je naučný park, tak tam pracují s lidmi, kteří k nám chodí. Je to úplně něco jiného, než co existuje kdekoli jinde. Proto musíme lidem vysvětlovat, co u nás mohou očekávat, hlavně pak děti. Jak je bavíme, jaké programy u nás můžou projít. Když ty programy projdou, tak ve vyhodnocení provádíme kontrolu oněch úkolů, které děti plní, a dostávají dárek. Práce s lidmi je spousta a během ní si hledáme lidi, kteří mají vztah k práci s dětmi a z nich potom rekrutujeme lidi na hlavní vedoucí tábora.

P: Můžu se zeptat, z jakých škol jsou?

D: Je to různé. Máme tam studentku, která bude nyní končit bakalářské studium České zemědělské univerzity, obor zahradnictví. Takže se moc těším, že nám Hanička zůstane a bude nám pomáhat s parkem. Pak je tam chlapec, elektrotechnik, který dokončuje střední školu. Dále tam máme studenty z obchodní střední školy, další studentka byla z vysoké školy finanční a správní z Prahy.

P: Ti studenti jsou místní nebo jsou z různých koutů?

D: I z různých koutů republiky, dojíždějí z Prahy, z Mělníka a tak dále.

P: Aby mohli dělat vedoucího?

D: Ano, aby mohli dělat vedoucího u nás. Což si myslím, že je dobré.

P: Je to dobré, určitě. Pak bych se chtěl zeptat ještě k té MASce. Jakým způsobem jste se na tu MASku dostali? Jenom tím že jste si jí opravdu našla, nebo jste měli nějaké kontakty už předtím?

D: Už předtím. Dlouhodobě děvčata sleduju, jak paní Szutovou, tak paní Tunklovou. Já jsem obě dvě znala již dřív s tím, že tím jak mám spoustu práce, tak člověk nemá ten kontakt tak blízký, ale věděli jsme o sobě. Já jsem věděla, že chceme jít společnou cestou, takže bylo jasné se na ně obrátit.

P: Dobře. Jak to bylo s přípravou vašeho projektu? Vy jste si ho připravovala sama?

D: Zcela sama. Na základě zkušeností z dřívějška jsem si všechno psala sama.

P: Jak probíhala spolupráce s MASkou?

D: Perfektně. Když jsem potřebovala poradit, pomoci nebo jsem si nevěděla rady, protože to byl pro mě třetí projekt. Již jsem psala zřízení pracovních míst, což jsem si taky psala sama. Pak jsem psala projekt na pracovní asistentku, to byla další věc kterou jsme potřebovali, protože spolupracujeme dlouhodobě se sociálními službami, s Okny, s městem, s Mesadou atd. Chtěli jsme zaměstnat některé klienty, které jsem znala z kroužku, takže jsem si připravovala ještě projekt právě na sociální začleňování, ke kterému se přidal i tento projekt. Takže jsem v tu chvíli řešila s MASkou už čtyři projekty. Proto jsem ve chvíli řešila řízení, pak jsem zase dopisovala tábory, pak pracovní asistentku, bylo to takové plodné období.

P: Takže tohle je už čtvrtý projekt, který řešíte s MASkou?

D: Ano.

P: Jak to probíhá spolupráce s MASkou?

D: Když potřebuju konzultaci, tak si s paní Szutovou domluvíme schůzku, protože ona má na starosti zaměstnanost a prakticky probíráme to, co mě tíží. Jestli něco takhle napsat, jak formulovat, jestli je to, co mám v hlavě vůbec realizovatelné přes MASku. Jaké jsou cílové skupiny, kam se zaměřit a podobně. Protože to pro mě byla španělská vesnice. Tuhle cestu jsem vůbec neznala.

P: Jsou nějakým způsobem tyto čtyři projekty, které řešíte s MASkou, podobné? Všechny jsou o zaměstnanosti, že ano?

D: Ano.

P: Jsou nějakým způsobem propojené, nebo se vzájemně ovlivňují?

D: Ovlivňují se hodně, protože jsou založeny na zřízení pracovních míst. Máme tam pana údržbáře a dva zaměstnance, kteří jsou členy chráněného bydlení tady v Jindřichově Hradci. K těmto členům jsme potřebovali pracovní asistentku, kterou jsme žádali v dalším projektu a tito lidé se nám starají o přípravu výtvarných dílen, o úklid a o to, aby bylo v parku úplně všechno v pořádku. Plejou, uklízejí a obstarávají to prostředí, aby bylo hezké. Tím je vše propojené i s těmi našimi tábory, protože se také starají o prostor, kde děti jsou. Takže se nám to krásně propojilo.

P: Připravovali jste projekty i nějaké jiné než přes MASku? Třeba přímo přes ministerstvo a podobně.

D: Přes ministerstvo ještě ne. Původně jsme v loňském roce připravovali dětskou skupinu, ale bohužel tam nedošlo k dofinancování, přestože jsme to měli od partnera slíbené. Takže se to dalo vyřešit jen nějakým úvěrem, a to jsme si nemohli dovolit. Proto se to nakonec neuskutečnilo. To bylo přímo přes ministerstvo na dětské skupiny. Proto jsme projekt stáhli. Začali jsme tady, ale jinak máme menší projekty přes jihočeský kraj nebo přes město.

P: Byla příprava projektu přes MASky specifická nebo jiná oproti těm přes město nebo přes kraj?

D: Je to trochu více do hloubky, na delší dobu, takže si člověk musí dát větší pozor na financování, aby mu to na ty tři roky přesně vyšlo. Správně si vše rozvrhnout a spočítat. Nejlepší je, když už má nějaké zkušenosti z praxe, aby „nevařil“ z vody. Aby se mu nestalo, že na něco zapomene, protože v tu chvíli když se rozběhne projekt, tak už se musí jet a eventuálně když se tam na něco zapomene, tak se to musí dofinancovat, aniž by se to podepsalo na výsledku projektu.

P: Když se zeptám na partnery, tak jsem si všiml, že tady v tom projektu nemáte partnera.

D: Ne.

P: Máte partnery v nějakých jiných projektech?

D: Prakticky jedeme sami na sebe.

P: Sami. A neoficiálně? Nějací partneři, kteří vám pomáhají třeba s realizací nebo s přípravou?

D: Vůbec.

P: Taky sami.

D: Já si myslím, že přes MASku je to právě jednodušší, než přímo přes ministerstvo. Tím, že tam jsou děvčata a mám tam oporu v poradě, v možnosti nějakých změn, kdyby se náhodou něco dělo a podobně, tak to zvládne kterákoliv malá nezisková společnost.

P: Když se zeptám k té opoře a ke spolupráci s MASKou na přípravě projektů, tak jste si ty projekty navrhovali úplně sami, nebo to vzešlo z nějaké následné diskuze s nimi?

D: Tohle jsem si navrhovala sama, protože tím, jak máme Houbový park, který jsme budovali s manželem sami a víme, co nás potkává a jakým způsobem různě člověk musí bojovat s financováním, s materiálem a s lidmi, tak jsem věděla, co potřebujeme k tomu, aby jak ten Houbový park, tak prakticky celý Svět fantazie se svým zaměřením mohl fungovat. Tím jsem nepotřebovala žádné porady o tom, co by eventuálně mohlo vzniknout. Na to já mám fantazie až až.

P: To věřím. Pak se chci zeptat, jestli jste spolupracovali s MASKou, třeba při vytváření té strategie komunitně vedeného místního rozvoje?

D: Chodila jsem na setkání, které MAska uspořádala. I když my jsme se spíš věnovali neformálnímu vzdělávání a v té řadě toho vzdělávání, ne tolik o zaměstnanosti. Nicméně tím, jak už jsem tam byla zavedena, tak jsem chodila trochu pomáhat i s tím. Říkala jsem svoje poznatky, takže jsem s nimi spolupracovala.

P: A jste jako Svět fantazie členy MAsky?

D: Zatím ne.

P: Přemýšlíte o tom?

D: Myslím si, že nám hodně pomohli. Že si to MAska zaslouží mít nás jako členy. Vždycky je to problém s financováním.

P: Rozumím. Mám tady nějaké otázky na partnerství a spolupráci na lokální úrovni, ale jestli tam byli zapojení další aktéři, to už jste mi na to odpověděla,

D: Spolupracujeme s Ospodem, ale to není v tomhle projektu, je to v sociálním začleňování. Ted' mi děvčata volala, že by zase potřebovala někoho zaměstnat. Jsou lidi, kteří mají problémy, jsou jakoby... Je to tak na hraně. Pokud nebudou zaměstnaní a nebudou mít režim a nenaučíme je nějaké návyky, tak slítnou do patologických jevů a bude to velký průšvih. Takže ted' tam takové lidi máme zaměstnané a funguje to, takže se na nás začínají nabalovat další, že by ještě potřebovali tohle. Ale musíme sehnat peníze, protože to samozřejmě nemáme z čeho financovat. My je rádi zaměstnáme, máme ted' pracovní asistentku, budeme si psát o další, protože ta jedna to není schopna v tuhle chvíli zvládnout, ale musíme najít další peníze.

P: A ti jsou zaměstnaní v tom Světu fantazie?

D: V tom projektu zřízení pracovních míst, jsou z chráněného bydlení, a na dohodu o provedení práce jsme tam měli další zdravotně postižené, ale většina lidí, co tam máme, tak to jsou lidi, kteří prakticky mají svého opatrovníka a opravdu jsou to chlapi dospělí, takže tam ta agrese prostě je... To, co si nesou v genech tam je a musíme to nějakým způsobem řešit. Když se to řeší prací, a ne jenom prášky, tak je to sakra znát. Ty lidi mají chuť, mají potřebu jít dopředu. Najednou se k nim chová i okolí jinak. Oni si to užívají, mají možnost si něco koupit. Strašně moc to pomáhá.

P: A tam spolupracujete ještě s nějakou jinou organizací než s tím Ospodem? Třeba s Okny?

D: S Okny, to jsem říkala, a Mesada. Ještě jsme tam měli pomoc s financováním přes neziskovou organizaci Koníček z Budějovic. Dělali nám tady kurz pro lidi v Oknech. To jsem našla kontakt, tak jsem Okna zbláznila, udělal se kurz, a z toho kurzu jsme vybrali jednoho chlapce, který má nějaké problémy.

P: Co tam tito lidé dělají za činnost?

D: Prakticky připravujeme nové stezky, takže oni mají fyzické vyřádkování. Musí vozit kotouče písku, kotouče šterku, upravit cestičky. To znamená, že se pořád hrabe, pořád se pleje, pořád se dovází nový šterk. Ted' na podzim hrabání listů, to máte každý den, každý ráno, protože těch stromů je spousta, máme samý listnáče. Aby děti, když nám přijede škola, aby tam mohli běhat, aby neuklouzly. Takže se to musí všechno čistit. Té práce je u nás strašně moc. Natírají paletové bludiště, co jsme tam ted' stavěli. Ono se jmenuje Mravenčí bludiště, děláme tam stezku, ted' se bude otvírat na advent „Život kolem nás“, takže se všechno musí natřít. A to je teda plocha 200m², je jenom ten prostor. A ted' si

vezmete, že tam všude jsou palety, které jsou dva metry vysoké, tak to je na několik měsíců práce pro tři lidi. Takže my tam práce máme spoustu.

P: Takže ti v rámci jiného projektu připravují prostředí, ve kterém potom ty děti v letních táborech fungují. Oni ale nepřicházejí přímo do styku s těmi dětmi?

D: Ne, oni s nimi nepracují. Ale je to propojený tou prací, kterou my potřebujeme udělat, aby ty děti měly krásné prostředí.

P: Rozumím. Vy jste mluvila o čtyřech projektech, jak ty další jsou tam napojené?

D: Máme správce Houbového parku, takže to je člověk pětapadesát, který byl propuštěný, byl měsíc na úřadu práce, takže jsem si psala o propuštěného člověka. Věděla jsem o tom člověku, že bude propuštěn, takže jsme se i domluvili, co bude dělat, jak to bude dělat, co mu bude vyhovovat. Samozřejmě tohle je věková skupina, která u zaměstnavatelů není příliš oblíbená, protože ten člověk už nevydává tak plný výkon, ale pro nás je dobrý, když to tak vezmu. To, co my děláme, tak nám takový člověk zase úplně maximálně vyhovuje, protože je na něj spoleh, je na něj 100% spoleh, pracuje sice pomalu, ale precizně, poctivě a k tomu, když potřebuje, tak si vezme některého z těch našich nových zaměstnanců. My jim říkáme broučci. Tak z našich broučků, když nemůže vést kolečko, protože už jsou tam i zdravotní problémy, může někdo pomoci. Ono tu těžkou práci může udělat ten mladý člověk, který naopak tu energii musí ze sebe dostat. Takže se to vlastně krásně propojuje. Pak je tam údržbář. To je to samé, protože samozřejmě potřebujeme mít všechny kliky a všechno v pořádku, každou chvíli máme záchody ucpané a sem tam se něco rozbije, něco se dostavuje a dodělává v parku pořádek. Hrabeme, teď doděláváme plátky ke skřítkům. Máme u nás domečky se skřítky pro úplně tu nejmladší kategorii. Potřebujeme plátky, aby nedocházelo k vandalismu a k rozbíjení věcí, co jsme vyrobili. V projektu zřízení pracovních míst je ten údržbář, a u něho už jsou právě ti dva z Oken. Sociální začleňování, to je pracovní asistentka, kterou potřebujeme, aby je vedla a učila. No a příměstské tábory.

P: Já se vrátím zpátky k těm příměstským táborům, kvůli těm jsem tady hlavně, ale oni mě z ministerstva i upozornili na to, že tady máte těch projektů víc a že bych to měl zohlednit v tom dotazování. Chci se zeptat k těm rodičům. Vy jste v žádosti uváděli, že pokud nebudou mít hlídání, nebudou moci pracovat a ztratí pracovní místa. Myslím si, že v dnešní době to tak úplně není, ale to je druhá věc. Nejsem tady od toho, abych říkal, co si myslím.

D: Divil byste se. My tam máme hodně děvčat, které jsou samoživitelky, jsou třeba na DPČ nebo DPP, nemají možnost celého zaměstnání, protože máme tam i ty tábory s autíkama (autisty), a zde velmi jednoduše dostane vyhazov. Tam kdyby jeden den řekla, že nepřijde, tak druhý den chodit nemusí.

P: Je v tomhleto situace na Jindřichohradecku nějak specifická oproti ostatní republice?

D: To nevím, ale musím říct, že ty tábory pro autistické děti pořádá v Budějovicích jedna společnost nezisková, která se věnuje handicapovaným dětem, co se týče těch složitějších případů, a tady nic takového neexistuje. Tady to dítě nemáte kam dát. Takže co se týče rodin těchto dětí, v každém případě nám to na projekt sedí. Měli jsme deset matek samoživitelek a deset dětí s handicapem.

P: Ty byly právě na tom táboře?

D: Ano.

P: Ty děti, které tam jsou, to jsou hlavně...

D: Nemáme tam jen zdravé děti. Bereme je i do Hubáčku, tam jsme měli s epilepsií děti. Nemáme na táborech jenom zdravé děti.

P: Vy jste říkala, že jich tam bylo deset, to je zhruba polovina toho co tam bylo těch dětí.

D: My jsme měli dohromady sto dětí, ale deset těch maminek a vlastně i deset handicapovaných dětí jsme měli. Ono i když máte třeba jenom jedno pomalejší v té celé skupině různorodé, protože máme od pěti let do třinácti let, tak je to hodně složité.

P: To věřím. Můžete zkusit třeba uvést, jestli si vzpomenete na nějaký konkrétní případ nějakého rodiče, který si třeba díky tomu udržel práci?

D: Pan Dann třeba. Pan Dann, to je rodina, která se přistěhovala z Anglie. Mají byt v Chlumu, paní má nějaké zaměstnání, ale ne úplně nejlépe placené, takže se snaží si ho udržet. A co se týče pana Danna, tím, že neumí česky, tak si neumíte představit, jak je to složitý pro takového člověka. Má autistickou holčičku. Takže ten, když měl možnost jít do práce, tak šel, on tu práci potřebuje. Měl práci jenom přes léto zase na jiném táboře, na příměstském táboře jazykovém, ale ta práce mu končila 31.8. a pak zase hledá, takže sem tam nějaké hodiny ve školách, ale není to nic, co by bylo stabilní. Když se mu něco vyskytne, tak to musí vzít, aby tu rodinu udržel.

P: A k tomu pomohl ten váš tábor, že tu svou holčičku tam mohl dát.

D: Ano. Na sto procent. Další tam máme maminku, tak ta nám dodávala děti několikrát na tábor, aniž by na začátku uvažovala, že by šlo déle než na jeden týden. Dojíždí někde za Bystřicí, a tam, protože mají sezónní běh, to bylo nějaký ubytování, stravování a ona dělá vedle recepční, pokojskou a všechno. Takže dítě potřebovala dávat na tábor už v 6:45, aby v sedm hodin byla v Bystřici. A přijížděla si pro něj v pět hodin, o čtvrt na šest. A taky to samé. To byla dobře placená práce, ale tím, že je hodně pracovních míst, tak najít člověka, který dojede tam a zpátky je složité. Ona byla teda šíleně unavená ta paní. A neměla dítě kam dát. Takže já jsem se úplně nepletla v tom, že by lidé ztratili práci, když by zůstali s dětmi doma.

P: Dobře. Já jsem to bral spíš z té současné ekonomické situace, kdy trh práce je schopen vstřebat úplně všechno.

D: Máme nějaké tabulky, ale ono pořád, když tu práci si chcete udržet a nechcete jít o třídu dolů nebo ty peníze, které tam máte, máte nějaký třeba... Tady pan ředitel obchodní školy, tak ten samozřejmě si svojí pozici chce udržet. Má jí na tři roky, a nemůže si dovolit tady teď říct: „Trhněte si nohou, já teď tady nebudu fungovat, nebudu připravovat školu do dalšího školního roku.“ Prostě to nejde. Jsou tam lidi, kteří mají svoje podnikání, ale ono to podnikání musí jet od rána do večera. Jsou tam lidi, kteří jsou tady z Hospříze, to je další, Vojtíšek byl u nás nakonec čtyři běhy. Taky původně přihlášený jen na jeden a pak ho rodiče dohlašovali, protože oni nás potřebovali. Ráno jedou nakoupit do Makra, potom musí uvařit, musí se tam postarat o to podnikání a pak to dítě vyzvednou. To není jenom jakože.... Ekonomická situace je jedna věc, ale ta praxe je potom taky trošičku jiná.

P: Rozumím. Vy s těmi tábory fungujete už tři roky, vrací se vám ti stejní rodiče?

D: Právě že vrací.

P: Z kolika zhruba procent? Jste schopna odhadnout?

D: Víc než polovina.

P: Víc než polovina se vrátí. Takže vlastně máte stálé klienty už.

D: Takže víme, že splníme.

P: Že to překročíte.

D: To taky jako jo. Rozmyslet si na začátku, co jsem schopná slíbit a co teda musím splnit.

P: Teď bych se chtěl zeptat k té strategii komunitně vedeného místního rozvoje. Předpokládám, že jste se s ní seznamovala, jakým způsobem váš projekt naplňuje cíle SCLLD?

D: Já si myslím, že naplňuje prakticky ve všech ohledech. Protože se snažíme, tam je hlavně ta zaměstnanost co se týče i těch cílových skupin, nějakým způsobem je podpořit a u nás zapojit. Tak prakticky ve všech těch projektech máme tu strategii propojenou, protože zaměstnáváme jak v oblasti Roseče, tak zaměstnáváme všechny ty cílové skupiny, které jsou problémové a i v současné době. Přesto, že roste ekonomika, tak jsou problémové. Ještě se věnujeme sociální práci, přesto že my jí nemáme ve statusu.

P: To je vše. Vy, když jste připravovali ty projekty, tak už jste počítali s tím, že se budou takhle vzájemně doplňovat, nebo to bylo spíš tak jakože...

D: Mně to rostlo v hlavě. Já jsem nad tím strašně dlouho přemýšlela, uvažovala co a jakým způsobem dát dohromady tak, aby to všechno fungovalo. Samozřejmě jak pro neziskovou organizaci, tak i pro celkově lidi. Ne jenom ti zaměstnaní, ale i ti, kteří nás chodí navštěvovat.

P: Existují i nějaké konkurenční projekty?

D: Konkurenčních projektů je určitě spousta, to si nedělám iluze, že by neexistovaly.

P: Víte o nějakých konkrétních nebo ne?

D: Já vím, že příměstské tábory provozuje Dům dětí, ale ty jsou tady v Jindřichově Hradci. Co se týče mimo Jindřichův Hradec, tak to teda nevím. Příměstských táborů je spousta, ale tak, aby byly pro tu lokalitu těch vesnických, to teda jako... Takových moc není. My jsme si zjišťovali i od těch rodičů, co k nám chodili, tak i jsem si volala do do oklních obcí, např. do Jarošova, jestli tam něco takového existuje, do Novosedel. Tak že by spádově někdo z obce řešil, aby rodiče měli možnost příměstského tábora, tak to teda asi ještě není nějak moc rozběhlé.

P: Takže vlastně tady máte relativně pevnou pozici, protože vám tak moc táborů dalších nekonkuruje.

D: Konkuruji v Hradci. V Hradci, ve Stráži, při školách, to hodně. Ale zase my máme takovou trošku nadstavbu toho, že jsme v přírodě, že to není jenom to město. Samozřejmě pro rodiče je jednodušší možná dojít do Domu dětí a to dítě tady odložit. Ale my jsme zařídili, že sice už v půl sedmé jezdí autobus, ale máme doprovodné osoby k autobusu, takže když ten rodič tady nemá možnost si to dítě dovézt k nám, tak si ho může dovézt k autobusu a my ho už dopravíme do tábora. Tam celý den je na čerstvém vzduchu v přírodě a zase ho pak dopravíme zpátky, v šest hodin si ho rodič může vyzvednout. Takže i některé maminky, právě ty samozivitelky, to hodně ocenily a hodně to využívaly.

P: To děláte v rámci toho projektu taky? Je to financované z toho OPZka?

D: Ano. Doprovod v půl sedmé do čtvrt na sedm večer.

P: To je skoro dvanáct hodin. Ten autobus, to svážíte jenom tady z Hradce nebo i z těch okolních obcí?

D: I z okolních. Tam, kde staví, tak svážíme. Měli jsme děti z Matné, z Ratiboře...

P: To je linkový autobus nebo váš speciální?

D: Linkový. Využíváme linkového autobusu, je to i pro celý projekt levnější.

P: To určitě. Akorát je tam ta doprovodná osoba s nimi.

D: Doprovodná osoba je v těch osobních nákladech. Měli jsme to rozepsané v klíčových aktivitách, jak to bude probíhat, tak jsme to tam měli od té půl sedmé.

P: Jo, to jsem zaznamenal. Potřebujete k provozování součinnost dalších institucí?

D: Součinnost... Spíš podle programu, co si vedoucí vymyslí.

P: Spolupráci.

D: Tak spolupráci jsme využili letos s policií, protože jsme měli tak zaměřený jeden tábor. Potom spolupráce s jezdeckým klubem v Hatíně, protože tam chodíme na celodenní výlety. To je asi všechno.

P: Takže se snažíte i využívat takhle nějaké instituce.

D: Jo, do příštího roku tam budou zase určitě hasiči, ty jsme měli před třemi lety a to byl velikánský boom a to se strašně líbilo. Takže do příštího roku se zase určitě nějaký tenhleten projektík objeví od našich vedoucích. Myslívce jsme oslovovali. Takže jo, místní farmy také, aby jsme se mohli jít podívat, jak se krásy pasou a tak.

P: Rozumím. Co se týče udržitelnosti projektu, je ten projekt sám udržitelný o sobě nebo je k tomu potřeba dalších dotací?

D: Když chceme rozvíjet prostředí, chceme ho mít hezčí a krásnější, chceme mít hezké hry, tak je potřeba podpory, to v každém případě. Kdyby náhodou se stalo, že by jsme v nějakém roce vypadli, tak věřím, že to, co si pořídíme, tak jsme schopni jeden rok proběhnout bez dotace, bez podpory. Možná dva. Ale mezitím se ty věci ošuntí, rozbijou, rozviklají. Už by ta bezpečnost nebyla zachována a muselo by se znova se to řešit.

P: Takže k tomu samotnému provozování to není úplně nutný, ale k té obnově...

D: K té obnově v každém případě. To není vydělávání, je to nezisková činnost. Začínáme s nulou, končíme s nulou. Takže k obnově je třeba podporu vždycky.

P: Dobře. V čem si myslíte, že je váš projekt inovativní, jestli v něčem?

D: To si myslím, už třeba tím, že se snažíme ty táborky realizovat v neobyčejném prostředí. Naše prostředí je částečně pohádkové co se týče parku a samozřejmě děti mají vstup do parku, aby si tam mohly hrát, aby se tam mohly realizovat a procházet si naše naučné stezky. Strašně je to baví, to vyžadují od vedoucích, že do parku každý den musí jít. Není to jenom kvůli hře, ale je to právě i kvůli nauce. V tom určitě jsme inovativní, toto v běžných táborech není. Každý den si děti odnášejí nějaký výrobek, něco, co toho dne zažily a vyrobily. Na tom to máme i založené. Že každý den, který tady děti stráví, je opravdu hodně aktivní. To nejsou jenom procházky do přírody, ale je to vždycky s něčím

spojené, například se stopováním. Takže si odlévají stopy a pak si odnesou tu stopu domů. Vyroby si krabičku na poklad, a zase, odnesou si jí domů. Není to jenom v tom hlídání, je tam hodně nauky a hodně realizace motoriky.

P: Jinak co se týká zaměření toho projektu, teď nemyslím to, co se tam děje na těch táborech, ale toho samotného zaměření. Vy jste říkala, že tady nic takového nebylo, že by byl takový příměstský tábor pro děti třeba z těch vesnic.

D: Co se týče vesnic, že by nemusely teda jezdit do Hradce, že jsou přímo v té oblasti, tak v tomhle určitě, co jsme si zjišťovali, tak jsme jedna z vlaštovek.

P: Asi první tady.

D: Tady v okolí.

P: To je k té inovativnosti. Použili jste třeba inovativní prvky při přípravě projektu? Nebo jste šli klasickým způsobem přípravy projektu, kdy jste vymysleli nápad a rozvíjeli, případně si ověřili někde, jestli ten nápad je dobrý.

D: My si to ověřujeme už z té naší historie. Přišel nápad, že by bylo fajn to zkusit. Ono to bylo velké riziko, protože si vezmete, že my jsme žádnou podporu neměli. Vyhlásit, že budete mít příměstský tábor dvacet kilometrů od velkého města. Kdo vám tam ty děti bude vozit, jak je tam dostanete? Prakticky se nám začali nabalovat i ty místní. Já jsem nepočítala s tím, že by se hlásili místní lidé nebo z okolí. Je pravda, že se hlásí i z druhé strany Hradce. A jezdí k nám, ty děti k nám vozí. Protože vědí, že o nich bude dobře postaráno, že to u nás mají rády. To je inovativní, že tam byl jeden nápad, který podle fantazie zkoušíte, co je možné, a když se to nedaří, tak zkusíte trošičku jinou cestu a zkusíte to projít, což se povedlo, což moc děkuju. Díky projektu jsme teď postavili stání na auta. To je podle té fantazie, aby to vyšlo co nejlevněji, tak ze stání na auta máme udělanou krásnou pergolu. Máme tam stoly a lavice, rozšířili jsme prostor pro děcka, jak tady hodně tráví čas. V hlavní klubovně mají ležení, pak tady mají hlavní výtvarnou dílnu a tady pod pergolou obědvají, můžou si tam hrát. Tím, že jsme to rozšířili, jsme zvýšili kapacitu, díky tomu těch dvacet dětí dáme. Jinak patnáct maximálně.

P: Já se vrátím k přípravě projektu. To je poslední bod, co tady mám, tohle už mám potom pro MASku. Museli jste překonávat nějaké bariéry při přípravě projektu?

D: Bariéry máte vždycky hlavně v sobě. Jestli to má smysl, jestli se to povede. Aby se to dobře propočítalo, aby nebyl někde malér, aby ty rodiče se přihlásili a aby jsme zvládli tu administrativu. Protože tam jsme naráželi hodně, že se jim nechtělo vyplňovat nebo chodit na úřady nebo za zaměstnavatelem. My jsme jim dali dvě ceny, bez dotace 1800, s dotací 1200, ale když to chcete s dotací, musíte proto taky něco udělat. A chtěli jsme, aby ty dokumenty si přinesli od zaměstnavatele, a s tím jsme měli hodně velký problém. Nebo ze sociálky, některé rodiče jsem prakticky ani nemohla zařadit do projektu. Třeba rodiče ze sociálně slabých vrstev, protože jejich děti také navštěvovaly tábor, nechali jsme levnější sazbu a na konci tábora jsme dokumenty již ani nevyžadovali...to prostě nešlo...

P: Takže vlastně rodiče mají možnost tam dát děti bez toho, že by se zúčastnili projektu, a jsou tam za 1800, a pokud by vyplnili nějaké papíry, to znamená, vy je můžete vykázat jako indikátory, tak to mají za 1200. Jaký je v tom rozdíl, v té službě těm dětem?

D: Službu mají stejnou, protože ty co to měli za 1800, tak si tu službu zaplatili ze svého.

P: Jo. Takže ty děti dostanou to samé.

D: Ale mají to dražší, protože nebyly v projektu a nebylo to zapojený prakticky do těchhle záležitostí, aby se to mohlo budovat.

P: Přípravu projektu jste dělala sama, nebo na tom někdo spolupracoval ještě s vámi?

D: Sama.

P: Pocity, dojmy?

D: Bylo to příšerné. Ale zase, tím, že my jsme tam nějakou historii měli, to člověk opravdu musí v té hlavě nosit, vymýšlet, připravovat, tak, aby to dobře sedlo. Kolik si napsat do indikátorů, jakým způsobem. Teď ty projekty, tím, že jsem je nikdy nedělala, neměla jsem žádnou zkušenost jak je psát, co by se tam všechno mělo objevit. V tom mi hodně pomáhala děvčata z MASky. Tak jsem byla hodně na drátě, jak tady s děvčaty, tak s jejich spolupracovníci, Markétkou Kovářovou z MAS Šumavsko, ta jim tady děvčatům pomáhá. Protože už některý projekty měla za sebou, takže tam se dalo obrátit a eventuálně se doptat.

P: Takže tam pomáhali i lidi z jiných MASEk.

D: Ona tady má s nimi, myslím, že smlouvu o spolupráci nebo něco takového. Protože aby ta MASka mohla fungovat, děvčata neměla zkušenost, to je první jejich velký projekt, nebo ta strategie vlastně schválená, takže si pomáhají navzájem. To je zase bezva, tohle já miluju, když někde přijdete a ti lidi jsou nasazený a když jim zavoláte v osm hodin tak jsou ochotni si k tomu sednout, přestože doma mají rodinu. A s vámi to projít, aby to bylo správně zaklikáno, protože program chvilku nejde, pak to zase spadne, pak zase aby tam bylo opravdu editor, signatář, všechny tyhle věci. Takže jim moc děkuju, bez nich bych to nedala.

P: To je asi všechno, na co jsem se chtěl zeptat. Vy jste mi odpověděli na to, jak vám pomohla MASka... Mám tu ještě poslední otázku, jestli jste nějakým způsobem pracovali s potenciálními riziky? Že jste si třeba udělali nějakou analýzu rizik nebo něco.

D: Tak analýzu si děláte taky vždycky. Protože samozřejmě kdyby to nedopadlo, a eventuálně se projekt musel stopnout a vracet peníze a podobně, tak aby v tom ta neziskovka nezahučela. Takže si musíte zapamatovat kde co je. Jak jsem říkala, jsem si volala, zjišťovala jsem, jestli ty průměšťáky tady někde někdo i mimo ten Jindřichův Hradec dělá. Zjišťovala jsem si konkurenční ceny, abych věděla, takže mi bylo jasné, že se nemůžu dostat s cenou někde jinam. Naopak aby to všechno vzájemně bylo propojené, takže jo, analýzu jsem si dělala.

P: Tak ještě úplně poslední otázku, kterou tu nemám. Ta připravená studie by měla sloužit jednak MASkám, aby pomáhaly připravovat kvalitnější projekty, a jednak potenciálním dalším žadatelům. Měla by jste ze svých zkušeností, protože jste říkala, že jste dělala už čtyři projekty, nějaké doporučení pro ně?

D: Nebát se. Hodně dobře si promyslet, co chci, co očekávám na konci od toho projektu. Když si zadám nějaký začátek a dám si tam konec, tak si to spočítat a dobře propočítat, aby to na tu dobu vyšlo. Nebát se spolupracovat s MASkou, protože ta spolupráce je podstatně jednodušší než přímo na ministerstvo. Tam nemáte nikoho k sobě, kdo vám s tím projektem může pomoci, nebo kdo vás podrží ve chvíli, kdy nevíte, kudy dál.

P: Takže myslíte, že přes tu MASku je to jednodušší než přímo přes ministerstvo.

D: Protože máte ty lidi tady okolo, znáte je, víte, na koho se máte obrátit a oni vám poradí. Oni jsou tady od toho, oni chtějí, aby ten projekt byl. Takže vám rádi poradí. Když jsme volali s tou dětskou skupinou na ministerstvo, ano, tam je také povoláný člověk, ale to už je ten vysoký manažer. Ten nemá tolik času. Ten se nemůže věnovat tomu, jak já tam napíšu tu větu, aby to dobře vyšlo. Opravdu je to lepší spolupráce, protože jste v té komunitě.

P: Dobře. Děkuju za rozhovor.

Rozhovor s představitelem MAS Česká Kanada k projektu Prázdniny s Fantazií

P: Chtěl bych se zeptat, jak vidíte roli MASy v přípravě projektu, který Svět fantazie dělal - ty příměstské tábory.

D: Abych pravdu řekla, nejdříve jsme si v území vytipovali vhodného žadatele, který by mohl tuto žádost využít v území. Z místního šetření víme, že Svět Fantazie se zabývá příměstskými tábory. Příměstskými tábory se nezabývá jen Svět fantazie, je jich více. Všem jsme nabídli, zda se nechtějí také zúčastnit a požádat si o dotaci přes MAS. MAS bude pořádat k výzvám semináře, bude jednotlivé žádosti konzultovat se žadateli. Svět fantazie, který zastupuje Bohuslava Blaas Bérová, přijal naše informace s nadšením. Doslova řekla, že taková pomoc neziskovým organizacím v území chyběla. Domluvily jsme si schůzku, na které se konzultovaly možnosti. Jaké potřeby má Svět Fantazie, a naopak zase jaké možnosti má MAS. Plánovala uspořádat pět turnusů po 20 dětech (v dalším roce pak 6 turnusů podle počtu dětí). Také jsme se shodly na povinných indikátorech, kterými jsou rodiče dětí. Je to z toho důvodu, že mohou pak rodiče jít do zaměstnání a o děti je postaráno. Musím ale zdůraznit, že jsme tuto činnost vyvíjeli i před zpracováním strategie, tzv. místní šetření nebo veřejné projednávání v území s potencionálními budoucími žadateli. Takže jsme oslovili Otevřená Okna, Podané ruce, Český Červený kříž, Resident, vlastně všechny neziskovky, co jsou na území ... Všichni, co se zabývají příměstskými tábory, dokonce i Jazyková škola Zachová s.r.o. Už si teď přesně nepamatuji, kolik jsme oslovili neziskových organizací, aby nám sami řekli, o co mají zájem. Zájem nebyl tak vysoký, jak jsme plánovali, ale byl. Se všemi jsme se sešli, popovídali jsme si o nákladech, které plánují v jednotlivých projektech, také jsme se optali, zda budou schopni zafinancovat si něco ze svého rozpočtu, kdyby se vyskytla nějaká neočekávaná situace nebo kdyby něco nevyšlo. Když jsme to takhle dali sumárně na „papír“, tak nám z toho vyšla nějaká čísla a indikátory. To vše jsme pak uvedli ve Strategii, včetně plánovaných indikátorů a k tomu finanční plán, no a to jsme do naší Strategie dali a bylo to.

P: Takže vy jste s těmi potencionálními žadateli jednali už v době přípravy SCLLD?

D: Ano. Už při zpracovávání Strategie jsme v území vyhledávali všechny neziskové organizace (ale i ty, kteří se příměstskými tábory zabývali v minulosti, např. Jazyková škola Zachová). Už tehdy v roce 2014 jsme museli vytipovat nejvhodnější žadatele, kteří by byli vhodní podat samostatně projekt, a také abychom pak neměli problém, že se do výzvy nikdo nepřihlásí a my nebudeme schopni alokovanou částku vyčerpat do území. Je lepší, když se akce projednají s časovým předstihem, protože člověk si vše projde v hlavě, sesumíruje si vše potřebné, jak náklady, tak jiné potřeby a řekne: „Hele, letos to nebude, ale příští rok bych něco takového uspořádala.“ Víím, že mají teď ze Světa Fantazie nějakou novou vizi. Už jsme ji také projednávali. Chtěli by uspořádat příměstský tábor pro autistické děti. Úžasná myšlenka a také velmi organizačně i manažersky náročná, ale je to hlavně v lidech. Jestli budou chtít pro takovéto děti v území něco udělat, tak to musí být člověk na svém místě. Nápad výborný, jak jsme říkali, ale v současné době již máme plánovanou alokaci vyčerpanou. Zkusíme požádat ministerstvo, zda by nám doplatilo na chybějící projekty, které jsou úžasně a budou

mít přínos pro území. Takže naše snaha je, aby takové nádherné projekty podporu získaly, protože to přinese pro dětičky nové zážitky, rodičům se alespoň na chvíli uleví a odpočinou si a do území přibude další výhody.

P: Říkáte „ministerstvo doplatilo“, vy už máte vyčerpanou alokaci?

D: My už máme vyčerpáno, teď jsme měli vyhlášenou poslední výzvu na zbytek alokace, která činila něco přes milion, a chtěli jsme podpořit tvorbu pracovních míst. Mysleli jsme si, že se přihlásí tak tři nebo čtyři žadatelé, podle signálů z území. Než jsme výzvu vyhlásili, tak jsme hovořili se starosty, jestli by nepotřebovali někoho zaměstnat z cílových skupin.... Zájem z řad starostů nebyl, proto jsme se podivili, že úplně na konci, když už je skoro všechno vyčerpáno, tak se najednou všichni rozhodnou, že by chtěli požádat o dotaci. Máme přijato dvanáct projektů. S tím jsme vůbec nepočítali. Na každý projekt připadl cca 1 mil. Kč, tedy dvanáct a něco milionů, ale my je nemáme, protože máme jenom milionovou alokaci na tuto výzvu. Tak jsme poprosili ministerstvo, jestli by nám ty žádosti, které spadnou do zásobníku - protože MAS je vyhodnotí, doporučí k přímé podpoře jen jeden projekt s největším počtem bodů a ostatní budou zařazeny do zásobníku projektů - my potom požádáme ministerstvo, jestli by je z toho zásobníku vytáhlo a podpořilo je dotací. Všechny projekty jsou slušné a stojí za to je podpořit, nejsou to žádné... Třeba Muzeum fotografie si žádá o technického pracovníka, Český Červený kříž chce administrativního pracovníka. Rezident, to je zase OPSka, která žádá o podporu na zkrácený pracovní úvazek pro maminku na mateřské dovolené, měla by třicet hodin týdně. Stomacentrum zřídí dvě pracovní místa, dvě flexibilní pracovní místa, chce pro dvě maminky zřídit pracovní místo na dopoledne pro jednu a odpoledne pro druhou. To jsou všechno projekty, které jsou úžasné. Samozřejmě budou o své nové zaměstnance pečovat, dál je vzdělávat, aby mohli sami podnikat, nebo aby mohli samostatně pracovat na jiných místech. Máme tam i účetní firmu, která si chce zaškolit svého nového pracovníka, ale počítají, že když bude šikovná, tak v účetnictví může začít podnikat sama nebo budou rádi, když u nich zůstane. Získá hlavně zkušenosti s účetními programy a to není jen tak, sehnat šikovnou účetní. Když se to naučí a má praxi a bude mít nad sebou mentora, tak to bude úplně úžasný.

P: Jak to vidíte, budou schopny tyhle neziskové organizace, které jste jmenovala, potom zajistit udržitelnost vytvořených pracovních míst?

D: Já si myslím, tady vím, že tu udržitelnost není. Ale právě tím vzděláváním a získanými zkušenostmi a praxí nebude problém po skončení projektu tyto lidi zaměstnat. Buď zůstanou u stávajícího zaměstnavatele, nebo půjdou vlastní cestou. Ale jak říkám, všude i na úřadech práce jsou lidi šikovní i nešikovní, jen je potřeba toho šikovného najít. Když si ho najdou nebo vytipují v území z cílových skupin a následně vyškolí, a tomu pracovníkovi se tam bude líbit, tak tam třeba zůstane. Když ne, tak začne podnikat sám. Nebo si najde jinou práci. Ale už bude mít zažité pracovní návyky, protože tři roky musí pracovat, má povinnost pravidelně chodit do práce, musí se ale také snažit, aby vydělával na své dluhy, apod. Musí se naučit, že je jeho povinností chodit do práce a poctivě pracovat, a když se to naučí, tak už mu to bude chybět. Takže z toho žádný strach nemám, že by se nepokračovalo dál. Určitě se bude pokračovat dál.

P: Dobře. Já se vrátím zpátky k tomu projektu příměstských táborů. Paní Blaas mi říkala, že s vámi intenzivně konzultovala, moc si spolupráci s vámi pochvalovala. Já se chci zeptat, jestli jste třeba museli nějakým způsobem upravovat ten její návrh, tak, aby to vyhovovalo požadavkům a cílům SCLLD.

D: Ani jsme moc upravovat nemuseli. Měla jasně formulovanou myšlenku a k tomu se pak přidal finanční plán. A jak jsme to probírali hned na začátku, tak už jsme si řekli, že projekt musí splnit určité věci - co je uznatelné, co jsou to přímé a nepřímé náklady, co se z toho nechá hradit. Jak říkám, ani jsme nemuseli žádost upravovat.

P: To vlastně říkala, že jste upravovali SCLLD tak, aby vyhovovalo příměstským táborům.

D: Ne, SCLLD jsme takhle neupravovali. Když jsme zpracovávali SCLLD, tak už jsme s projekty počítali, aby se mohly dát do SCLLD a aby vyhovovaly těm požadavkům. Nedělali jsme žádné úpravy SCLLD kvůli projektům. Nyní budeme upravovat SCLLD, ale jen programový rámec OPZ a finanční plán. To jsme si doopravdy jen tak popovídali o budoucím projektu, protože jsme věděli, jaké jsou požadavky, co musí splnit. Vytvořila návrh projektu a poslala nám ho a teď si budeme povídat o tom projektu. Počítáme, že to bude jenom taková lehká úprava.

P: Účastnil se Svět fantazie nebo paní Blaas osobně přípravy SCLLD?

D: Jenom když jsme konzultovali v terénu, tzv. veřejné projednávání. Když jsme objížděli obce, úplně poprvé na začátku našeho působení. Seznamovali jsme starosty, co je MAS, co to je SCLLD vůbec, co to je LEADER. To ještě na začátku LEADER ještě byl, teď se LEADER už moc neříká, je to nyní komunitně vedený místní rozvoj. Takže jsme v území představovali, co je MASka, co jim můžeme nabídnout. Slibovali jsme jim plno věcí, které jsme potom vůbec nemohli splnit. Vycházeli jsme totiž z minulého programového období, kde se mohlo podpořit vše, co obce potřebovaly, např. vodovody, veřejné osvětlení, místní komunikace, opravy veřejných budov, podpora sportu, opravy drobných sakrálních staveb, kulturu, apod. Také neziskové organizace, které se zabývaly kulturou, se mohly podpořit. Po roce 2013 už to však nebylo možné. Ministerstvo změnilo možnosti čerpání. Pak jsme dávali do Strategie třeba seznam neziskovek, které by mohly pomoci řešit sociální věci v území. Protože jsme plánovali, že ve Strategii bude jeden programový rámec věnován sociální službám a sociálnímu začleňování, tak i po tom jsme pátrali. Ve Strategii je celý seznam neziskovek, které jsou na našem území. Jak už jsem řekla, naplánovali jsme si s nimi schůzku nebo jsme získali informace z veřejného projednávání naší Strategie, a tímhle způsobem jsme konzultovali s územím. Máme území docela veliké, jsme druhá největší MAS na území Jihočeského kraje, tak jsme projednávání všech dokumentů, tedy i Strategie, museli dělat vždycky na dvakrát. Jednou na Jindřichohradecku, jednou na Dačicku. Ale podařilo se nám to docela dobře. Bylo to sice náročné ze začátku, ale teď...

P: Zapojil se nějak jinak ten realizátor, Svět fantazie, do komunitního života tady?

D: Já si myslím, že se zapojil už jenom tím, že pořádají příměstský tábor. To je hodně velká pomoc, protože rodiče pak mohou jít v klidu do práce. Já sama jsem říkala, že moje děti budou taky potřebovat jít do práce, dají děti (moje vnoučata) do takového příměstského tábora, děti budou v pohodě a rodiče v klidu odejdou do práce s vědomím, že je o děti postaráno a naučí se něco vyrábět, malovat, získají zručnost. Vlastně tam budou vykonávat, plno činností. Víím, že tam jsou v klidu a pořádku, rodiče mohou pracovat, a to je to hlavní. Účel, který plní příměstský tábor přes prázdniny je, že je o děti dobře postaráno a rodiče mohou v klidu odejít do práce.

P: Svět fantazie realizuje ještě další tři projekty přes vás, ve výzvě MASky z OPZka, tam jste participovali jinak nebo víc na té přípravě, nebo jste měnili aktivity, aby to odpovídalo SCLLD?

D: Ani jsme nemuseli žádné aktivity měnit. Když si to potom přečtete, co máme v programovém rámci Sociální služby a sociální začleňování, tak hned vidíte, že paní Blaas zaměstnává duševně postižené, a prozradila nám i příběh, který se váže právě k jejím chráněncům. Potřebovala vyřešit

zadluženost dvou chráněnců a také potřebovala nějakou asistentku pro ty, jak já říkám, chudáky. I když jsou duševně slabí, tak fyzickou práci zastanou a je jejich terapií, ale musí na ně někdo dohlížet. Jakmile je někdo nehlídá, tak jsou jak malé děti. Paní Blaas se o ně stará z toho důvodu, že jejich rodiče si na ně vzali půjčku, kterou nespláceli, když byly exekuce, tak se na ně vykašlali a zřekli se jich. Oni pak zůstali sami, jsou zadlužení a musí splácet dluhy za někoho jiného. Paní Blaas je zaměstnala, na zkrácený pracovní úvazek (oni nemohou pracovat celý den, jen max. 6 hodin denně), něco si vydělají, tím se splácí ten jejich dluh. Zároveň je práce pro ně terapií, mohou vykonávat fyzickou práci, protože když fyzicky nepracují, tak pak jsou na okolí zlí. Na asistentku si paní Blaas požádala právě ze sociálního začleňování z naší Strategie, takže tady už to sociální začleňování funguje, protože klienti se „vybijí“ při rýpání zahrádky nebo přesévání zeminy. Pak se vrací domů v klidu a nikomu neubližují. Musí však být nad nimi dozor, a to je asistentka. Místo asistentky se nechalo zaplatit právě z programového rámce sociální služby a sociálního začleňování, tam je právě pro asistenty vyčleněn příspěvek na mzdu. Starají se o tyto mentálně postižené a chtějí je zapojit do života tím, že pravidelně chodí do práce, dostávají mzdu. Bez dohlížení to však nejde. Teď vím, že by paní Blaas chtěla zaměstnat ještě dalšího postiženého, zase z neziskové organizace Okna, tak se tato neziskovka jmenuje. Dokonce i paní ředitelka nám napsala vyjádření, že by potřebovala pomoci s některými klienty, kteří neovládají svůj vztek a jsou nebezpeční svému okolí. Nejsou vybití prací. Spoluprací se Světem Fantazie se tento problém vyřešil ke spokojenosti obou stran. Paní Blaas požádala o zřízení pracovního místa pro tohoto klienta na částečný úvazek, k němu o asistenta a na tři roky je o něj postaráno. Jak to bude dál po ukončení projektu musíme ještě řešit. Musíme spolu komunikovat, to je ta nejlepší cesta, aby se v území uskutečnilo hodně takových potřebných akcí. Když se nám to podaří i za přispění ministerstva, tak budou spokojeni všichni.

P: Vy jste říkala, že leader už se neříká, ale přesto pořád tento místní komunitní rozvoj stojí na principech leaderu. Snažili jste se je tam uplatnit při přípravě a realizaci projektů?

D: Principem LEADRU je, že se vše řeší „zespoda nahoru“, nikdy ne obráceně. My se všemi v území komunikujeme, neumím říct, jestli by se měly projekty projednávat v celém území, to je zrovna konkrétní projekt, který řeší jen daný žadatel. Ale když jsme sestavovali ty programové rámce, tak samozřejmě, že jsme chtěli, aby se nám vyjádřili všichni v území. Rozhodli, do kterého programového rámce operačního programu by bylo nejlépe rozdělit finanční prostředky, které jsme měli přidělené, abychom mohli podpořit tu cílovou skupinu. A podle veřejného projednávání, nebo po jednání s neziskovkami ze sociálních služeb, jsme sestavili oblasti, kde by to bylo nejvíc potřeba. I když jsme si mysleli, že příměstské tábory budou hodně žádané, ale opak byl pravdou... Tenkrát byly žádaný, teď skoro žádaný nejsou, takže nám zbývaly peníze a zase se nám naopak nedostávalo v sociálních službách a sociálním začleňování. Je to způsobeno tím, že vývoj při zpracování Strategie byl jako na houpačce. Když už jsme mysleli, že předáme zpracovanou Strategii ke schválení na ministerstva, tak byl vydán ministerstvem pro místní rozvoj Manuál, jak má být zpracována Strategie. Tento Manuál byl závazný a byl vydán až v květnu 2015. Museli jsme celou Strategii přepracovat a nakonec byla schválena až v červenci 2017. od této doby můžeme teprve začít čerpat do území finanční prostředky prostřednictvím vyhlášených výzev. Neustále se pravidla mění...

P: Řekněte mi, není zájem o příměstské tábory ze strany realizátorů projektu, nebo ze strany rodičů?

D: My jsme nenašli další realizátory projektů, než ty, které jsme uvedli. Některé jsme oslovili, ale spíše se vymlouvali, že by sice rádi, ale mají málo dětí. Nebo málo na to, aby se jim to vyplatilo. Už vůbec nezmiňuji i administrativní náročnost plnění indikátorů a ne všichni umí s novým monitorovacím systémem MS2014+. To je pro ně taky velký problém.

P: Málo lidí jako málo klientů, málo dětí?

D: Tak i tak. Jeden žadatel uvedl, že dělávali tenkrát osm běhů. Teď už jich dělá jenom šest. Někdo dělá jenom tři a týden je volno. Je to také z toho důvodu, že rodiče raději zaplatí dovolenou nebo hradí celý běh v příměstském táboře a nechtějí předkládat potvrzení o příjmu, apod. Pak se těžko plní indikátory, a když se nesplní, musí se finanční prostředky vrátit. A to se zase nelíbí pořadateli. Třeba příští rok to bude jiný, ono se to fakt mění.

P: Myslíte, že to je dočasná záležitost?

D: Já si myslím, že je to určitě jen dočasná záležitost.

P: Příští rok mě napadlo, jestli třeba to nebylo nějak nepřesně zformulováno, ta priorita těch příměstských táborů, ale...

D: To si nemyslím. Oslovili jsme i Český Červený kříž, ale to byla jediná výjimka. Oni taky pořádají příměstské tábory, ale jim přispívá město nebo Jihočeský kraj. Je zde obava, aby tam nebylo více zdrojové financování, nebo překryv. Proto nemohli požádat u nás, protože už je podpořil někdo jiný. Také je možné, že se některé organizace už předem domluvily, že si „nepolezou do zelí“ a nebudou si přetahovat děti. Také je možné, že třeba příští rok se budou spoléhat na nás. Nebo po těch třech letech se budou spoléhat na MAS a budou se ptát „nemáte vy něco?“ Budou se na nás třeba víc obracet. Jestli vše zůstane tak, jak to bylo letos, tak je možné, že i v roce 2020 budou chodit k nám, zda ještě nemáme nějaké prostředky. Je pravda, že už se na nás obrací více lidí, jestli není možný třeba na tohle a na tohle u nás čerpat, nebo tak. Takže je pravděpodobné, že i příměstské tábory budou u nás žádány, ale hlavně abychom měli ještě nějaký peníze.

P: Jakým způsobem byla koordinována příprava projektu s ohledem na jiné projekty? Jestli jste to z pozice MASKy jako vyhlášovatele výzvy nějak potom koordinovali tu přípravu projektu, jestli byly konkurenční projekty a podobně.

D: My jsme vyhlásili výzvu s docela vysokou alokací, přihlášily se myslím tři žádosti, ale konkurence žádná nebyla, protože všechny byly podpořeny, to byly všechno skvělé projekty, takže nemůžu říct... Teď je konkurence na pracovní místa, je dvanáct projektů a máme jen na podporu jednoho projektu. Ale docela dobře nám to vycházelo, konkurence žádná nebyla, bylo to vždycky v těch oblastech různě, ani místa si nekonkurovala, musím říct, že je to fajn.

P: Takže v tuhle chvíli máte v realizaci tři projekty na příměstské tábory.

D: Tři.

P: Můžu se zeptat, kdo jsou realizátory těch dalších dvou?

D: Určitě Jazyková škola Zachová, Svět Fantazie a... Takže jen dva, to jsem si popletla. A teď budou další dva na příměstské tábory, až bude navýšena alokace od ministerstva.

P: Už prošly nějakým hodnocením?

D: Zatím ne, samotné hodnocení a schválení k proplacení je jenom v plánu na jaro 2019, protože my už jsme vyčerpali alokaci a nemáme vlastně co rozdávat. Ministerstvo nám nabídlo, protože dobře a rychle čerpáme, abychom si připravili projekty, které by byly pro území přínosné, oni pak návrhy projednají na ministerstvu a budou-li se líbit, tak je podpoří. To byla pochopitelně výzva, kterou jsme hned v území realizovali. Nyní jednáme se všemi možnými aktéry ohledně nových nápadů do

projektů. Nyní již víme, že je zájem uspořádat dva příměstské tábory. Budoucí žadatelé si museli zjistit a zhodnotit, kolik by realizovali turnusů a kolik tam budou mít odhadem dětí. Když to srovnáme s loňským nebo letošním rokem, tak zájem je nižší. Musí si také spočítat, kolik příměstský tábor bude celkem stát. Tuto částku nám sdělí, uvedou počet dětí a počet rodičů, kterým pomohou a my pak jejich informace sesumarizujeme a požádáme ministerstvo, zda uvedené náklady poskytnou jako novou alokaci v roce 2019 na příměstské tábory. Jestliže budeme úspěšní, tak pak nebrání nic tomu, abychom vyhlásili výzvu a podané žádosti podpořili. Zájem jsme zjišťovali přímo v území a musím říci, že máme velký zájem na sociální služby a sociální začleňování. Získali jsme výborné podklady na úžasné projekty, máme jich celkem pět. Například: Svatý Kleofáš plánuje v Jindřichově Hradci otevřít pobočku paliativní péče, která tady úplně chybí. Náklady se pohybují kolem pěti milionů korun. Město Jindřichův Hradec poskytne pro tuto službu prostory, a my bychom jim podpořili tu samotnou službu, kterou vykonávají lékaři, zdravotní sestry, duchovní, psychologové, psychiatři, ale i pomocný personál. Tak to by bylo pět milionů. Pak máme nádherný projekt od neziskové organizace Podané ruce, je to organizace, která působí v Pocestném mlýně, kde se léčí drogově závislí. Jejich projekt spočívá v tom, že by chtěli léčit společně matky a jejich děti nebo otce a jejich děti, prostě spolu. Projekt proto nazvali „Spolu“. Plánují vybudovat zázemí z IROPu, který také administrujeme a přes naší MAS požádají o podporu na lektory nebo jejich mentory, kteří je vedou tím nelehkým obdobím. Ani nevím, jak se všechny funkce jmenují. Je tu příslib úspěchu, protože maminka i ten tatínek budou mít větší motivaci se ze závislosti dostat, když tam budou mít svoje děti. Podcestný mlýn už byl jednou přes naší MAS podpořen, projekt řešil vznik malé farmy, kterou si drogově závislí vybudují sami jen s dohledem odborníků na jednotlivá řemesla. Žadatel tím chce prohloubit u klientů pracovní návyky. Samostatnou výstavbou jednotlivých chlívků pro prasátka, kozy, králíky, ovce, slepice a další domácí zvířata si získají vztah, musí se o ně každý dne postarat a pak zpracovat mléko, maso, vejčička ve výrobky, které pak nabídnou ostatním např. prodej ze dvora. Všechno si dělají sami, a to je to úžasný. Úžasný projekt nám předala i paní Blaas, která by chtěla zaměstnat ještě jednoho mentálně postiženého, ale fyzicky zdatného človíčka. Potřebujeme hodně milionů. Právě jsme v situaci, kdy vše dáváme dohromady. No a jestli se nám podaří do našeho území peníze navíc dostat, tak to by byla bomba. Přeji si to, protože to jsou všechny úžasné projekty.

P: To určitě, to vypadá dobře, tak jak jste to prezentovala. V čem si myslíte, že je ten úspěch tohoto projektu příměstských táborů?

D: Určitě tam úspěch je a spočívá v tom, se mohou rodiče v klidu vydat do práce a o jejich děti je postaráno. Když si představím sebe, kdy jsem měla malé děti a neměla jsem je přes prázdniny kam dát, až školka měla dovolenou a já musela chodit do práce, dovolenou jsem měla jenom pár dní....no hrůza. Nyní mohou rodiče v klidu ráno dovést děti do tábora, děti se tam celý den vyběhají, pak k večeru si je rodiče zase vyzvednou a jsou společně domů. Jak jsem říkala, je to velký přínos pro rodiče, ale i pro děti. Ony pak nedělají blbosti, někde nekouří, nepodpalují nábytek. Naopak ještě získají plno vědomostí a manuální zručnosti. Je tam tolik akcí a činností, že by je ani rodič nestihl všechny sám ukázat a předvést, to dovedou jen tam. Každý den plánují něco jiného.

T: Je to příspěvek těch organizátorů, kdo to připravuje.

D: Určitě. Záleží na každém organizátorovi, co všechno chce ve svém táboře dětem poskytnout za rozptýlení. Víím, že v území bude organizován příměstský tábor, který má vzniknout na jindřichohradeckém letišti. Už nyní si představuji, jak tam budou lepit letadýlka, pak je budou na letišti pouštět. Velká letadla v hangáru si osahají a z tohoto zážitku pak může vzejít noví šikovní letci, jako je pan Šonka, co teď vyhrál. Jsem přesvědčena, že je potřeba už od odmalicka děti někam

posílat a vzdělávat, aby věděly a byly pak připravené. Protože jsou chytré, soutěživé, lační po vědění, ale když se jim nevěnuje od malička, tak v dospívání už nemají zájem.

P: Pak tady mám pár otázek, možná některých už jsme se dotkli, ale přínos toho projektu k naplňování té strategie komunitní vedenou místního rozvoje, jak hodně podle vás naplňuje ten cíl SCLLD?

D: V naší Strategii jsme si vymezili cíl, že podpoříme určitý počet rodičů, aby mohli jít v klidu do práce a nesnížila se jim životní úroveň. Tento cíl se nám podařilo na sto procent splnit a možná i překročit. Když nám pak ministerstvo ještě přidá, abychom mohli ještě víc podpořit rodiče, tak to už není sto procent, ale na dvě stě procent splněno. Když se nám vše podaří, tak i my budeme šťastní, a hlavně se tím budeme chlubit.

P: Jaké spatřujete v projektu synergie s dalšími projekty z hlediska naplňování toho SCLLD? Čím podle vás projekt naplňuje princip integrovanosti?

D: Synergii spatřuji v tom, že např. když bude vznikat zázemí pro paliativní péči Svatý Kleofáš, budou investiční akce pro zázemí hrazeny z IROPu, hlavně výstavba, která je investiční a z programového rámce sociální služby a sociální začleňování bude zase hrazeno vybavení, mzdy, tzv. měkký projekt – budou mít i polohovací lůžka, půjčovat i další pomůcky. Budou zde spojeny dva operační programy v jeden nádherný projekt. Nebo jako u paní Blaas. Ta pořádá příměstské tábory, rodiče pak mohou v klidu chodit do práce a o jejich děti je postaráno, nebo zaměstnává na flexibilní pracovní místa dva klienty z Oken a z programového rámce sociální služby a sociální začleňování umožňuje zaměstnat asistentku pro mentálně postižené. Všechny tyto tři záměry paní Blaas zhodnotila ve svých programech. Což je taky úžasný. Využila poskytnuté prostředky na cíl, který máme ve Strategii. Je příjemné zaměstnat mentálně postižené a vrátit je tak zpět do normálního života, zaměstnat asistentku, která je jim po celou pracovní dobu k dispozici a mít postaráno o děti a jít v klidu do práce. To je úžasný.

P: Určitě. Jaký pozorujete další pozitivní, případně negativní přínosy realizace toho projektu? Například nějaké vytváření sítí tady mám, generování nových projektů a podobně.

D: Jedna dobře uskutečněná akce na sebe nabaluje další. Když se povedou příměstské tábory, pak vznikne další projekt na sociální služby a pak třeba i na tvorbu pracovních míst. Teď jsou plánovány další dva příměstské tábory, jeden z nich už jsem zmiňovala a ten druhý bude věnován pouze pro děti postižené autismem. Tyto děti potřebují jiný dohled, je to velmi náročné na personál. Rodiče si odpočinou, zregenerují síly a děti se něco nového přiučí nebo alespoň zažijí nějaká dobrodružství a bude o tom rodičům vyprávět. To je ono.

P: Existují podle vás nějaké specifické podmínky či kombinace těch podmínek na území vaší MASky, které vedou k tomu, že projekt je úspěšný?

D: Žádné specifické podmínky tu nejsou. Je tu je dobře zpracovaný projekt, který je přínosný pro území MAS a hlavně také potřebný pro území MAS. To je ten úspěch. My teda vycházíme vstříc, jsme jim otevření, a když zavolají, že potřebují pomoc, tak jim samozřejmě pomoc poskytneme a zcela zdarma. Když nemůžeme poradit po telefonu nebo e-mailem, tak si domluvíme schůzku, na které vše probereme. Také své partnery v území navštěvujeme a ptáme se, zda s něčím nepotřebují pomoci. To není pro MAS žádný problém. Myslím si, jsem i přesvědčena, že příjemným a vstřícným přístupem k žadateli, a také je důležité znát své území. Nic jiného asi... A být ochotný.

P: Úplně na závěr bych se chtěl zeptat, protože ta studie by měla sloužit jiným MASKám k tomu, aby mohly lépe čerpat, lépe zaměřovat své výzvy a podobně, pracovat se žadateli, a případně dalším žadatelům, tak měli byste pro ně nějaká doporučení?

D: Vzhledem k tomu, že my jsme nejmladší MASKa tady v Jihočeském kraji, tak si ani netroufneme něco našim starším kolegům doporučovat. Je to hlavně o lidech, jací budou v MASce lidé, taková bude i MASKa vnímaná samotnými žadateli v území.

P: Ale funguje vám to tady, byli jste vybráni.

D: To je pravda, že nám to tady funguje, ale jak říkám, je to hlavně o vstřícném přístupu k žadateli. Když jsou vstřícní lidé v MASce, jsou vstřícní i žadatelé a jsou vstřícní lidé i na ministerstvu, tak to přesně je. Nevím, co bych víc k tomu řekla. Prostě, kdyby fungovala všechna nastavená pravidla u všech ministerstev tak, jak to funguje třeba MPSV, to by bylo hned lépe. Na MPSV mají pro MASKy všechny šablony připraveny, ať už je to samotná výzva nebo následné hodnocení žádostí MASKou. To je potom radost dělat. Když to srovnám, že musíme v IROPu všechno tvořit těžkopádně a sami vymýšlet, jak bychom to měli hodnotit a co bychom měli hodnotit. Když celý proces výzev a hodnocení není usnadněný jednou či druhou stranou, tak potom... Když se nechce, to je horší, než když se nemůže. Toto heslo používám často. Doopravdy je vše v lidech. Když jsou lidi ochotní, tak to jde. A taky musí být trochu rozumný a měli by být i zkušení a projít praxí v území, protože kolikrát si vymýšlí blbosti, protože není kontakt s realitou... Musí mít prostě praxi, jestliže o něčem rozhoduje. Jakmile nemají praxi v území, tak potom jejich rozhodnutí nadělají víc škody než užitku. Následné dohadování, jestli tohle má být takhle nebo takhle, když to takhle neexistuje....je to prostě špatně.

P: Co si představujete pod pojmem praxe v území?

D: Praxi v území si představuji tak, že po vystudování půjde pracovat třeba do MAS, kde získá přehled, jak to funguje na MASKách. Pak přejde na ministerstvo, kde může zúročit získané vědomosti zase z řídicí funkce na ministerstvu a dá si vše dohromady. Nebo prostě praxe... Zkušenosti musí mít. Nejde jenom získat vědomosti ze školy, kdy má načtené všechny všechna pravidla, ale nezná praxi. Něco jiného je nastavit podmínky a něco jiného je, jestli tyto podmínky mohou v praxi fungovat.

P: Já vím, ale mně jde o to, třeba teďka tohle by mělo být doporučení dalším MASKám, jaký konkrétní zkušenosti by tam měly mít s územím?

D: Určitě by měli znát své území, své partnery a veškerá pravidla. Např., když žadatel žádá přes Program rozvoje venkova, tak by to měl být aspoň zemědělec. Vědět, co zemědělec vykonává za činnosti, aby mohl fundovaně posoudit, zda je to zemědělská činnost nebo jen doplňková nezemědělská. Prostě aspoň nějakou zkušenost musí mít, když o něčem rozhoduje. Když se zajímá o zaměstnanost, tak by měl mít zkušenosti, já nevím, třeba v sociálních službách. Je těžké poskytovat služby, když o nich nic nevím. Jestliže tápe a přesně neví, co je to paliativní péče a chce rozhodovat právě o těchto službách, je to chyba. Jak říkám, je potřeba nejen vzdělání, ale i praxe. Pamatuji se, že po roce 2013 byli v MASKách hodně zkušení pracovníci, ale s průtahy ve schvalování strategií jich plno odešlo do jiných oborů a s nimi odešly i zkušenosti. Samozřejmě, že přijdou jiní, kteří zkušenosti opět získají, ale je to přece jen za delší dobu a mohou se nakupit i nějaké nechtěné chyby pramenící z neznalosti praxe. Než jsme měli schválenou Strategii, tak jsme se museli živit i jinými projekty, abychom měli na výplaty. Byli jsme přetíženi, protože k normální práci na projektu, jsme ještě tvořili Strategii. Bylo to takové nešťastné období, MASKy najednou neměly peníze na své výplaty, a pět let nebude nikdo čekat, zda nějakou výplatu bude brát. Některé MASKy a mezi nimi jsme byli i my, půjčovali MASce své vlastní úspory, aby to nešťastné období přežila a my s ní. Neumím odhadnout,

jak to bude dál v novém programovém období, vyvíjí se to nějak divně. Doufám, že to nebude horší, než je to nyní. Kdyby to takto zůstalo, tak budeme spokojeni. Máme tři operační programy někdo má i čtyři. Jestli budou určovat shora, na co se bude dole čerpat, tak je to proti samotnému principu LEADRU a MASKám. To už je spíš boj o moc v dotační politice.

P: Rozumím. Takže to je spíš doporučení pro ministerstva.

D: Ani pro ministerstvo. U MASEk si přeji, aby byly více otevřené, některé mezi sebou stále soutěží, místo toho, aby byli partneři v území. To mě osobně hodně mrzí, ale je to ještě zvyk z minulého období, kdy MASKy byly konkurenty. To není dobře pro území. MASKám mohu je držet palce, aby měly pevné nervy, schopné lidi, a ti musí mít také dobré nervy a hlavně, nevzdávat se.

P: Jasně. To je z mé strany asi všechno, pokud nemáte nějaký další doporučení...

D: Až odejdete, tak jich bude hodně.... Budu si říkat, že jsem ještě mohla říct tohle a tohle...

P: Tak mi můžete napsat potom mail.

D: Dobře.

P: Já vám každopádně děkuju za rozhovor.

D: Není za co.

Rozhovor s představitelem realizátora Slezská diakonie k projektu Podpora pečujících v Pobeskydí

T: Nejdřív, ať to není strojený s otázkami. Dokázala byste vlastními slovy popsat, co je cílem projektu, co děláte, kdo je vaše cílová skupina, jaká byla motivace? Jenom stručný úvod, já se pak na některé věci budu doptávat ještě detailněji. Když přijde laik, tak co byste mu řekla.

R: Náš projekt jako podpora pečujících osob v Pobeskydí, hlavní myšlenka je pomoci a podpořit pečující osoby. To znamená laické pečovatele, kteří pečují doma o své příbuzné a potřebují s něčím pomoci. Když projekt vznikal, hlavní myšlenka byla pomoci především těm pečujícím, kteří teprve začínají pečovat. To znamená, že se nějakým způsobem, ale mnohem menším, starali o někoho doma. Seniora nebo někoho nemocného, a pak došlo k razantnímu prohloubení problému. Často to bývá, že člověk je třeba v nemocnici hospitalizovaný a je po nějaké mrtvičce... Nejčastěji se setkáváme s mozkovými příhodami anebo nějaké oslabení, cokoliv. Toho člověka si teď pečující bere domů a potřebuje zajistit celodenní péči o nemocného. On stojí v úplně nové situaci, neví si rady, co a jak. Jak to zvládnou, na koho se obrátit, jaké příspěvky si vyřídit. Takže právě tady od toho je náš tým. My v tuto chvíli můžeme přijet a komplexně jim pomoci. Taková psychická podpora pečujících, pro ně to je úplně nová situace. Takže psychicky podpořit, aby se zklidnili. Mnoho z nich si na začátku neví rady a nakonec získá sebedůvěru a úplně v pohodě pečují. Potom základní poradenství – příspěvky, dávky, co tam jsou, co jim nabízí stát. Některé sociální služby v terénu hlavně, které působí pečovatelské služby, asistence. Jednoduše kdokoliv, kdo k nim může přijet domů a pomoci jim. Potom zdravotní služby, často mají zájem o zdravotní sestru nebo rehabilitace nebo cokoliv takového. Takže taky se jim snažíme nějak poradit. Záleží od toho, co ten pečující konkrétně potřebuje. Dohledáváme informace, zjišťujeme a tak. To je, co se týče poradenství. Potom máme nabídku praktické pomoci. Takže kdo má zájem, tak se jim snažíme předat praktické zkušenosti, aby se zaučili v té péči.

T: Myslím, že pro úvod to stačí. Jenom abychom pak zbytečně neduplikovali otázky. Ale je to dostačující pro úvod, děkuju moc. Já vždycky přečtu otázku a vím, že jste to teďka někde řekli, já tu samozřejmě mám hodně věcí v poznámkách, ale ideálně odpovědět na to, co tam je. Takže co je hlavním cílem projektu? Na jaký problém, nebo potřebu, nebo na koho jako cílovou skupinu je zaměřen a co měl cílové skupině přinést? Co by měl změnit pro tu cílovou skupinu? Takže hlavní cíl projektu asi dáme tu podporu.

R: Přesně tak. Podpora, pomoc pečujícím osobám. Hlavně cílová skupina jsou ty pečující osoby, takže ti, kteří pečují doma. Cíl je podpořit, aby péče v domácnosti byla umožněna a předešlo se institucionální péči. Podpořit to přirozené prostředí, aby člověk mohl zůstat, a nemusel jít do pobytové služby. Podpořit i samotné pečující. Neexistuje žádná služba, všechny sociální služby jsou vždycky pro seniory nebo pro postižené, a pro pečující tady nic není. Takže i v tom měl být projekt inovativní. Že to je pro ty pečující, na které se třeba často zapomíná, pomoci jim.

T: Můžeme teď zkusit v bodech dát, co konkrétně ta podpora pro ně je?

R: Konkrétní naše nabídka?

T: Tak.

R: Je to to poradenství pro pečující. Příspěvky, sociální služby, všelijaké pomůcky, co si mohou do domácnosti zajistit, co jim k té péči může pomoci. Půjčujeme bezplatně elektrické polohovací postele na tři měsíce. K tomu poradenství patří ještě kromě základního poradenství i poradenství pro pečující, kteří pečují o osoby s poruchou paměti – to je nějaký typ demence. Případně můžeme nabídnout

i vyšetření paměti pro nemocné. Třeba pečující, kdo má pochybnosti, nebo náznaky změn nemocného, tak můžeme přijít a paměť otestovat. Máme praktické zaučení v péči, to znamená přímo ty konkrétní věci – jak člověka polohovat, jak s ním manipulovat na posteli, jak používat různé pomůcky. Zdravotní sestra může pečující zaučit, jak dělat zdravotní úkony. To znamená aplikace injekcí, převazy, měření tlaku... To, co pečující potřebuje. Máme možnost pečujících využívat možnost zastoupení v péči, to je takový dohled, že tam naše asistentka nebo terénní pracovníce přijít a pečující zastoupit po nezbytně nutnou dobu, kdy on si potřebuje zařídit něco mimo domov. Ale tím, že nejsme sociální služba, tak my to máme omezeno na čtyřicet hodin.

T: Čtyřicet hodin pro jednu osobu?

R: Pro jednu osobu na celý projekt.

T: Jo. Je to myslíte dost, teď když už to vidíte, když to běží?

R: Já si myslím, že je to dobře, protože skončíme u jednoho a zas můžeme podpořit někoho dalšího. Když u jednoho skončíme, tak jim většinou předáváme kontakty na sociální služby. Často třeba my skončíme čtyřicet hodin, a potom tam začne chodit sociální služba. Asistence, nebo pečovatelská, a jakoby to pokračuje. My to začneme, a potom si to přebere někdo další.

T: Takový rozjezd.

R: Anebo se potom často stává, že tím, že to je na území MASky, tak je to region, který není místně dobře zasíťován sociálními službami, takže pečující jsou často zoufalí. Není tam žádná služba. My jsme tam jediný, kdo jim může pomoci. Tak oni využijí aspoň těch čtyřicet hodin a potom to různě kombinují už s rodinou. Občas se jim podaří navázat spolupráce nebo oslovit službu, která tam primárně nezajíždí, ale udělá výjimku, když je člověk v akutní situaci.

T: Co by měl změnit ten projekt?

R: Nabídnout pomoc i těm pečujícím, že tady něco pro ně je. Také jedna z těch hlavních myšlenek, to se týká toho divadla, tak tam je smysl v tom, detabuizace syndromu demence. Přiblížit společnosti, veřejnosti tuto problematiku, aby nebyla na okraji zájmu. Taky si myslím, že to bývá mnohdy bagatelizované. Mnohdy si společnost vůbec neváží péče těch pečujících. Přispět k tomu, že oni tam mají nezastupitelné místo. Kdyby nebylo právě jich, těch domácích pečujících, tak by to bylo špatné.

T: Měl by projekt, když se na to koukneme ze systémového pohledu, přispět k hladšímu průběhu adaptace? Nechci vkládat slova do úst, ale jestli to dobře chápu, tak by měl usnadnit přechod od toho zjištění, že ta situace - většinou asi předpokládám v rodině, bývají to asi většinou rodinný příslušníci – je, a nějakým způsobem se s tím naučit žít a překlenout tu první fázi, než se naučí, kdo mi může pomoci.

R: Přesně tak. Vůbec se zorientovat v celém systému možností a naučit se to kombinovat. Využívat jedno, druhé, naučit se v tom chodit. Nabídnout komplexní pomoc. Třeba je služba jenom poradenství, nebo služba jenom asistence, nebo jenom zápůjčka postelí. My tady se snažíme jim to komplexně nabídnout jako jeden tým a kombinovat to. Že přijdeme, komplexně jim pomůžeme, nabídneme jim to, to, to, to, a mají to od jedné organizace – komplexní pomoc.

T: Na koho jako cílovou skupinu je projekt zaměřen? To už jsme říkali, to jsou ti pečující. Proč právě není, to už jsme taky říkali, že tedy si myslíte, že většinou ta podpora cílí více na postižené nebo na tu cílovou skupinu.

R: Přesně tak. Protože ti pečující jsou úplně na okraji. Na ně se zapomíná. Tím, že oni taky mají potřeby a taky potřebují pomoc, tak je super, že tady něco je. Někde jsem četla, že se říká, že pečující je na jedné straně zdroj pomoci, ale na druhé straně taky klient. Taky prostě někdo, kdo potřebuje pomoc.

T: Čím je tato cílová skupina ve vašem regionu specifická?

R: Přímě tady jenom u nás, v našem regionu?

T: Jo. Jestli se to dá takhle nějak...

R: To nevím. Že by třeba situace pečujících u nás byla jiná než někde jinde v republice. Určitě ve větších městech pečující mají větší možnosti. I takového nějakého sdílení se třeba, nebo i svépomocných skupin, které tady taky máme. Vzdělávání, podpora, mohou se scházet vzájemně, sdílet se a tak. V takové Praze nebo někde jinde je mnohem víc možností nebo organizací, které něco takového nabízí. Tady u nás si myslím, že toho moc není. Nejbliž možná někde v Ostravě, nebo ty větší města, ale tady v tom vesnickém regionu jsme skoro jediní. Záleží podle dané obce. Třeba v některé obci je toho víc. Ale přímo pro ty pečující, tak...

T: Čili díky tomu, že ten výskyt je pochopitelně v méně osídlených oblastech řidší, tak se to hůř dává dohromady, než když jsou lidi koncentrovaný s jednou potřebou na jednom místě.

R: Přesně tak.

T: Jak by měli jednotlivé aktivity a výstupy přispět k dosažení cíle? My budeme totiž spolu ještě pak tvořit teorii změny. Já vás samozřejmě povedu, ukážu vám, jakým způsobem to má vypadat, je to v podstatě jednoduchý. Jsou tam nějaký vstupy, to většinou bývá ta podpora, a pak jsou ty aktivity, a z aktivit by měli vzejít výsledky. Z výsledků výstupy, a ideálně pak takový už trochu míň hmatatelný dopad. To už by mělo být něco, jako ta celková vize projektu, kterou jste si pravděpodobně vymysleli. Že až to všechno budete dělat, že to k tomu má spět. Když se ale kouknete na celkový cíl, a na aktivity, který děláte, tak určitě cítíte, že od aktivit k cíli je přeci jenom nějaká cesta. Co vidíte jako tu cestu? Jak cesta přispívá k dosažení cíle a co konkrétně ta cesta je? Když si vezmeme jednotlivý aktivity, klidně můžeme jít aktivitu po aktivitě, možná to bude jednodušší.

R: Takže máme cíl – pomoc a podpora pečujících. Teď ta aktivita. Nevím, jestli si nevytáhnout přímo žádost o podporu, tam by byl ten cíl víc rozepsaný. Protože tak jenom cíl jako podpora a pomoc, tak nevím, jestli to není jakoby...

T: No. Máme aktivity, tak co jsou výstupy z těch aktivit? Já tady někde tu žádost o podporu mám, tak klidně si to... Potřebujeme aktivity. Takže projektový management a implementace, to asi ne, to by bylo spíš na paní Andrýskovou?

R: Jakoby taková propagace, to třeba dělám i já, ale... Tak jasný, je nutná nějaká propagace, nebo co všechno tam bylo. Propagace, vedení toho týmu a tak, aby to celé potom šlo poskytovat. Potom vyhledávání, oslovování cílové skupiny. Na začátku jsme objeli nemocnice v okolí, úřady, vyvěšovali jsme různě letáčky tady na vývěškách. Dát projekt do povědomí společnosti, aby se o nás vědělo.

T: To bude ta úvodní fáze.

R: Přesně tak.

T: Pak ta edukace a specifické poradenství pro pečující osoby?

R: Jo, tak tady zas to poradenství, to základní a vstupní, nebo to odborné i to zdravotní.

T: Všechno se to dělá najednou, nebo přijde klient a řekne, v tomhle se orientuju, já bych spíš chtěl tohle? Jak jste tam říkala ty čtyři skupiny teď.

R: My tady máme tři druhy. Vstupní poradenství, takže to většinou, když se nám někdo ozve, jedeme na úvodní první setkání, probereme ty základy - příspěvky, základní vybava pečujícího, jak by si měl vybavit domácnost. Aby se dokázal aspoň základně orientovat v tom, jaké jsou tady služby sociální, zdravotní. Potom to odborné poradenství, to už je, když někdo má něco konkrétního, jako třeba ta demence. Někdo pečuje o člověka s demencí a potřebuje poradit tady v tomto.

T: To je... tohle bylo to vstupní a tohle je odborné?

R: Odborné. V rámci odborného je sociální a zdravotní. Takže někdo se třeba potřebuje naučit píchat injekce nebo podávat stravu do sondy přímo do žaludku a takový odborný věci.

T: A to sociální v rámci toho odborného?

R: To je zas třeba konkrétně o ty demenci, nebo člověk, který je imobilní. Konkrétní, specifické pomůcky, nebo... To už je spíš odbornější nebo speciální, už ho neposkytujeme úplně každému, ale to vždy záleží podle situace pečujícího. Co on konkrétně řeší, tak jdeme do hloubky a řešíme tady toto. Ta cesta, co vede k cíli – aby se v tom pečující dokázal zorientovat, vybavit ho informačně, dovednostně. A cíl ta podpora no.

T: Vybavit pečujícího informačně a dovednostně k jeho potřebám. V čem byla příprava projektu specifická oproti přípravě běžného projektu? Vy jste říkala, že jste nebyla u přípravy.

R: To vůbec nevím.

T: Kdy vás teda kolegyně Andrášková kontaktovala? Věděla jste vůbec, že se projekt připravuje?

R: Jo, to jo. Projekt běží od února a poprvé se mi o tom paní Andrášková zmínila před rokem v březnu. To byly úplně prvé nástřely, že možná něco bude.

T: Od tohoto února to běží...

R: A březen rok zpátky.

T: Jo takhle. Takže jste o tom věděla. A ptala se vás na něco, pomáhala jste?

R: Ne, to vůbec. To bylo úplně v jejich režii. Ona spíš možná už do budoucna si dělala nějaký... jak to říct. To, že tady musela vytvořit tým. Takže už dopředu sháněla lidi. Nebo se informovala, kdo by měl o to zájem, koho co baví, koho co zajímá. To bylo úplně jenom takové první to a potom v srpnu už byla ta žádost a to už mi dala k prostudování. Ale že bych zasahovala do přípravy, to vůbec. Spíš mi dala informace o tom, že ten projekt je, abych se s tím seznámila, ale jinak ne.

T: Jsou v regionu nějaká specifika cílové skupiny či jiný faktory, který umožnili úspěch tohoto projektu? Spíš jsme asi mluvili o těch specifikách, který uvodili to, že je tady ta potřeba. Ale jestli existují faktory, který cítíte, že jsou specifický vyloženě pro tenhle ten region, který naopak pomohli přispět k tomu, že projekt běží uspokojivě nebo dobře nebo běží tak, jak má, tak, jak jste měli naplánováno.

R: To, že tady nejsou jiné služby tomu přispělo, ale to není přímo...

T: To je faktor. Takže třeba mě napadá... Že to ty lidi prostě chtěli. Takže možná ochota spolupracovat? Narazili jste na někoho, o kom jste věděli, že by to potřeboval, že by se mu to hodilo, a zároveň to odmítal?

R: Jo, takový lidi, to se vždycky najde. V rámci rodiny je třeba nemocný ten nejstarší člen a o něho pečuje manželka a tu pomoc, nebo podporu vnímá... Nebo že by potřebovala ta už dcera, ale ta manželka o tu pomoc nestojí. Takže nás kontaktuje někdo z rodiny, rozjednáme to, ale když dojdeme a potom už spolupracujeme přímo s tím pečujícím, který pomoc přímo poskytuje, on o to nemá zájem. Hodně lidí je možná takových... když už dlouhodoběji pečují to vnímají, že už to nějak zvládají, nějak to umí, dělají si to po svém a i když my vidíme, že tady v tom bychom jim mohli pomoci, nebo tady to by se dalo dělat jinak, tak oni o to nemají zájem. Taky se to stává. Ale od hodně lidí máme pozitivní zpětné vazby. Jsou rádi, že takový projekt vznikl, že jsme dojeli, že jsme pomohli, a že jinak by zůstali sami. Takže určitě ta ochota a...

T: Co myslíte, že je klíčový faktor úspěchu ve vašem projektu? Pochvalte se.

R: Já myslím, že to je tak originální a jedinečná nabídka, kterou nikdo jiný neposkytuje, je to úplně něco nového.

T: Diakonie určitě s tímhle druhem služeb má zkušenosti, může to být třeba i zázemí?

R: Slezská diakonie? Jo, určitě. Organizačně spadáme pod osobní asistenci, tam je vedoucí paní Andrýsková. Takže oni tam určitě už mají několikaletou zkušenost s poskytováním služeb seniorům, a i když ta služba je hlavně pro seniory a nemocné, postižené klienty, tak nějakým způsobem taky spolupracují i s pečujícími, takže taky to není striktní, že by pracovali jenom s těmi nemocnými.

T: Tuhle tu tematiku už slezská diakonie, co se týče pomoci... Víím, že je to teda pomoc těm pečujícím, ale je to jednoznačně navázaný na problematiku demence. S tím už slezská diakonie měla v minulosti zkušenosti? Anebo je to jedna z dalších potřeb těchto většinou vyloučenějších osob ze společnosti, kterou chtěla zkusit teď prohloubit? Nebo jak na to přišli?

R: To by vám paní Andrýsková k tomu víc řekla. Ale třeba v Ostravě je taky středisko slezské diakonie, které primárně poskytuje pomoc právě lidem s demencí. Dělají svépomocné skupiny, nebo pro pečující. Takže v rámci diakonie už nějaký styl, forma pomoci lidem s demencí už je. Ale to je fakt asi otázka spíš na paní Andrýskovou.

T: Mě nešlo pořád o ten klíčový faktor, tak v tom asi hledám to, že v rámci Slezské diakonie je povědomí o té citlivé práci s lidmi ze znevýhodněných skupin. Asi možná to mě napadá, jestli můžete potvrdit.

R: To určitě jo.

T: Kdo a jak byl zapojen do přípravy projektu? To asi bude zas na paní Andrýskovou. Takže vy jste o tom jenom věděla, ale aktivně jste s přípravou nepomáhala.

R: Jo.

T: Můžete uvést konkrétní, již vzniklý přínos pro cílovou skupinu? Váš projekt je v nějaký fázi, máte před sebou, jestli to dobře počítám, ještě skoro rok?

R: Rok a něco.

T: Vidíte už teď nějaký konkrétní vzniklý přínos, který by se dal popsat? Samozřejmě ta fáze realizace projektu, jste v polovině, ale jestli už teď cítíte přínos pro cílovou skupinu.

R: Dalo by se asi odrazit od příběhů všech těch pečujících. Se všemi, se kterými jsme už pracovali nebo pracujeme.

T: Dá se v tom najít nějaký pojítko? Co mají třeba všichni zhruba stejný? Nemusíte říkat nic konkrétního, ale něco, co vidíte průřezově u všech.

R: Možná taková psychická podpora. To, že oni ví, že tady někdo je, a že v případě, že by se něco stalo, tak se mají na koho obrátit. Jenom stačí ten pocit. Že jo, zvládám všechno, ale takové to uklidnění, že tady někdo je, a v případě, že bych potřeboval, tak se na něho můžu obrátit. To je asi úplně, to by se u všech dalo popsat. Nevím nějaký společný rys ještě.

T: Mají ty pečující nějakou souběžně pracující?

R: Jestli zároveň pečují a pracují? Jo.

T: Dokázali si práci udržet stejnou, nebo museli snížit z nároků? Nebo naopak jestli do té doby nepracovali a díky pomoci si dokázali zorganizovat čas líp, takže si dokázali k tomu najít i práci? Nevíte?

R: Kdyby se dali vzít všichni, se kterými pracujeme, tak většina z nich je buďto pečující na plný úvazek, nebo jsou v důchodě. Ti, co pracují, jsou spíš v menšině. Ale ti, se kterými jsme se setkali, tak že by kvůli péči odešli ze zaměstnání, to asi ani jeden. Všichni si udrželi práci. Všichni pracovali, nastal ten zlom, my jsme pomohli, a oni tu nejakutnější situaci dořešili a zas pracují dál, nemuseli odejít. Ale že by někdo nepracoval a díky projektu že by si tu práci našel, tak zatím takovou zkušenost nemáme.

T: Který výstupy, výsledky vaší činnosti nejvíc přispívají k tomu cíli? Co cítíte, z těch všech aktivit co děláte, když se tak aktivita povede, cílová skupina z toho má užitek. Co k tomu cíli, co jste si vytyčili, přispívá nejvíc?

R: Podle mě nejde vytáhnout jednu aktivitu. Všechno do sebe zapadá, navazuje. Myslím, že to všechno komplexně funguje dohromady, a v tom je ten přínos. Kdyby jenom jednu věc, fakt nevím, co bych vybrala.

T: Ted' něco k charakteristice realizátora, což jste vy, a k vaší motivaci to realizovat. Já vím, že to asi bude teď, když to čtu, spíš pro paní Andrýskovou, ale zkuste popsat fungování vaší organizace Slezský diakonie v regionu, nebo v území celkově tady místní akční skupiny. Toho regionu, který pokrývá oblast místní akční skupiny. Ideálně se zaměřit na aktivity, který přímo souvisí s realizací projektu.

R: Kromě toho, co tady diakonie ještě realizuje?

T: No. Jak tady funguje ještě dál.

R: Tady v tom regionu jsou většinou střediska diakonie ve větších městech, které do MASKY nespádají. Ale část MASKY pokrývá ta osobní asistence, že tady třeba jezdí.

T: Tohle je teda ta MASKa?

R: To je MASKa. Jako třeba domov pro seniory, a jinak takový ty menší. Ještě tady bych Domov pro osoby se zdravotním postižením, ale jinak jakoby tady v těch menších... Jako třeba asi z osobní asistence oni zajišťují asi tak tady tuto oblast, tak asi, ale tady dál...

T: A v okolí Brušperku?

R: To nevím.

T: Máte někde tuhle mapičku?

R: Je na webovkách MASky dostupná.

T: Super, já si to najdu.

R: Slezská diakonie, ona funguje hlavně tady na Slezsku, potom v Ostravě má nějaká střediska, ale tady kolem Brušperku a k Moravě, tam mi přijde, že toho moc není. Když tak paní Andrýsková by vám k tomu víc řekla.

T: Tenhle projekt byl podpořen místní akční skupinou, která proto, aby mohla tuhle podporu poskytovat, musela mít vytvořený jakýsi komunitní plán místního rozvoje. Byla vaše organizace při té tvorbě? Nevíte?

R: To opravdu nevím.

T: Jak dlouho se diakonie touhle problematikou zabývá?

R: Přímo pečujících osob myslíte?

T: Ano.

R: Než vznikl ten projekt a příprava k tomu projektu, tak nevím. Vím, že mají programy pro pěstounské rodiny, co taky je ta péče, ale...

T: Ale konkrétně touhle problematikou?

R: To taky nevím.

T: Jaké jsou vaše zkušenosti s touto předchozí cílovou skupinou?

R: Moje osobní? Já jsem pracovala jako osobní asistentka ve Slezské diakonii, takže taky se člověk setkával především tedy se seniory, nebo s osobami se zdravotním postižením, potom také s těmi rodinami. Takže to je moje zkušenost. Předtím v rámci studia na škole jsme měli hodně praxe, takže člověk nahlédl do různých cílových skupin, různých organizací a posbíral zkušenosti.

T: Jaká byla vaše motivace začít pracovat s touhle cílovou skupinou? Asi to zkusme spíš z... Zkusme i osobní, ale zkusme i z pohledu slezský diakonie.

R: K té hlavní myšlence by určitě paní Andrýsková víc řekla, jak to vzniklo, co je k tomu vedlo. Já myslím vůbec ten celospolečenský problém, že pro pečující tady nejsou žádné služby, není to nijak zajištěné, takže určitě tady toto. Potom i to, že v rámci toho, že když poskytovali službu té osobní asistence, tak taky se stýkali a dotýkala se jich ta problematika pečujících rodin, taky do toho nahlédli, poznali potřeby těch osob, určitě i to.

T: Vidím, že tohle jsou spíš otázky pro paní Andrýskovou. Jsou takový systémový, ale jaký byl důvod pro rozhodnutí realizovat projekt na území této konkrétní MAS? Mně přijde, že asi uslyším odpověď jak od vás, tak od ní, že s tím máte tady v místě zkušenosti.

R: Určitě i to, že když se dělal pilotní průzkum tady té oblasti, potřeb občanů, tak z toho vyšlo, že tady ti občané, lidé mají potřebu. Není to tady dobře zasiťované službami, takže z tohohle se to taky určitě

odvívlo. I ta Tabita, ta osobní asistence, tak ona taky nabízí, poskytuje služby i tady v tom území, úplně to nejbližší okolí. Také možná nějaké navázání tady na to.

T: Dobrá. Partnerství a spolupráce na lokální úrovni. Jaký místní aktéři podle vás ovlivnili výslednou podobu projektu? Jsou tady nějakí partneři, kteří s vámi aktivity vašeho projektu realizují?

R: Nevím, co bylo u přípravy, nebo kdo všechno k tomu přispěl, podílel se na tom. Ale když už teď projekt realizujeme, tak je to spolupráce třeba s obcemi nebo často máme kontakt na konkrétního pečujícího z té dané obce. Že pečující kontaktuje místní obecní úřad, tam mají informaci na nás, takže potažmo se dostanou i k nám. Takže ty místní obecní úřady. Potom ta sociální pracovnice v nemocnicích, to je taky to první, kde se pečující o našem projektu může dozvědět. Potom jednu svépomocnou skupinu, kterou tady děláme, tak nám vedla paní psychoterapeutka Andrea Radomská, která pracuje v mobilním hospici Strom života, a má bohaté zkušenosti s rodinnými pečujícími. Takže získání zkušeností od ní, potom zas ona předává informace naším projektům dál, třeba tam k nim, kdo by třeba něco využil z toho našeho projektu. Potom předsednice slezský diakonie, co další skupinu nám vedla vedoucí duchovní služby v Diakonii, paní Sekeová. Nebo jeden workshop teď co bude, zaměřen na péči o člověka s poruchou paměti, nám bude lektorovat paní Marta Machová, která je vedoucí střediska Slezské diakonie v Ostravě. To je středisko, které poskytuje služby lidem s demencí.

T: Povede workshop teda. K čemu bude ten workshop?

R: Bude to péče o člověka s poruchou paměti, komunikace s ním. Taková beseda, mělo by to být interaktivně zaměřené, že co pečující konkrétně potřebují, tak se můžou doptávat. Ona poskytne konkrétní tipy, rady. Taky mi napadá, že jsme byli u jednoho... Organizuje to, nebo existuje takový nadační fond Zůstaneme doma, ve kterém dobrovolně pracují fyzioterapeutky, zdravotní sestry, které dobrovolně zaučují laické pečovatele v péči a dělají besedy po nemocnicích.

T: Ještě jednou, to jsou pečovatelky odkad?

R: To je nadační fond Zůstaneme doma. Tvoří ho zdravotní sestry a fyzioterapeutky jako rehabilitační sestry. Oni taky mají zkušenost, buďto že sami pečovali, nebo se stýkali s pečujícími. Ta tematika se jich dotýká. Měli potřebu přispět k zaškolení pečujících, aby oni mohli doma dobře pečovat. Takže oni dělají to praktické zaučení pečujících v nemocnicích. My jsme byli v Českém Těšíně v nemocnici...

T: Oni docházejí do nemocnic.

R: Oni docházejí do nemocnic, a tam je vždycky.. To bývá v Těšíně jednou za dva-tři měsíce taková beseda, hodinka nebo dvě hodiny, záleží podle těch, kdo tam přijde. Může tam přijít rodina, nebo pečující, kteří třeba mají toho člověka ještě v té nemocnici, ale uvažují o tom, že si ho budou brát domů, a potřebují se něco naučit, ty konkrétní úkony. Oni jsou od toho, že jich v tom zaškolí, zacvičí, mají tam polohovací postel, různé pomůcky, takže si to přímo může rodina, pečující vyzkoušet nanečisto, aby byli připraveni si toho člověka vzít domů. Takže taky jsme tam jednou dojeli, předali si zkušenosti a myslím, že to je fajn, že ten člověk, pečující si může něco odzkoušet, naučit se v nemocnici a když přijde domů, tak můžeme za ním zase přijet my. My mu pomůžeme ten začátek, už přímo s tím nemocním člověkem v domácím prostředí. Ale tím, že máme tu zdravotní sestru a terénní pracovnice, tak ony taky mohou dojít domů a přímo už v tom konkrétním prostředí v těch podmínkách zas toho pečujícího dál...

T: Takže ten nadační fond Zůstaňme doma pracuje v nemocnici, a jakým způsobem vy pak navazujete na jejich práci? Nebo oni vědí o vašem působení?

R: My jsme si vzájemně předali letáčky, informace o našem působení. Myšlenka je, že ten pečující by se mohl v nemocnici naučit a získat o tom povědomí, jak taková péče vypadá. Když si toho člověk vezme domů a neví si rady, tak potom my na to můžeme navázat, že ještě přijdeme a doučíme ho v tom, v čem si neví rady, co potřebuje a tak.

T: Takže řekněme, že cílem těch pracovníků nadačního fondu je dodat pečujícím odvahu, že to můžou zvládnout doma, ale pak když jsou v té konkrétní situaci, tak už můžou kontaktovat vás.

R: Třeba tak, jo. My taky, když se ozve nějaký pečující, že má ještě příbuzného v nemocnici a bude si ho brát domů, a my třeba víme, že někde blízko v té nemocnici bude beseda, tak předáme informace o tom, že se tam může jít podívat, zaučit se, a když si ho vezme domů, tak to můžeme třeba dojet my. Ale to je jakoby spíš takové.... Nespolupracujeme s nimi aktivně. Je to spíš v začátku, taková zkouška, jestli by to fungovalo.

T: Jak hodnotíte spolupráci s místní akční skupinou? Jakým způsobem MASka zapadá do vaší práce? Komunikujete s nimi?

R: Jo, vždycky když připravujeme aktivity, tak je o tom informujeme. Oni si to potom třeba vyvěsí na web, na facebook to dávají, nebo o tom informují svými prostředky, co k tomu mají. Příprava správy o realizaci, administrace projektu, tak se o to paní Nováková nějakým způsobem zajímá, nebo se nás snaží v tom podpořit. Potom jakým způsobem o tom oni komunikují dál. Víím, že máme zpětnou vazbu od nich, o ten projekt je zájem na obci, že starostům se to líbí, ale víc to ona vám řekne, jak to dál to... Nebo dělali úplně na začátku informační schůzku nebo workshop vůbec o, nějaké informace základní, jak ty projekty připravit, správné realizace, vůbec ta koordinace toho projektu nebo tak.

T: Hodnotíte teda tu spolupráci s MAS...?

R: Dobře.

T: Máte nějakého konkrétního partnera v tomhle projektu, nebo si to všechno děláte sami? Tak, jak jste si to vymysleli, nikdo další už do toho reálně nezasahuje, žádný jiný další partner.

R: Jako tak nějak významně... Si to sami děláme. Jak jsem říkala, někoho se nám podaří někdy oslovit. Třeba tu paní Ramovskou nebo tak. Ale potom ty workshopy, co budeme mít, tak to nám povedou různí. Třeba ten workshop s psychologem, tak to byl úplně externí pracovník, on nepracuje v Diakonii. Takže potom oslovujeme konkrétní osoby, kdyby nám ty workshopy lektorovali, ale jakoby partner, co by se podílel na tom, tak..

T: Bylo to záměrný v tom smyslu, že jste přesně věděli, že chcete tenhle druh workshopu a tenhle člověk na to přesně odpovídal? Nebo jste věděli už dřív, že tenhle ten člověk má co říct, a proto jste ho do projektu přizvali?

R: K tomu lektorování workshopů teď myslíte?

T: Ano.

R: Záleží jak u koho. Když ten projekt byl připravený, napsaný, tak tady je přímo vymezený, jaký workshopy budou na jaká témata. Co se týče teď tady toho workshopu, tak to určitě paní Andrášková už dopředu znala paní Machovou a taky to i tvořila s tím záměrem, že určitě jí přizve. Nebo když byl

workshop zaměřený na fyzioterapii, tak v diakonii je paní Molin, která pracuje Faldenchrysovou metodou, což je taková speciální metoda, tak myslím, že taky už věděla, že určitě osloví ještě předtím, než se to vůbec začalo realizovat ty workshopy. Ale potom jsou třeba i workshopy, kde my si teprve hledáme lektory. V rámci demence bude workshopů víc, a budou zaměřeny jako třeba výživa u demence nebo jak převázat ty proleženiny. Takže my jsme měli nějaká témata a potom jsme hledali odborníky, kteří by nám to faktoriálně...

T: Zkusíme teď dát dohromady soubor aktérů, kterých se v tomhle projektu v regionu týká. Přípravu teď přeskočíme, ale jak celkově při realizaci nebo při tom dopadu. Říkala jste, asi ty nemocnice, tak jestli jsou ještě další aktéři, kterých se to v regionu týká.

R: Obecní úřady taky určitě. Potom když máme třeba nějaký workshop, tak propagační letáčky zašlu i na sociální služby, co tady fungují v regionu.

T: Koho třeba?

R: Ty terénní služby, které fungují v rámci té MASky. To znamená, že vycházím z toho, že třeba oni mohou poskytovat nějakou službu osobě tady v tom území, která by měla zájem o ten workshop nebo tu skupinu. Že to jakoby...

T: A máte přehled o těch terénních službách, který tady v MASce...

R: Jo, to jsme si udělali takový katalog, seznam, který přímo působí tady...

T: Máte ho tady, nebo na papíře, nebo v elektronický formě?

R: Mám to i... To jsme si dělali tady pro své vlastní potřeby, abychom potom v podstatě....

T: Jasný. To jste hledali sami, nebo vám to poskytla MASka?

R: To jsem si sama udělala. Přehled, jakoby v rámci, nebo z toho... že registr poskytovatelů sociálních služeb nebo si vypsát, kde to poskytují, nebo potom už na jejich webovkách.

T: Vy jste poskytovali sociální... Jo, registr poskytoval... A to je... Kdo to má na stránkách? Nebo...

R: To myslím patří pod ministerstvo. Jakoby jsou samostatní webové stránky. Prostě registr, a tam je seznam všech těch sociálních služeb, které jsou registrovány, je to vyčleněné územně, podle toho co poskytují, komu a tak. Když jsem tam nějakou informaci nenašla, tak většinou jsem si to ještě ověřovala na těch webovkách nebo si to doplňovala z těch..

T: Takže jste nejdřív udělala filtr územní, pak asi čím se zabývají. A kolik vám jich teda vzešlo? Zhruba? Desítky asi.

R: To nemám tak spočítaný. Ale záleží vždycky podle... Já ani nevím jako, mám tady vždycky napsaný, jako v místě, jakoby podle toho místa, kde poskytují. Třeba Frýdek a nemají tam napsané. Jo a do Frýdku my třeba nejezdíme, to už je mimo MASku. Ale mám to tady pro případ, že někdy ty služby udělají výjimku, a i když třeba to poskytují v tom městě, tak někdy jsou schopni vyjet někde jinde. Takže já ani nevím, jestli třeba... Mám tady seznam několika těch služeb, ale nevím, jestli by všechny byly schopny zajíždět tady do té MASky, do toho regionu, kde zas působíme my. Kolik jich vzešlo? Není jich moc.

T: Koukám, že to máte na počítači, mohla byste mi poskytnout pak tu elektronickou verzi?

R: Ano.

T: Tohle všechno, co jste shrnula, jsou to veřejně dostupné informace. Jsou někde, buď jste říkala na tom registru na webu ministerstva? Nebo..

R: Ono to patří pod ministerstvo, je to i registr, teď nevím, jak to přesně. Ale to prostě jakoby samostatně vyvinuto.

T: Takže buď jste to našla tam anebo pak jste si ty informace dohledávala na webovkách jednotlivých...

R: Vždycky tak. Někdy se informace trochu lišili, nebo to nebylo úplné.

T: Spolupracujete s někým z těchle, nebo jste chtěla mít jenom přehled?

R: Spíš mít přehled, a když ta osoba konkrétně shání nějakou službu v nějakém místě, podívám se. Hodně často se stává, že třeba v nějaké vesnici bydlí a tady z toho mi nevzejde, že má služby, nikdo nejedí. Ne že bychom úplně spolupracovali, že bych vyloženě někomu volala, jakoby u jedné nebo u dvou pečujících se to stalo, ale spíš...

T: Co?

R: Že jsme je obvolávali a sháněli přímo pro jednu pečující tu službu, která by tam mohla zajíždět.

T: Jo. Takže jste identifikovali něco, že ta pečující osoba potřebuje, ale že vy to nenabízíte, ale tušíte, že to nabízí někdo jiný.

R: Přesně tak.

T: A rovnou jste jim zavolali?

R: Rovnou jsme jim zavolali. Často nám říkali, že mají plnou kapacitu nebo že tam nejedí, nebo to mají hodinově omezeno – že tam jezdí dopoledne, odpoledne... Je to dost...

T: Takže spíš přišla reakce, že nepomůžou?

R: Často to tak bylo. Nebo někdy to ten pečující už má pojišťované. Vytáhneme náš seznam a řekneme tady je taková a taková služba a oni řeknou jo, tam jsem volala, tam mají problém, tady ti nejedí. A jsou často bezradní. Často to tak skončí. Ale, že bychom... Spolupracujeme právě tady s paní Andrýskovou, to my jsme začali, oni si to potom přebírali. Nebo je kontaktuje někdo a je z MASKy, využil by něco z projektu, tak předávají ty pečující kontakty k nám a tak. Takže tak různě.

T: Ten váš projekt s nimi konzultovaný nebyl? To jste si jenom našli, a když identifikujete, že nějakou službu neposkytujete, tak se snažíte klientovi ukázat, že je někdo další.

R: Jo. Já jsem to nekonzultovala a paní Andrýsková, to nevím.

T: Jak tito aktéři ovlivnili výslednou podobu projektu? Pravděpodobně asi můžeme napsat, že moc ne, když jste to s nimi nekonzultovali. A když už jim náhodou zavoláte, tak vám většinou řeknou, že už nemají kapacitu. Nebo že tohle je oblast, kterou neobhospodařují.

R: Jo, ale teď myslíte tu podobu, jakoby realizace vůbec toho projektu, když se třeba posouvá a tak. Ale zas si myslím, co se týče nemocnic, ony hrají dost velkou, zásadní úlohu. Ten člověk je v nemocnici, oni získají kontakt na nás a díky těm nemocnicím nebo těm sociálním pracovníkům se o nás mohou dozvědět a my zas máme toho klienta, pečujícího, se kterým můžeme dál spolupracovat. Taky to záleží na konkrétní sociální pracovníci. Výborně funguje spolupráce se

sociálními pracovníci v Havířově. Ne, že bychom byly v osobním kontaktu, ale často máme zpětné vazby. Že často jezdíme tady to území blíž, ten Karvinský okres a blíž k tomu Havířovu. Často se nám dostává informace, že na nás získali kontakt od sociální pracovníce. Tam jsou ty sociální pracovníce takové akčnější. To tak vidíme, že třeba jezdíme hlavně tady. Tam jakoby okolí k Třinci, tam spíš sporadicky, tak právě tam se chceme zaměřit na propagaci, jet do nemocnic, dávat o sobě vědět. Takže myslím, že ta úloha nemocnic je dost velká. Potom taky na těch obcích, když připravujeme nějakou aktivitu, tak taky to rozesílám na všechny obce a některé si to vyvěsí na své webové stránky. Potom nám taky volá nějaký pečující, viděl jsem to tam, přijdu. Nebo do místních zpravodajů. Tady je místní zpravodajství STONÁVKA. Takže to je takový dobrý informační zdroj pro pečující. Taky díky nim potom máme ty pečující. Ale úloha těch dalších sociálních služeb, tam to zatím nemá nějaký vliv na spolupráci.

T: Museli jste dělat nějaký změny oproti původnímu záměru? S ohledem na aktéry v tom regionu? Vy s nimi oficiálně nespolupracujete, to jsme si řekli, ale když jste zjistili, že nedokážou poskytnout tu službu, tak jestli jste vy upravovali vaše aktivity?

R: Úplně ještě na začátku, než to začalo?

T: Třeba i teď.

R: Kvůli nim přímo... Změny projektu se podávali, ale nebyly to podstatné změny. Třeba to, že často se setkáváme s tím, že tady nejsou dostupné terénní sociální služby. Záleží zas podle měsíce, podle období. Ale mnohdy i my jsme kapacitně vytiženi tím, že ty asistentky jezdí po dohledech, a ještě stále máme pečující, kterým nejsou schopni pomoci nabídnout. Taky potom jsme už přistoupili na to, že když zrovna není poptávka po práci zdravotní sestry, tak na ten dohled jede ta zdravotní sestra. Takže to se zavedlo do těch změn třeba.

T: A ta zdravotní sestra na to původně nebyla alokována.

R: Ne. Původně bylo myšleno, že bude dělat jenom striktně svou zdravotní práci.

T: Takže když není k dispozici sociální pracovník...

R: Ta terénní pracovníce. Jo. Že má dovolenou, zrovna tam nemůže být, nebo z nějakého důvodu není dostupná, tak potom někdy uděláme výjimku a jede zdravotní sestra.

T: Na... Jak tomu říkáte, sociální dohled?

R: Zastoupení v péči. Nebo i dohled například. Taky se nám stalo, že někdo potřeboval dohled půl dne u člověka, u kterého se strava dává přes tu sondu. Normálně sociální služba, ty asistentky to nemohou dělat, protože je to zdravotnický úkon. My jsme ve výhodě v tom, že na ten dohled půjde zdravotní sestra a ta ten úkon může udělat. Tady nejsme limitovaní tím, čím jsou limitované sociální služby.

T: Opačně by to asi nešlo, že by ten terénní pracovník šel a dělal úkony, co má dělat zdravotní sestra.

R: Ale tím, že je tady máme, a nejsme sociální služba, nejsme vázaní tím, čím je vázána sociální služba. Že tam ta pečovatelka, asistentka, to nemůže dělat. Ale u nás, protože nejsme sociální služba, pokud by ta zdravotní sestra naše zaučila terénní pracovníci, nebylo by to napadnutí z hlediska, jak to je dané zákonem. Tady k tomu by vám paní Andrášková určitě řekla, že jsme to konzultovali spolu.

T: V čem spatřujete hlavní přínos místní MAsky pro váš projekt? Co víte, že bez nich by šlo jenom těžko realizovat? Nebo byste na to museli najmout někoho nového, který by se zabýval jenom tímhle, ale tím, že MASka už ty informace, tu danou věc nebo cokoli už má, dělá dlouhodobě, tak má přehled, tak vám to během dvou vět řekne, vysvětlí, pomůže.

R: Během té realizace si nevybavuju nic konkrétního. Možná při přípravě měla větší vliv na to, ale teď mi nic nenapadá.

T: Možná kontakty na ty obce, nebo koho kontaktovat.

R: Jo, to v případě, že bych si nevěděla rady, tak bych se určitě taky mohla obrátit. Většinou ale, když se kontaktujeme s obcemi, tak podle kontaktů, co jsou na jejich webovkách.

T: Jasně, dobře. Využili jste při realizaci místní pracovníky, dobrovolníky, brigádníky?

R: Dobrovolník byla paní Radomská, psychoterapeutka z mobilního hospice Strom života. Skupinu vedla dobrovolně bez finanční odměny.

T: Co to bylo za skupinu?

R: Svépomocná skupina pro pečující osoby, které taky pořádáme. Hlavní myšlenka skupin je, aby se pečující sešli, mohli se sdílet, předat si zkušenosti z péče, navzájem si poradit. Aby se ujistili a přišli na to, že tady tu situaci neřeší oni sami, ale podobné věci řeší i mnoho dalších. Když už jsou úplně na dně a říkají si, já to mám nejhorší ze všech, a potom uvidí někoho, kdo to má mnohem náročnější, tak je to taky může podpořit nebo pomoci. Takže tady ona. Skupině předcházela schůzka, sešli jsme se s ní, předala nám své zkušenosti s pečujícími, taky nás psychicky podpořila v té realizaci a tak. Kromě ní... Asi nikdo zatím.

T: Ta spolupráce s aktéry mi přijde nejzajímavější s těmi nemocnicemi, to je dlouhodobý partnerství? Nebo myslíte, že až tenhle projekt skončí, že nebudou mít motivaci s vámi spolupracovat dál?

R: Na základě toho, že proběhla schůzka, my jsme jim předali informace o projektu a oni potom zas předávají informace těm pečujícím. Není to zas tak, že bychom si jednou za týden zatelefonovali a řekli si něco. Když projekt skončí, asi tím pádem oni nebudou moct odkazovat ty pečující na nás, takže...

T: No a vy jako diakonie, tak..

R: To myslím, že zas jakoby paní Andrášková. Oni tam v Tabitě, ty terénní služby jako osobní asistence, a taky že třeba ta sociální pracovnice z nemocnice, když někoho propouští domů, tak je za něj taky jakoby následnou službu, takže taky jsou v kontaktu. Ona zjišťuje, jestli mají kapacitu, jestli by mohli zajistit tu péči, oni spolupracují. Takže tam to je.

T: Víte o dalších projektech tady v okolí, kteří se tímhle zabývají? Nebo máte nějakou podobnou aktivitu, kterou máte vy?

R: Zrovna zítra jdu na konzultační workshop, je to v Havířově, je to centrum na podporu pečujících osob, ale nevím přesně ten název, oni mají nabídku v hodně věcech podobnou. Taky chtějí pomoci pečujícím nabídnout komplexně, aby to nebylo roztříštěný mezi ty sociální služby, zdravotní služby a tak. Ale aby to centrum bylo zázemím pro pečující, a centrum potom už spolupracuje s dalšími aktéry a pomáhá pečujícím.

T: Oni ještě tohle neposkytují?

R: Už to poskytují.

T: Překrývají se nějakým způsobem vaše aktivity s jejich?

R: Tím, že sídlí v Havířově, tak to mají územně omezené určité pro občany Havířova a potom ty nejbližší obce – Horní Suchá, Albrechtice, Těrlicko a Bludovice. Jenom tyto čtyři obce a dál už ne. Ale kdyby ten pečující z Morávky třeba zajel do toho centra, které je poradenské, tak možná by to šlo. To zas nevím, jak oni jakoby...

T: Takže to zasahuje do vašeho..

R: Jo. Ale neposkytují všechno, co máme my. My třeba máme ty postele, které oni nemají, máme zdravotní sestru, to oni taky nemají. Ale zas mají svépomocné skupiny, které jim vede přímo psycholog.

T: Spolupracujete s nimi nějak blíž nebo ne?

R: Nespolupracujeme.

T: Ale víte o sobě a oni vědí o vás.

R: Myslím, že už o nás vědí. Víím, že to bylo právě u jedné paní asi, že jsme sháněli službu, která by tam jezdila, tak jsme narazili na ně. Takže nějaký kontakt tam proběhl, ale že bychom aktivně spolupracovali, tak to ne.

T: Myslíte si, že se vaše služby s jejich službami spíš doplňují nebo konkurují? Já vím, že to není konkurence v pravém slově smyslu.

R: Já právě chci najít, co přesně dělají, nebo jak to tam mají.

T: Když najdete přesný název, tak dejte vědět.

R: Je to Centrum pro rodinné pečující. Taky chtějí propojovat, koordinovat sociální, zdravotní služby, poskytovat přehled o možných dostupných službách, usilovat o maximální zpřehlednění nabídky služeb na daném území. Mají sociálně-zdravotní komunitní centrum. Já myslím, že spíš to je o doplňování se. Taky mají tady vzdělávací kurzy, v oblastech manipulačních technik, polohování, péče o osoby s Parkinsonovou chorobou a tak dále. My třeba máme workshop přímo na tu Faldenchrysllovu metodu, něco jiného. Takže pro pečující je to spíš další nabídka, co mohou využít. Spíš bych to viděla jako doplnění.

T: Čili, řekněme, že ten základ co je nutný tak jako tak, asi máte společný. Pak v těch určitých specifikách se teda lišíte. Takže to bude spíš komplementarita než konkurence.

R: Jo.

T: Ještě vás napadá nějaký takový další hráč?

R: Zatím jsme se tady v regionu nesetkali s nikým dalším.

T: Jak myslíte, že je zajištěna udržitelnost vašeho projektu, až skončí podpora pro tenhle projekt? Máte nějaký indície nebo Diakonie, že by v tom pokračovala nějak dál?

R: To zatím vůbec nevím.

T: Nevíte, dobře. Takže na celém území MAS vás už nikdo další nenapadá, nebo teda máme soubor těchhle..

R: To jsou sociální služby.

T: Sociální služby, jo. Máte tam i vypsány, co konkrétně dělají?

R: To jsou ty terénní aktivity v tom zákonu. Jakoby pečovatelská služba, asistence, odlehčovací služba. Oni vždycky mají to stejné. Tam se to může lišit, já nevím v čem, třeba někdo to poskytuje 24 hodin denně, někdo jen dopoledne. Ale jinak ty služby pečovatelské nebo asistence by se neměli nijak podstatně lišit.

T: Takže jde jenom víceméně o území, co pokrývají?

R: Tak nějak. Oni to mají zákonem dané, pečovatelská služba, osobní asistence, co musí splňovat.

T: Je tam někde mezera, vidíte, že nějaká oblast tímhle není pokryta?

R: Myslíte v tom, co ti pečující potřebují?

T: Ano.

R: Určitě není pokryté to, že v MASce je hodně oblastí, kde ta služba dostupná není. Nebo když je dostupná, tak dopoledne, a oni to třeba potřebují odpoledne. Třeba o víkendu chtěj někde zajet, nebo někdo přijít v noci, tak to není. Potom ta podpora přímo pečujících. Pro ty pečující to je v tom, že někdo, kdo jim s tím pomůže. Třeba ta odlehčovací nebo jiná asistence jim umožní zajistit péči dopoledne, člověk může mít zaměstnání a on zas pečuje odpoledne. Takže v tom je ta podpora. Ale přímo, že by jak třeba my máme ty workshopy, nebo skupiny, nebo nějaké specifické poradenství, tak oni nemají.

T: Takže jsou to ty pečovatelské služby. Sociální pracovníce taky teda.

R: Ještě jednou?

T: Sociální pracovníce a pečovatelské služby, který pokrývají nějakou základní potřebu, ale teda jak jste říkala, jenom pro ty...

R: Hlavně pro ty nemocné. I ty půjčovny pomůcek, ty postele jsou taková základní pomůcka. To většinou je, Tabita má půjčovnu, taky ve větších městech to je. Spíš možná i ta podpora v tom, že to je bezplatné. Hodně lidí na začátku má výdajů hodně, takže my jim pomůžeme po finanční stránce, i ten dohled mají zdarma. Když si to nějak nastaví, tak potom si zjednájí placenou sociální službu. Nebo i ta postel. Tím, že to je jenom na tři měsíce, ale hodně z nich třeba pečuje o člověka, který je ležící, a tu postel potřebuje. To je zas indikace k tomu, aby to ten člověk dostal z pojišťovny. Ale to zas trvá nějakou dobu. Od nás tu postel dostane na začátek, má to zdarma, potom si o to zažádá u lékaře, dostane to z pojišťovny, a zas to má zdarma, nemusí za to nic platit.

T: K té udržitelnosti projektu pak budu spíš komunikovat, probírat s paní Andrýskovou to tak vypadá. Myslíte si, z vašeho pohledu, co by bylo potřeba k udržitelnosti toho projektu dál?

R: Nevím.

T: V pohodě, nevadí.

R: To asi bude vždycky podobná situace. Že ty pečující budou vždycky, vždycky někdo onemocní, vždycky si ho někdo bude brát domů, takže něco specifického...

T: Spíš jestli ty zdroje, ta Slezská diakonie, má na tohle vlastní, nebo bude žádat o ty veřejný zdroje?

R: Tak to nevím.

T: Dobře. Zkusíme ty inovativní prvky v projektu. Už jsme to trošku nakousli, v čem je váš projekt inovativní? V té komplexitě teda.

R: Je to služba pro pečující, je to inovativní, služba jenom pro pečující není tak běžně dostupná. Je to v území vesnické oblasti, nesídlíme ve větším městě, ale jsme zaměřeni na menší oblasti, kde dostupnost služeb podpory pro lidi je nedostatečná. Možná i to, že tady máme zdravotní sestru, což taky není úplně běžné u sociálních služeb. Většinou... Vím, že třeba Charita konkrétně, tak oni mají pečovatelskou službu, mají domácí péči i jako zdravotní třeba, sídlí v jedné budově a potom se doplňují navzájem. Takže že by sociální služba měla přímo zdravotní sestru, tak to není běžné. My když přijedeme na první setkání, tak jsme tam celý tým. Já tam jsem za to, že jim můžu nabídnout to poradenství, co se týče sociální oblasti, zdravotní sestra zas ty zdravotní a potom zas ty terénní pracovnice, co se týče praktické pomoci a péče. Určitě to divadlo...

T: Pardon. Takže do toho terénu jdete dohromady všichni na tu první schůzku.

R: Většinou jo. Nebo alespoň dvě. Většinou se snažím aspoň já a ta zdravotní sestra. Když není ona, tak aspoň ta terénní pracovnice.

T: Vidíte v inovativnosti nějakou nevýhodu? Když všechny ostatní běžní sociální...

R: Nevýhodu... to asi spíš jenom plus.

T: Tak super.

R: Spíš jenom možná, se nám stává, že ti pečující nemají tak často zájem o práci zdravotní sestry. Ne každý ten pečující potřebuje zaučit v zdravotních úkonech, ne každý nemocný si aplikuje injekce nebo má potřebu dělat převazy a podobně. Ale to asi není nevýhoda. Jak to potom bylo do těch změn zavedené, že pokud je nedostatečná kapacita terénních pracovníků, potom může dělat i tu práci...

T: Pak může suplovat tu...

R: Ve výjimečných případech, když nastane taková situace. No a co inovativní? Vzdělávání pro pečující, protože není úplně běžné. Nějaké workshopy, mohou se setkat s odborníkem na demenci, s fyzioterapeutem, s psychologem. O psychologa je dost velký zájem. Že když stojí o to, se setkat s někým. Oni často, když zajišťují tu péči, tak nepamatují na sebe, své potřeby nezajišťují. Potom se to somatizuje, takže psycholog je taky určitě super, že můžou mít workshop i s ním. Svépomocné skupiny taky nejsou moc rozšířené. Někdy to nějaká sociální služba organizuje, dělá to, ale není to moc často. Potom to samotné divadlo, to je úplně zas něco nového.

T: Tak o tom divadle mi ještě něco povězte. To vás napadlo jak?

R: To je zas na paní Andráškovou určitě.

T: Ale víte, že to je... Já jsem to někde četl v projektové žádosti, že ten nápad je někde z Německa.

R: Jo, oni vycházeli z nějakých německých scénářů pro to divadlo, takže asi v Německu už se něco takového realizovalo. To nevím pořádně, jak to tam je. Ale je to způsob, jak veřejnosti celou tu

problematiku přiblížit. A právě to divadlo by mohlo být vhodný prostředek k tomu, že nedělat nějaký seminář nebo přednášku o demenci, ale takovou hravou formou.

T: A to teda ty pečující jsou v tom, ne?

R: Ne, to jsou studenti JAMU z Brna a oni to nacvičují a budou to celé hrát.

T: Scénář už je vymyšlený nebo?

R: Já myslím, že předloha je, právě z toho Německa, jestli to potom upravovali, to nevím.

T: Ty herci.

R: Nebo i paní Andrášková, jestli do toho zasahovala, nebo jestli to celé přebrali, to nevím, jak to je. Myslím, že hlavní myšlenka je ukázat pečujícího, jeho situaci, toho opečovávaného, tu rodinu, společnost. Já jsem ten scénář nečetla nebo neviděla, takže nevím, jak to tam přesně bude.

T: Takže divadlo má za cíl detabuizovat to téma?

R: Jo. Hravou nenásilnou formou veřejnosti přiblížit tady to. Myslím si, že kdyby byla přednáška na téma demence, tak kdo by na to přišel. Ale když je to divadlo, tak...

T: Myslíte, že jsou tyhle inovativní přístupy a co se týče provázání všech těch služeb, které děláte, v tom komplexním balíčku, nebo i to, že v tom týmu máte tu zdravotní sestru anebo i to divadlo. To beru jako hlavní specifika té výjimečnosti, jakoby řeknu nadstandardu nebo inovativnosti. Myslíte, že je to přenosný do jiného regionu, do jiný situace, nebo pro jiný aktéry?

R: Do jiného regionu určitě ano. Pro jiné aktéry, to myslíte teď necílová skupina? Třeba pro jinou organizaci?

T: Ano.

R: Já jsem se setkala, to bylo v Zábřehu myslím, tak tam mají podobný projekt. Taky to je projekt financován tady z toho operačního programu, a taky je pro pečující, taky má pod sebou sociální služba, která je pečovatelská myslím, a má to tam Charita, to tam realizuje. Taky dělají svépomocné skupiny pro pečující, nějaké vzdělávání, workshopy. Nevím, co všechno tam mají, to tak detailně jsem se nedívala.

T: Takže minimálně o jednom takovém víte, že podobně funguje. Co používá stejným způsobem, co máte vy?

R: Mají ty svépomocné skupiny a workshopy. Co tam oni mají všechno, to zas nevím detailně. To vzdělávání pro pečující.

T: A ty svépomocné skupiny, tam se teda scházejí ty pečující a komunikují spolu, jakým čelí překážkám a jak to zvládají, takže si sdílejí informace mezi sebou.

R: Přesně tak.

T: Je tam někdo, kdo to facilituje?

R: Jo.

T: A kdo? To je někdo z vaší organizace?

R: U nás to je ta vedoucí duchovní služby v diakonii, paní Sekelová. My jsme zatím měli dvě ty skupiny, teď to byla paní Sekelová, předtím to byla paní Radomská. Ona taky má zkušenost, je psychoterapeutka. Ale nemusí to být odborník, může to být.. Tady v tom našem projektu to je myšleno tak, že nejdřív to bude facilitovat někdo z organizace, a potom, kdyby ten projekt skončil, tak by to mohlo pokračovat tím, že by se zvolil nějaký facilitátor z těch členů ty skupiny, nebo z těch pečujících, a pokračovalo by to dál.

T: No vida, tak to máme něco k té udržitelnosti, tak to je fajn.

R: Jo. To je teď otázka, jestli se to povede. Protože zatím máme dvě skupiny za sebou, předtím i teď přišli jiní lidé jako na začátku a nemáme na to moc času, bude to asi co tři měsíce, to máme naplánované. Takže to je otázka, jestli se to potom udrží nebo ne.

T: Tu inovativnost jsme už podle mě probrali vzhledem k té cílové skupině, tak... K těm realizovaným v zásadě asi taky. Ale v čem myslíte, že je inovativní směrem k regionu místní MASky?

R: Že tady vůbec taková nějaká možnost je, a že pečující mají někoho, na koho se můžou obrátit. Předtím to nebylo vůbec zabezpečené. Je to zacíleno právě na tu MASku jako vesnickou oblast, že nesídlíme v městě. Jsme mobilní, takže po celém tom území, takže i kdyby nás zavolal někdo z Morávky, nebo z oblasti, co je za Frídkem, tak můžeme dojet. Ty služby bývají limitované územím, že jezdí jenom do nějakých kilometrů nebo tak. Kde ta veřejná doprava je zabezpečená. My máme auto, takže...

T: Takže byste mohli dojít klidně kamkoliv po území toho MAS.

R: Jo.

T: K tomu jste se nějakým způsobem zavázali ve spolupráci s MASkou, nebo oni to po vás vyžadovali?

R: Tak to nevím, jestli to bylo tak striktně. Protože sídlíme tady v MASce, tak naše místní působnost jsou všechny obce MASky, takže kdokoli by nám zavolal z té obce, tak tam jedeme vyjížděku. I možná co se týče těch postelí, my ty postele můžeme dovézt, namontovat, zaškolit ty pečující, jak se používají. To nevím, jestli dělají všechny půjčovny. Tabita, tam je zvlášť cena za zápůjčku a zvlášť cena za dovoz, za tu montáž, demontáž.

T: Čelili jste nějakým problémům při implementaci těchtole inovativních prvků?

R: Teď už při realizaci projektu? Možná se na začátku předpokládalo, že bude větší zájem o zdravotní sestru. Ne, že ona by vůbec nebyla, to jakoby je, ale v poměru těch terénních pracovníků, tak mnohem v menší míře. Ale to je otázka času, možná se to změní. Vždycky nastane období, kdy je větší zájem, potom zas není zájem, takže zatím za námi není ještě ani rok.

T: Ale je to teda tak, že není třeba ani zájem tolik, ale kdyby nebyla, tak by to problém byl pro ty aktivity, který chcete.

R: To určitě jo. Zdravotní sestra má tady nezastupitelné místo. Potom chceme i jeden, právě vždycky to je takový velký workshop na dvě hodiny. Ale před každou tou skupinou chceme dělat půl hodinový krátký workshop, takové vzdělávání pro pečující, a chceme, aby i ta sestra se zaměřila na něco konkrétního se zdravotní oblasti a něco dělala. Nebo i když nedělám konkrétní úkon, ale to vstupní poradenství, často ten pečující řeší zdravotní obtíž nemocného. Takže ona mu dokáže poradit, co my nevíme, nebo se v tom vůbec neorientujeme. To určitě má smysl, že tady je. Co se týče problémů, tak pečující pečují o člověka, který je nemocný, a to má nějaký vývoj. Často nám zavolají v terminální fázi

nemoci, nebo zavolají, a ta podpora ani nezačne běžet, protože on zemře. Průběh tam je různý. Nebo začne pečovat, a potom zjistí, že to sám psychicky nezvládá, a rozhodne se toho člověka umístit do domova a tak. My jsme vázání tím, že se po nás chce, abychom podpořili minimálně dvacet pět osob čtyřiceti hodinami. Už teď máme podepsaných dohod něco přes dvacet, a ta podpora začala běžet, ale dosáhnout čtyřiceti hodin je často obtížné právě v tom, že nevíme, jaký ten průběh je. Někdo zemře, nebo někdo se někde přestěhoval, nebo umístění do domova. Je to různé, ta situace skupiny je nestabilní, takže s tím se často setkáváme.

T: Jo, chápu.

R: Je to potom, i co se týče plánování na další měsíc. Že se plánují výslužby personálu, a vždycky podle požadavků těch pečujících. Třeba chtěj nějaké dohledy, na konci měsíce ten člověk zemře, a zase to musí celé předělat úplně jinak. Takže zase obvolává znova ty pečující, který akutně nepotřebovali žádný dohled, ale protože tady ten personál máme, tak jestli někdo nechce něco využít. Aniž by oni aktivně zavolali, tak my jim to nabízíme. Je to o přizpůsobování toho plánu na další měsíc.

T: Ale to, že jim pak voláte a nabízíte, tak to vlastně vychází z potřeb toho, že se bojíte, že nenaplníte nějaký ty indikátory?

R: Spíš že třeba ten člověk má zájem, předtím zavolal, že jo, potřeboval bych nějaký dohled, že si potřebuju někde vyjet, navštívit rodinu někde, nebo si něco zařídit, ale nejsem limitován třeba časem. A ozve se potom někdo, kdo to potřebuje akutně, takže mu dáváme přednost. Vyjíždíme tam, kde to je akutní, a potom ten člověk, na kterého nemáme kapacitu, čeká. Ale když někdo zemře, tak zas obvoláváme ty, který zájem měli, ale ne akutně.

T: Teď jste říkala, že tady máte podepsaných nějakých dvacet lidí. Kolik z nich už tu podporu čtyřiceti hodin vypotřebovalo?

R: Asi pět zatím.

T: Všichni ostatní jsou furt někde na začátku nebo stále ještě čekají...?

R: Přesně tak. Anebo někdo využil vstupní poradenství, jeden dva dohled a člověk třeba zemřel. Má to různý průběh.

T: Kolik takových případů...

R: Kde člověk zemřel třeba?

T: No. Nebo stalo se někdy, i že mu to nevyhovovalo, takže to s vámi ukončil, tu spolupráci?

R: Že by mu to nevyhovovalo z toho důvodu, že ta nabídka, že si třeba myslel, že to bude dobré a potom zjistil, že mu to nevyhovuje?

T: Že to nebylo to, co si myslel, že to bude, nebo..

R: Ne, to si teď nevybavuju.

T: Takže když ta spolupráce skončila, tak to bylo jenom z toho důvodu, že ta osoba zemřela.

R: Jo. Zemřela, přemístila se do domova, někdo se přestěhoval.

T: Jo, takhle. Přestěhoval se třeba i mimo MAS.

R: Jo, mimo MASKu.

T: A to už vy byste nemohli podporovat.

R: Přesně tak.

T: Kolik takových osob v celkovém úhrnu bylo?

R: To nemám spočítaný, to bych musela vytáhnout ty..

T: Řadově jenom. Dva, tři, pět? Nebo jestli to máte jenom takhle na dosah ruky, tak klidně. Já nevím, jestli tu informaci pak budu dál potřebovat, ale když už se o tom bavíme, tak mě to docela zajímá.

R: Jo. Nebo někdo má zájem jenom třeba o něco. Měli jsme pána, který chtěl jenom vyšetření paměti, a už nechtěl nic jiného. Tam je nereálný, aby dosáhl těch čtyřiceti hodin. Když má někdo kurz a na ten kurz se chodí, takže tam se čtyřicet hodin bez problémů naplní.

T: Co je na tom vyšetření paměti? Co z toho vyleze?

R: To je test, když ta rodina má pochybnost, člověk se jinak chová, má obtíže s krátkodobou pamětí, že si nevybavuje jména třeba. Je tam nějaký problém. Vyšetření je základní screening toho, jestli tam problém je a dál by to chtělo odborné vyšetření u psychiatra. Nebo se to vyloučí a je to jenom domněnka rodiny a my z toho testu vidíme, že tam problém není a uklidníme rodinu. Nebo když mají pochybnosti, tak doporučíme, aby se vyšetření po nějakém čase opakovalo. To jsou přímo sestavené...

T: Co konkrétně za osobu z vašeho týmu to dělá? Nebo vy jenom zprostředkujete pak?

R: Teď už to můžu dělat i já, protože zas to je vázané na taký kurz.

T: To je tedy nějaký test?

R: To je test. Těch testů je víc.

T: Ty jo, to bych si taky zkusil. Občas mi přijde, že zapomenu na úplně základní věci.

R: Ty slouží potom jako podklad pro lékaře. Nevím přesně, já jsem teď na tom kurzu byla nedávno, takže se musíme sejít i s paní Andráskovou a nějak to prokonzultovat, jak ona konkrétně dělá ty praktické věci k tomu. Potom výsledek je nějaký počet bodů, když ten člověk nedosáhne určitého počtu bodů, tak to je už pro nás znak toho, aby se člověk předal lékaři na odborné vyšetření. Odborní lékaři toto respektují, a když vidí výsledek toho, třeba je to pod ten minimální počet bodů, než je normální, tak...

T: Tak vám věří. Že to je podklad toho...

R: Jo, přesně tak. Je to sociální podklad toho. On ušetří svůj čas v tom, že už to nemusí dělat na začátku, ale jdou potom k odbornějšímu vyšetření.

T: A na tohle jste přišli jak? Nebo to už jste měli zakomponovaný v té žádosti, to jsem tam viděl.

R: Jo.

T: To teda dělá kdo? Teďka už jste tím proškolená i vy, že to můžete dělat, ale předtím to dělal kdo?

R: Paní Andrásková to dělala předtím.

T: Jo. Dobře.

R: Zas to je vázané na tom, že ten kurz dělá... Já jsem byla v Praze v České Alzheimerské společnosti, která to dělá, a ty kurzy nejsou zas tak často. Teď od začátku února to jde skoro rok a teď teprve udělali od toho února první kurz, první termín.

T: Teď se ten Alzheimer ve společnosti objevuje docela, mi přijde, čím dál, tím častěji. Nevím, jestli je to tím, že se o tom dřív míň vědělo. Ale přijde mi, že je nějaký spouštěč. Co je spouštěč toho Alzheimeru?

R: Určitě má význam věk. Tím, že se dnes prodlužuje věk, kterého se lidé dožívají, tak se dožijí i toho onemocnění, kterého by se dřív vůbec nedožili. Příčiny Alzheimeru a demence nejsou úplně jasně definované. I genetické predispozice taky mají význam. Ale jednoznačně že by byly dané příčiny, tak to není.

T: Dobrá. Máme před sebou poslední kapitolku, tak snad jsem vás moc neunudil. Překážky při přípravě a realizaci. Takže se budeme věnovat jenom té realizaci. Když projekt začal, viděla jste hned na začátku nějaký bariéry, která vám bude stěžovat to, co jste měla naplánovaný, že budete dělat?

R: Tak vůbec na začátku oslovit tu cílovou skupinu. Dostat se do povědomí lidí, což bylo zásadní, a myslím, že pořád je. Ta propagace, pořád je potřeba propagovat, aby se o nás vědělo. Takže to bylo na začátku. Ten první, druhý měsíc, než se jenom někdo ozval a získali jsme nějaké klienty.

T: Pomohla v tomhle ta MAska? Nebo jste si museli všechno zřídit sami?

R: Kdybychom začali aktivně spolupracovat, možná by pomohla, ale většinou jsme se snažili sami oslovit ty nemocnice, obecní úřady. Já osobně jsem nenašla konkrétní věc, s kterou by mi ta MAska pomohla. Že bez ní bychom to nezvládli. Nevím.

T: Tahle kapitolka zrovna víc směřuje k té přípravě, tak to asi pak počkám. Ještě mě napadá, co byste doporučovala dalším realizátorům, který by se snažili tenhle projekt - třeba ne úplně kompletně dělat stejný - ale který by se zabývali podobným tématem, v podobných podmínkách, pravděpodobně toho vesnického charakteru. Co byste jim doporučovala, co by byly rady, čeho se vyvarovat, nebo naopak co víte, že funguje, a dalo by se ještě víc rozvinout?

R: Zas co se týče té propagace, to mi teď nejvíc napadá. Na začátku, když jsme dělali první workshop pro ty pečující, tak zas byla taková otázka, kolik lidí tam přijde. Jestli o nás ví nebo neví. Takže velkou úlohu mají místní zpravodaje. Je to prostředek, který se dostane ke každému člověku domů, a úplně každý v obci si to může otevřít a přečíst si o tom. Takže to určitě má velký přínos.

T: Jsou ještě nějaké další bariéry, které při realizaci tohoto projektu musíte překonávat? Nebo to je jenom čistě o té informovanosti, že se to k lidem nedostane. Máte teď dostatek klientů, stíháte, nestíháte? Nebo víte, že máte nějaký kapacity k tomu, že byste ještě někoho dokázali pojmout dál.

R: Říjen jsme měli třeba tak nabitý, že jsme musely... Třeba jedna pečující měla zájem o větší míru podpory a kapacitně už jsme to nestíhali. Ale listopad je volnější, teď klidně kdyby se někdo ozval nebo potřeboval něco akutně, tak měli bychom ještě prostor, kapacitu pro to, mu pomoci. Ještě mi napadlo k těm bariérám. Možná to, že ta naše nabídka je taková komplexní a někteří si z toho vyberou třeba jeden, dva body naší nabídky, a ten náš úkol vidím i v tom jim to přiblížit, nastínit jim ten přínos, co by jim mohla přinést ta konkrétní aktivita. Motivovat je to využít, nebo se zúčastnit workshopů nebo skupin. Mnoho lidí je takových „já, ještě něco, chci mít klid, chci být doma“

a potom, když jdou na nějaký workshop nebo skupinu, tak nakonec nám řeknou „jo, nechtěl jsem přijít, ale jsem rád, přineslo mi to něco“ a tak. Motivovat je k tomu, aby viděli, že to může mít smysl, může jim ta konkrétní aktivita pomoci, ačkoliv si to na začátku neuvědomují.

T: Co je příklad něčeho, co si mysleli, že nepotřebují nebo nechtějí, a pak se jim to líbilo?

R: Konkrétně ta svépomocná skupina třeba. Naposledy přišla paní, která říkala potom zpětně, když jsme to hodnotili, že se jí tady nechtělo, ale že když už něco dělala, tak že je to pro ni, a že to využije, a nakonec odcházela úplně nabitá a říkala, že jí to hodně dalo, že je ráda, že přišla. Překvapila ji ta lektorka, to, co se dělalo na skupině, takže to byla i zpětná vazba pro nás. Určitě to má smysl, i když ten člověk řekne ne, nechci přijít, nehodit hned flintu do žita. Potom vidíme že i on sám je rád, že přišel.

T: Co vidíte, že bývá pro lidi ten jazýček na vahách, to, že se nakonec rozhodnou, ať je to jakákoliv z těch dalších aktivit, kterou nabízíte, a oni si mysleli, že to nechtějí nebo nepotřebují, že na to nakonec jdou? Co to třeba je? Tady u té paní jsem pochopil, že to je něco že si říkala, no tak když to teda pro nás dělají, tak bych to aspoň mohla vyzkoušet. Co je to, co si nakonec řeknou, že teda jdu to zkusit?

R: To by byla otázka asi spíš na ně, co je úplně to, že se nakonec objeví a jsou tady. Nebo i to, že teď už těch aktivit děláme víc, skoro každý měsíc něco. Vždycky informuji o tom, že je něco. Informuji poprvé, podruhé a pořád jim to posílám, a potom si řeknou „a tak pořád jakoby něco to, tak asi tam někdo možná chodí, tak možná to může být zajímavé“ a nakonec dorazí. Ale překonat svou komfortní zónu, jim se to zdá jako komfortní zóna, že zůstanou doma, nikde nepůjdou, ale pak přijdou a profitují z toho.

T: Jestli to, že těch akcí děláte více, a že si lidi myslí, že když tam asi chodí i nějaký další lidi, tak že to asi funguje. Možná to teda. Že ta motivace z té jejich strany nakonec je, že potřebují vědět, že je to využíváný, takže to asi nějaký přínos má. Je to možný?

R: Jo, to je taková moje myšlenka.

T: Já to taky takhle vidím.

R: Ale co mi ještě taky napadá, tak i během toho sdílení vyplynulo, že získají nějaký prostor pro to, aby mohli na chvíli vypadnout z domu. Tam jsou pořád uvázaní u toho nemocného, tak aspoň na chvíli jdou někam, i když třeba si řeknou jo, je to nějaký workshop, kdo ví, co to bude, ale jdu mezi lidi, jdu se odreagovat. Na chvíli jsem venku, nejsem doma, takže to může být i forma odpočinku. I to, že jim během workshopu poskytneme dohled té naší asistentky. Aby on mohl přijít a měl někoho, kdo by o toho nemocného zajistil péči v té době, tak právě ta asistentka může přijít po dobu workshopu a být tam s nemocným, aby se pečující mohl zúčastnit naší akce. Přijde domů a asistentka potom odjíždí.

T: Že jinak by třeba ani nemohl?

R: Že by třeba ani nemohl dojít, no. Nebo ještě příklad. Máme paní, která se nám ozvala primárně kvůli tomu, že pečuje o postiženého syna, a sháněla odlehčovací službu. Chtěla někde jet pryč něco si zařídit mimo domov, a chtěla někoho, kdo by syna pohlídal. Tak viděla letáček, že děláme nějaké aktivity, akce, vzdělávání pro ty pečující. Ale to jí úplně neoslovilo, ale potom, když jsme přijeli, povídali jsme o tom, že to je, předali jí letáčky, tak nakonec jí to zaujalo a teď chodí skoro pravidelně

na všechny akce, co děláme. A vždycky využívá i dohledu u toho syna. Jinak by se nemohla zúčastnit. Přijde i s tím synem, asistentka si ho tady převede, ona jde na akci a potom si ho zase vezme zpátky.

T: Myslím, že se chýlíme ke konci. Pročtu, jestli ještě něco relevantního pro vás. Máte nějakou analýzu rizik tohoto projektu? Přímo pro tu realizaci?

R: Rizika byly i v té žádosti myslím.

T: Je to, jo. Pomohla vám ta analýza rizik, nebo pracujete s ní teď už při té realizaci? Nebo je to jenom dobrý vědět, že nějaký...

R: Asi spíš vědět, že to je, ale jakoby intenzivně s tím pracovat... I ty další rizika potom člověk zjistí při té realizaci. Ale určitě, vědět to na začátku, že něco takového hrozí, a být na to připravený.

T: Jaký rizika ještě očekáváte, že by mohli nastat? Už jsme se asi bavili o tom úmrtí těch...

R: Jo, přesně toto. S tím se nejčastěji setkáváme.

T: Co teda vlastně děláte s tou složkou, nebo celkově s tou načatou spoluprací takového klienta, který ukončí spolupráci? Ať už z pohledu úmrtí nebo z důvodu přestěhování se mimo území MAS.

R: Co se týče toho úmrtí, tím, že ta naše podpora, jak jsem řekla je pro ty, kteří pečují, a vlastně tam už nepečují, protože člověk zemřel, tak tím to i pro nás končí. Třeba když děláme ještě ty svépomocné skupiny, tak taky jich ještě informujeme o tom, že něco takového je. V jedné skupině taky přišla paní Pečovala, ta maminka už zemřela, ale pořád se jí to nějakým stylem dotýká, nebo to ještě chce nějak uzavřít. Ona ještě má i sestru, která pečuje, takže i podpora té sestry. Takže někdo přijde i po tom úmrtí, ale potom s tím člověkem už aktivně nespolupracujeme, protože náš projekt je vůči těm pečujícím. Nepracujeme, jak třeba mají hospice ty programy práce s pozůstalými a takové, tak to my tady nemáme.

T: Zkusíme ty rizika tady někde najít. Rizika na straně realizátora: neodbornost týmu - zaměstnání odborně vyškoleného sociálního pracovníka, jehož odborné znalosti budou doplněny projektem a specifikum s žádostí péče osoby se specifickými poruchami, osoby trpící demencí. Zaměření kognitivních dovedností. Tak to už je v podstatě řešení toho rizika, jestli to dobře chápu. Protože ta otázka tady zní, jestli se to riziko naplnilo a jak se vám na to podařilo zareagovat, takže. Jestli proběhlo zaškolení sociálního pracovníka a tak.

R: Jo. Právě teď, jak jsem byla v tom kurzu, jak vyšetřovat tu paměť. Ještě předtím tam taky byl kurz právě zaměřený na demenci.

T: Čili při vstupu do projektu jste ještě nebyla způsobilá k tomu, abyste ten test s někým prošla, ale teď už jste zaškolená, takže riziko je eliminováno. Paráda.

R: Tam jich bylo myslím víc těch. Ještě tam byla ta...

T: Jo jo. Tady mám omezení délky podpory.

R: No tak to je asi to, že oni využívají jenom po nějakou část třeba. Taky jsme měli paní, ona potom toho opečovávaného pana dala do domova, nebo někdo zemřel a tak. Ale třeba i to jakože, ona ho dala do domova, ale teď přijde právě na ten workshop. Takže jakoby ta intenzivní podpora už tam neprobíhá, ale ještě dojde na nějakou akci nebo potom na divadlo.

T: Ona ta pečující osoba si pravděpodobně jednou za čas taky toho svého rodinného příslušníka pak vezme někdy k sobě, nebo ne?

R: Jo, ona konkrétně třeba jo. Ale hodně lidí dá toho člověka do domova, a chodí mu na návštěvy, ale už si ho ani nebere domů.

T: Že už není třeba na to ani připravený. Nemají tam dostatek pomůcek nebo tak, jo?

R: Třeba tak.

T: Omezenost kapacity postelí. Stalo se vám, že byste měli nedostatek pomůcek nebo postelí?

R: Zatím ne, zatím vždycky, když už jsme tady žádnou neměli, tak právě někdo potom tu postel dostal z pojišťovny, takže zas tady byla k dispozici.

T: A kdyby ta situace nastala, tak víte, jak byste to řešili?

R: Tak asi bychom se s tím pečujícím odkazovali, ho informovali o tom, že mohou žádat pojišťovnu o tu postel, nebo že jsou tady ty půjčovny pomůcek, ale jinak...

T: Pak tady mám neznalost terénu. Eliminováno realizací služby denního stacionáře žadatelem služby v Třanovicích. Zkušenosti s cílovou skupinou realizaci služeb osobní asistence, odlehčovací služeb od roku 2001. Jo. Takže sice riziko je, ale protože tady ty zkušenosti máte od roku 2001, tak pravděpodobně ten terén znáte.

R: Ono tam je asi psáno to, že ta osobní asistence ta Tabita, kde musí být ta paní Andrášková, tak asi ta služba už je od toho dva tisíce prvního roku poskytována, ale právě i tady třeba v tom území. Třanovice, Těrlicko a tady to nejbližší okolí, že tady taky jezdí, takže.. Potom myslím, že tam bylo i popsáno, že ta osobní asistence působí na podobném území, jako je tady MASka, a tam právě taky je ta osobní asistence odlehčovací služby. A tam právě oni hodně jezdí i třeba po té vesnické oblasti, takže ten terén je podobný.

T: Vyšší zájem o službu v daném momentě. To jsme trochu nakousli, že ten říjen jste měli nacpanější a teď zase naopak ten listopad trochu volnější. Takže to řešíte způsobem, jak jste říkala, že nejdřív odbavíte ty akutnější případy.

R: Anebo potom tím, že tady je i ta zdravotní sestra, nebo že jsme tady čtyři, do toho mohou vyjždět tři, takže, kdyby potřeboval někdo... Už se nám taky víckrát stalo, že v jeden den potřebovali dva pečující dohled nebo službu, tak potom jeli dvě. Dvě terénní pracovnice, nebo ta asistentka a ta zdravotní sestra.

T: Rizika na straně cílové skupiny: nezájem cílové skupiny o aktivity projektu. Jak to se vám daří překonávat a čím? Asi jsme zpátky zas u té propagace. Takže se snažíte všude, kde to jde..

R: Propagovat. Anebo ty pečující motivovat, snažit se jim přiblížit naši nabídku čím nejvíc, vysvětlit jim, v čem může být přínos, co mohou využít.

T: Tak já myslím, že jsme to zvládli.

Rozhovor s představitelem MAS Pobeskydí k projektu Podpora pečujících v Pobeskydí

T: Jakým způsobem z vašeho pohledu probíhala iniciace a příprava projektu a jaká byla role MAS? Komunikoval s vámi někdo, když vybírali a přemýšleli o tom, že provedou tenhle typ projektu...

Z: Slezská diakonie je zkušený žadatel, takže se tady byli poptat na podmínky zaměření na semináři pro žadatele. Zjistili, že i pečující osoby jsou podporovanou cílovou skupinou, tak je to zaujalo. Konkrétně o aktivitách projektu jsme jim ze začátku nějak nenavrhovali, oni přišli s vlastním návrhem aktivit projektu a opravdu to měli dobře promyšlené, takže jsme doladili jenom drobnosti. Takže nějaká komunikace ano, ale s tím, že...

T: Ptali se na něco konkrétní, nebo v čem si nebyli jistí?

Z: Řešili praktické záležitosti. Chtěli pořídit automobil, takže takový ty podmínky. Chtějí pořídit polohovací postele, které využívají, tyto záležitosti. Je možné, že byly nějaké otázky k personálu i té zdravotní karty. Zaškoluje ty pečující osoby. Tak na to se ptají, protože to je takové specifické.

T: A vaše role v tom byla, že jste jim odpovídala na dotazy a věděli jste, že tohle je možný nebo ne?

Z: Něco jsme věděli, něco jsme pak dokonzultovali nejspíš s ministerstvem. Už to bylo dávno, to si nevybavuju, co konkrétně jsme konzultovali s ministerstvem.

T: Tady se ještě tvořil nějaký komunitní plán místního rozvoje, což je vlastně základ vašeho směřování tady v místní akční skupině. Myslíte, že projektové aktivity museli být nějak upravený, aby to sedělo na ten plán?

Z: Tak my jsme věděli, že potřebuju, nebo v tom komunitním plánu byla zmíněna potřeba péče o seniory, která v operačním programu zaměstnanost není podporovatelná. Ale v rámci setkání při přípravě plánu jsme zjistili, že tou potřebnou cílovou skupinou jsou pečující osoby, takže v podstatě od začátku se vědělo, že tato potřeba tady je. Nebylo potřeba nějak upravovat ten projekt nebo přizpůsobovat, jenom mile jsme byli překvapeni, že opravdu někdo se našel, žadatel, který se toho chopil.

T: Čili i v tom vašem komunitním plánu místního rozvoje je ta podpora pro ty pečující osoby.

Z: Máme jí tam zahrnutou v obecnějším znění, ale z těch zápisů je patrné, že tahle skupina byla zmiňována. Můžu se podívat na konkrétní znění, jestli chcete.

T: Asi dobrý. Takže ty projektové aktivity v podstatě nemuseli být nějak upravovaný z vašeho pohledu k tomu plánu.

Z: Ne. Ještě před vyhlášením výzvy jsme měli jedno setkání, kde jsme si upřesňovali, jestli potřeby opravdu jsou tak aktuální. Tam proběhla rok nějaká pauza, než se vyhlášovali. Takže jsme opravdu ještě jeli po těch tématech, které to území potřebuje, takže oni už pak věděli konkrétně, na které témata projekty zaměřit.

T: Jak se dlouhodobě realizátor zapojuje do komunitního života tady v území MAS?

Z: Slezská diakonie je významným aktérem v sociálních službách, opravdu mají působnost nad rámec našeho území. Spolupracovali s obcemi přímo v místní akční skupině, jako členové nejsou, jejich zapojení bylo až ke konci zpracovávání strategie. Chvilíčku trvalo, než jsme pro ně začali být zajímavý. Ale tak to bylo u většiny sociálních služeb, že se zapojili v těch pozdějších fázích. Na základě prvních pracovních skupin jsme zjistili, že bude potřeba je pozvat, tak jsme je pozvali na ty další pracovní

skupiny. Takže dá se říct, že celá ta oblast sociální se začíná nějak komunitně víc se ta spolupráce rozvíjet teď. Tak řeknu – my máme čtrnáct let, patnáct skoro, MASka, takže ze začátku to prostě nebylo téma té MASky a začalo to být zajímavé v tom roce 2014-2015, kdy se ta strategie dávala dohromady a tak postupně jsme ty sociální služby zapojovali a oni zjišťovali, kdo jsme my, a kdo jsou oni.

T: Takže při té samotné přípravě byly nebo nebyly? Nebo jste říkala ke konci.

Z: V průběhu. Přímě ten žadatel jakoby.

T: Když jste tvořili ten plán, myslíte, že tam bylo přímě myšleno na tenhle projekt, anebo bylo to nejdřív, že ta potřeba a potom se oni tak...

Z: Ne, tam to bylo opravdu o tom, že ti členové pracovní skupiny, velká část z nich byli starostové nebo zastupitelé, viděli ten problém v území. Nebyli tam náznaky, že by někdo chtěl prosazovat vlastní projekt, nebo že by se to šlo na míru nějakému konkrétnímu projektu.

T: Jaká byla role MAS při tvorbě partnerství na místní úrovni? Při té přípravě a realizaci projektu. Kromě té konzultace, kterou jste zmínila. Že by tam bylo ještě něco víc.

Z: Já bych řekla, že trochu menší. Protože Slezská diakonie jako žadatel nebo jako poskytovatel sociální služby už s obcemi, což obce jsou tím klíčovým partnerem spolupráce. Tak bych řekla, že ta naše místní, jako místní akční skupina jsme byli takový druhořadí jakoby. Už ta partnerství byla navázána. Maximálně jsme jim poskytli kontakty na další obce, které můžou ještě oslovit. Raději menší, tak to řeknu. Což asi není správná odpověď, jestli chceme, aby MASky fungovaly dál.

T: Takhle to neberte, tohle je vyloženo na podporu toho, aby se ty dobré projekty někde dál taky realizovali. Tohle má být podle mně reklama na to. Ale oni teda už partnerství nějaký měli, a ještě za vámi třeba přišli a ptali se, jestli vás napadá někdo další, s kým by mohli, nebo..?

Z: Ptali se na to území, na ten dopad. Řekli mi své obce, kde působí, já jsem jim řekla, tak ještě tyhle obce byste si mohli dál oslovit, ta potřeba tam taky je. V tomhle stylu, zda finálně ty obce oslovili, to nevím. Víím, že se informační letáčky rozesílaly na obce. Víím, že když jsme byly v kontaktu se starosty, tak jsme říkali, ano, ty projekty jsme podpořili, dávejte znát svým občanům, že ten projekt je realizován takto.

T: Byly při přípravě a realizaci projektu uplatňovány principy leader? Víím, že leader teď už není aktuální...

Z: Ale principy fungují. Tím, že jsme byli víc poradní subjekty. Radili jsme jak koncipovat opravdu už ty technické záležitosti, tak těžko odpovědět. Jestli si vzpomenu, jaké tam jsou principy. Stoprocentně to je aktivita zdola nahoru. Ta potřeba v území je, ve strategii to zaznělo a Slezská diakonie reagovala na potřeby území. Další princip je spolupráce, a tam to je už přirozené, že nezisková organizace jako Slezská diakonie spolupracuje s obcí, zejména tady s obcí Třenovice, která jim poskytla prostory pro projekt. Takže i ten princip je zachovaný.

T: Takže obec je v podstatě partnerem pro...

Z: Já nevím, jestli je partnerem přímě v projektu...

T: V projektu mi přijde, že ne.

Z: Není. Ale poskytuje ty prostory. Ty jsou vstup obce a pan starosta dlouhodobě na sociální problémy upozorňoval a myslím, že tím v podstatě otevřel tu možnost i vtáhl tu Slezskou Diakonii do té obce. On to navázal na další projekty, které tady realizují. Mají tady byty pro seniory, mají tady ostatní sociální služby, nevím, zda osobní asistence nebo něco v tom stylu. Takže opravdu ono to navázalo na služby, které v obdobném čase vznikaly a začaly se tady rozvíjet. Ale víc je to zásluha opravdu té obce i starosty, který MASKu podporuje velmi. Už není starosta, už odjel do důchodu, ale v té době byl starosta. A opravdu dá se říct, že to je jeden ze zakládajících členů MASKy. Třenovice jsou z toho pohledu velmi specifické, protože když někdo řekne MASKu Beskydí, tak často si pletou, že to je obec Třenovice, jako že to je větší propojení s obcí.

T: Jenom proto, že sídlí, jste tady.

Z: Pan starosta raisoval zajímavé projekty, inovativní, a je to docela často nějak spojováno.

T: Jenom proto, že sídlíte tady v Třenovicích.

Z: Sídlíme tady a tím pádem... Pán starosta inicioval vznik MASKy.

T: Prosazovali jste nějakým způsobem principy leaderů, o kterých jsme se před chvilkou bavili, nebo to plynulo samo? Jak při přípravě, tak při té realizaci pak.

Z: Tak u těch sociálních služeb, tam se to nabízí samo. Teď nevím, jestli jsme nějaké kritérium specifické věcné měli. Vždycky jsme zdůrazňovali, že ta sociální služba nebo aktivita by měla mít podporu obce. Ale to je taková přirozená záležitost. Ano je to princip leader, ale...

T: Jo, jestli teda ta diakonie komunikovala s místním obecním úřadem.

Z: S místním a podle mě i s okolními obcemi takže... ano.

T: A teď při té realizaci. Víím, že to není vaše povinnost, ale kontrolujete to nějak nebo víte o tom nějak nebo? Jestli oni s nimi komunikují napřímo. Já víím, že oni ty klienty v podstatě můžou získat z mnoha různých zdrojů, ale jestli pak jdou i přes ten obecní úřad a není to znovu, není to nutný, ale jestli...

Z: Nekontrolujeme to, ale...

T: Jestli máte přehled, že...

Z: Tak občas nějaký starosta se zmíní. Ten letáček tam mají, že to nabídnou.

T: Ono asi to je nejjednodušší přes tu obec to distribuovat ty informace.

Z: V regionálním zpravodaji o tom informace jsou, po té stránce opravdu nabídnout nebo zprostředkovat informaci toho projektu. Ty obce v tomhle projektu fungují. Tím ale, že obce nemají žádné sociální odbory nebo něco podobného, tak není to tak jednoznačné. Vždycky záleží na pracovníci, která tam sedí, zda ti lidé přijdou, nepřijdou si pro radu.

T: Byly tady i nějaký další projekty v tyhle oblasti, který zapadali do toho plánu?

Z: Myslíte do plánu v místní akční skupině, nebo do plánu čeho?

T: Do plánu toho komunitního rozvoje.

Z: V oblasti operačního programu zaměstnanost jsme měli dva další projekty. Nevím, jestli tímto směrem?

T: No, a jestli probíhala nějaká koordinace v rámci těchto projektů. Jestli jste nějakým způsobem je usměrňovali, aby se třeba nedublovali aktivity těch projektů

Z: Ne. Nedublovali se. On je každý ten projekt trochu jiný. Jeden projekt je zaměřen na komunitní centrum v Suché, tam je sociálně vyloučená lokalita, takže oni si řeší svůj vlastní problém na té oblasti, takže tam to nezasahuje. A ten další projekt, třetí, je zaměřen na rodičovské kompetence, na motivační programy v oblasti prevence na úrovni rodiny a tam zase se zaměřují trochu na jiné problémy. Takže nebylo potřeba.

T: Nebylo potřeba, jasně.

Z: Snaha je samozřejmě zkoordinovat, aby nebyly dva stejné projekty. Ono pak by museli se vybrat. Aktuálně řešíme další výzvu, takže. Jo, teď to prožíváme. Snažíme se to nějak zkoordinovat. Opravdu projekt byl tak inovativní, že nebylo potřeba nějak..

T: No hlavně vedení úplně jiný cílový skupiny než ty ostatní, takže.. Jasný. Takže nebyla ani potřeba nějaká speciální koordinace při přípravě projektu.

Z: Ne, nebyla potřeba. Nikdo jiný s tím nápadem nepřišel.

T: Takže byly jenom takhle tyhle tři.

Z: Tři byly podpořeny. Bylo přijato pět projektů, z toho jeden byl úplně mimo téma, ten byl nepřijatelný a jeden byl trochu slaběji popsán. Neměl koncepci, nezasahoval cílovou skupinu pečujících osob.

T: V čem vy vidíte faktor úspěchu tohoto projektu? V té inovativnosti jste říkala. Ještě v něčem?

Z: Hlavně to, že podporuje ty pečující rodiny, aby senioři nebo závislé osoby zůstávali v rodinách, což je pro místní aktéry, bylo i zmiňováno ve strategii, důležité. Aby rodina zůstávala pohromadě, aby se uměla postarat o své členy. To je jeden aspekt. A druhý aspekt, že se snaží trochu řešit problém Alzheimerovy choroby. Mají tam i určité aktivity v téhle oblasti. Diagnostika... nevím, jestli přímo diagnostika, ale nějakým způsobem... Nenapadlo mi jiné slovo.

T: Nepopisovala paní Walach právě, že tam mají test, díky němuž můžou odhalit, jestli to má smysl podstoupit nějakému dalšímu specialistovi nebo ne?

Z: Ano.

T: Ale faktor té přípravy projektu byla teda cílenost na styl nebo na potřebu tady toho kraje, toho regionu MASy? Co byl ten hlavní faktor při přípravě? Že opravdu když připravovali a když vy jste s nimi to komunikovali, věděli jste, že to pravděpodobně sedne do potřeb MASy...

Z: My jsme věděli, že to sedne do potřeb. Ale nevím, jestli oni tušili, že to opravdu sedne. To nevím, jestli si přečetli naši strategii a zjistili ano, to sedne. Nebo jenom přišli, jako máme tenhle ten nápad, chceme to rozvinout, chceme to vyzkoušet, najdeme tady tu cílovou skupinu možná. Těžko říct. Z mého pohledu, my jsme to ve strategii měli, ty pečující osoby. Věděli jsme, že nám to zapadá do toho, čeho chceme docílit. Někde té zodpovědné rodiny, která se stará o své členy. Ale zda Slezská diakonie reagovala na tohle, nebo jestli někde odkoukají nějaký projekt, přišel jim perfektní a teď si to chtěli vyzkoušet v našem území, to nevím. Ne, spíš taky jako když to viděli, že ty osoby potřebují

podporu, poskytují vlastně i služby pečovatelské a osobní asistence, takže nejspíš vědí, že ty pečující osoby potřebují také nějakou podporu. Nebo naráželi na problém, že opravdu když ten senior z nemocnice jde domů, tak v tom prvním okamžiku nemají.. Ta rodina je z toho vyděšena a musí se o něho postarat, takže v té době, v tom okamžiku ten projekt nastupuje.

T: Jak vypadá zhruba ta část vašeho komunitního plánu místního rozvoje, ve, který se nějakým způsobem definuje potřeba, která opravdu tenhle projekt naplňuje?

Z: Naše strategie je docela široká. Takže každému tématu věnujeme kousíček, samozřejmě z analýzy toho moc nevyplývalo, protože tvrdá data v podstatě nejsou k tomuto. Ale hlavně ty pracovní skupiny v analýze potřeb, to bylo zmiňováno. Ale můžu se podívat jestli.. Mám se podívat?

T: Jo, klidně. Jestli tam nějakou chytrou větičku..

Z: Měla bych jí znát, ale jako...

T: Tak já věřím, že to nemusíte znát slovo od slova, důležitá je ta podstata.

Z: Jestli si ji pamatuju správně. V analýze tu máme v kapitole sociální vyloučení, že ty osoby jsou sociálně vyloučené, tady jsou přímo zmíněné osoby pečující.

T: Myslíte, že bych vás mohl poprosit, že byste mi ten dokument poslala a zažlutila ty části, kde cítíte, že se to toho týká? Abychom se tím nemuseli teď zdržovat.

Z: Dobrý.

T: To bude jednodušší, vy to budete mít pak rychleji. Už jsme si řekli, že jste pak podpořili ještě dva další projekty, které necílí na to samé, ale je tam cítit, jestli je tam nějaká synergie těch důvodů aspoň? Říkala jste, že ten jeden vyloženě cílí úplně na mini lokální problém, který teda... Ale zase na druhou stranu, kdyby ta vyloučená lokalita se tam...

Z: Takhle. Naše území je moc velké. Takže tenhle ten projekt na podporu pečujících osob je tady v téhle části třeba na více okolní obce i když v projektu popisují, že můžou na celém území, ale samozřejmě že ten dosah není tak velký. A když ta cílová skupina tady se najde, tak nebudu zajíždět někam dál. Ta Horní Suchá už je trošičku z ruky, kde je ta sociálně vyloučená lokalita. Kdyby to bylo pohromadě, tak ano, šlo by to propojit. Ale já bych se nebála víc je propojit, ale to by nedávalo smysl. Trošku potenciál by byl v tom třetím projektu na ty rodičovské kompetence, ale tam mě to nenapadlo, musím přiznat.

T: Ty synergie můžou být i takový, který byl nezamýšlený. Tyhle dva projekty třeba nějakým způsobem fungují a doplňují se navzájem, aniž byste to zamýšleli nebo naopak..

Z: Jako nevím o tom. Ale potenciál tady je. Protože pro ten druhý projekt...

T: A ten se tedy týká?

Z: Rodičovských kompetencí.

T: V jaké oblasti? Nebo v čem se to... Kdo je cílová skupina? To jsou asi teda rodiče.

Z: Rodiče, partnerské páry, které pečují o děti, takže v tomhle tom stylu. A hlavně řeší různé... Takhle. Stabilitu té rodiny. Takže jsou tam nějaké setkávání partnerských párů na úrovni obcí. A pak můžou přímo intervenovat, i když mají nějaké opravdu problémy, tak je tam mentor přímo v rodině, že jim může poradit, jak situaci vyřešit. A tam zrovna vidím ten potenciál, že kdyby ten mentor o tom

projektu věděl pro pečující osoby, tak pokud by na ten problém narazil, tak by mohl dát informaci o projektu.

T: Takže nemáte přehled o tom, jestli náhodou není nějaká rodina, která by prošla, nebo která by byla zapojena do obou těch projektů.

Z: Nevím o tom.

T: Jo, dobře. Co princip integrovanosti? Jak myslíte, že do něho tenhle projekt zapadá? To pečující v Pobeskydí.

Z: To je složitý princip.

T: Vlastními slovy. Jak to cítíte.

Z: Stoprocentně je zintegrovanej tím způsobem, že ta slezská diakonie nějaké služby poskytuje a doplňuje tímhle projektem nějakou mezeru v potřebách v sociální oblasti. Takže asi takto.

T: Ty pozitivní přínosy tohoto projektu, už jsme to tak nějak nakousli z různých stran. Vidíte v čem, ty pozitivní? A případně i ty negativní, jestli jsou, vás napadají.

Z: Negativní nevidím. Pozitivní – opravdu ten dopad na tu cílovou skupinu. Že možná je klidnější. Hovořila jsem s jednou paní. Opravdu se mají na koho obrátit. Což je ten dopad na tu cílovou skupinu.

T: Myslíte, že se tady vytváří nějaká síť? Ta cílová skupina, jestli se nějak shromažďuje i mimo projekt?

Z: Projekt běží ještě teprve krátkou dobu, myslím, že lidé se teprve poznávají.

T: Tam se totiž tvoří nějaká...

Z: Tam jsou svépomocné skupiny, které se začaly scházet, ale opravdu zatím bych řekla, že je brzy na to, říct jestli ano nebo ne. Jestli se začnou scházet i mimo, jestli si začnou vzájemně vypomáhat. Chtělo by to ještě čas. Nebo tak – já o tom nevím. Ale je to možná i dotaz.. Pak možná to sledovat i na úrovni ředitele projektu.

T: Myslíte, že by to mohlo vygenerovat i nějaký nový projekty, tenhle projekt? Nebo aktivity tohoto projektu?

Z: Stoprocentně by bylo dobré, kdyby ty aktivity pokračovali. Takže nějaké navazující projekty přímo s obdobnými aktivitami ano. Někaká nadstavba k tomu... No. Nevím, jestli přímo ten projekt, ale pak už je kousíček k paliativní péči, když už opravdu ten stav je toho seniora v téhle té fázi nebo možná i přímo to nemusí být senior, to může být i aktivní... Takže i umírají. Takže možná v té paliativní péči by mohl být rozvoj dál, nebo navazující služba.

T: Myslíte si, že region vaší MASky je něčím specifický v tom, že to specifikum mohlo přispět k úspěšný, nebo zdárný realizaci projektu?

Z: Je to venkovské území. Takže lidé, zejména ty senioři nemohoucí, prostě se o ně chtějí, musí postarat. Co by řekli sousedé? Možná takhle. Ta cílová skupina tady je, je tady spousta věřících, ta církev má tady vliv. A zase úplně stejný problém. Senioři, rodina, je vázána se postarat o své rodinné příslušníky. Často tohle to zmiňujeme, že ty rodiny se cítí trapně, když toho seniora musí někde umístit, nechluví se tím. Takže z tohoto pohledu ano, ta cílová skupina tady byla možná i trošičku víc než v jiných regionech.

T: Napadá vás ještě něco? Případně nějaká kombinace, že by to byly třeba drobnosti, který ale když se poskládají, tak z toho vznikne něco, že si nedokážete představit, že by tenhle ten projekt mohl fungovat i někde jinde v republice. Že je to tak specifický, nebo že by to mohlo být tak specifický, že by to nikde jinde neuspělo.

Z: Pak možná organizace samotného žadatele. To je silná neziskovka, silná sociální služba, v podstatě poskytovatel sociálních služeb, kteří mají potenciál přicházet s novými nápady a realizovat je.

T: Tím že teda mají zázemí a zkušenosti.

Z: Zázemí, a mají zkušené lidi, kteří s těma projekty přijdou.

T: To je asi z mé strany pomalu všechno. Já až budu tvořit nějakým způsobem tu zprávu z toho, tak se samozřejmě budu držet tohohle, o čem jsme si povídali, a mrknu se určitě do té vaší strategie. A kdyby případně měl nějaký ještě dotaz, tak že bych se na vás ještě obrátil. Ještě si radši projdu všechny ty otázky, jestli jsem na něco nezapomněl. Přijde mi, že...

Z: Nějak rychle, co?

T: Tady se jedná o to, jestli se tady vytvořila v tyhle oblasti - vím, je to hodně specifická potřeba a pro hodně specifickou cílovou skupinu - jestli se mohla a případně jestli se vytvořila nějaká síť partnerů, který by tohle téma dál rozvíjeli, když už to jednou je podchycený a řeší se to. Jestli je tady potenciál nějaký udržitelnosti do budoucna.

Z: V podstatě je to otázka, jestli to bude financovat obec.

T: Čili prostě zdroje.

Z: Jestli to jako udrží se... Krajina bude přispívat? Jestli na takové specifické. I když jako nějaké aktivity mají, navíc bych viděla, že to musí ty obce nějak uchopit a říct ano, ty aktivity jsou potřebné. Nevím, jestli ten potenciál je. Je to fajn aktivita, je dobré, že je, ale chce to velkou odvahu, aby obce..

T: A vy to s obcemi, v rámci vaší MASky, nějak komunikujete třeba?

Z: Zatím ne, ale chystáme se, na příští rok právě máme takové vyhodnocení. Měli bychom to mít letos, ale kvůli volbám dáváme příští rok. Chceme se sejít s obcemi, sociálními službami a chceme trošičku zase ukázat, které projekty byly realizovány. Zrovna tenhle mi přijde, že je opravdu důležitý. Možná je to ta správná cesta, jak to rozvinout.

T: Území vaší MASky je poměrně rozsáhlý, ještě i to Brušperksko, tak tam už právě moc ty aktivity nejsou.

Z: Tam ty aktivity nezasahují.

T: Mě totiž napadá, vůbec nevím, jak je to reálný, ale kdyby si každá ta obec udělala – pravděpodobně vědí, jestli tam mají v tyhle cílové skupině nějakou takovou osobu, nebo jich mají víc - a dokážu si představit, že by to bylo poměrně náročný, to řešit po jednotlivcích. Ale kdyby se nějakým způsobem tahle práce koordinačně nějak integrovala na vyšší úroveň. To mě jen tak napadá, jestli by to nestálo za úvahu.

Z: Teď mám takovou snahu, ale zatím ty neziskovky ostatní, protože opravdu to území je velké, že skrz ně, ten projekt má dosah jenom částečně. Tak teď jsem jednala s poskytovateli sociálních služeb, jestli by na tuhle tu cílovou skupinu se nezaměřili a nevytvořili podobný projekt. Tak možná se něco

rýsuje právě v té oblasti. Ne úplně kolem toho Brušperku, ale kolem toho Frýdku-Místku, kde ty aktivity už pomaličku nemají ten dosah, že by byl podobný projekt. Na úrovni obcí, obecně sociální potřeba není moc řešená, nebo řeší se, když přijde konkrétní problém. Ale tam by to mohlo řešit třeba, kdyby měli opravdu šikovného sociálního pracovníka na obci, by mohl právě nějak zaktivizovat. Nejenom pomoci těm pečujícím, ale opravdu jim dát prostor se setkávat, vyměňovat si zkušenosti. Ale to je na dlouho.

T: Dobře, děkuji.